ROK I, Nr. 4
CZERWIEC 1927

POLONIA-ITALIA

ORGAN IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ITALSKIEJ
ORGANO DELLA CAMERA DI COMMERCIO POLACCO-ITALIANA

ANNO I, N. 4
GIUGNO 1927

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Izba Handlowa Polsko-Italska:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Redazione ed Amministrazione:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15

Cammera di Commercio Polacco-Italiana:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15

WARUNKI PRENUMERATY:
Cały rok: zł. 40, pół roku: zł. 20, kwartalnie zł. 10,
Numer pojedyńczy: zł. 4.
Konto P. K. O. 14.614

ABBONAMENTI:
Un anno: L. 100, Sei mesi L. 50, tre mesi L. 25,
Un numero separato: L. 10.
Conto-Corrente: P. K. O. 14.614 (Cassa Postale di Risparmio)

Treść:

Sommario:

REFORMA PODATKOWA W ITALJI

(La riforma tributaria in Italia)

Okres, poprzedzający objęcie władzy przez rząd Mussoliniego, z punktu widzenia gospodarczego nie usposabiał różowo. Wzmagał się deficyt budżetowy, wzrastała liczba bezrobotnych oraz upadłości handlowych, powiększała się liczba strajków i, co najgorsza, topniała wartość lira. Zdawało się, iż z bagna, w jakie wtrąciły italskie finanse państwowe poprzednie rządy, nie będzie już można ich wyciągnąć, że deficyt budżetowy stał się chorobą chroniczną, że bezrobocie i strajki wciąż będą nękały społeczeństwo italskie, że końca inflacji nie da się przewidzieć. Społeczeństwo italskie popadło w pesymizm i zwątpiło w możliwość uzdrowienia chorego organizmu gospodarczego państwa. Zapanowało przekonanie, iż zdolność płatnicza społeczeństwa w miarę wzmagania się rozstroju gospodarczego kraju coraz bardziej będzie się kurczyła i nie wierzono, aby społeczeństwo o własnych siłach było w możności pokryć deficyt budżetowy państwa.

Wskazywano, iż zawiodły podatki od zysków wojennych oraz od przyrostu wartości majątku i utrzymywano, że źródło podatkowe, wobec zmniejszenia się zdolności płatniczej społeczeństwa, nie może być uważane za środek do ratowania Skarbu. Nie umiano jednak odpowiedzieć, z jakiego źródła należy czerpać dochody na pokrycie wzmagających się rozchodów państwowych. Szczególnie bardzo znaczny deficyt wykazywały przedsiębiorstwa państwowe. Deficyt jednych tylko kolei państwowych w r. 1921 i 22 wynosił 1258 milj. lirów, a pokrycia na ten deficyt nie umiano znaleźć. Sytuację finansową Italji pogarszała szczególnie ta okoliczność, iż jednej z najważniejszych instytucyj bankowych groziło ciężkie przesilenie. Upadłość jej mogłaby zgubnie oddziałać na kredyt narodowy Italji, już zachwiany wskutek upadłości Banca Italiana di Sconto. W tych warunkach trzeba było co najrychlej przystąpić do dzieła sanacji.

Faszystowska polityka finansowa pragnęła osiągnąć trzy główne cele: usunąć deficyt budżetowy, dokonać reformy systemu podatków oraz aparatu administracyjnego.

Reforma podatków, która odegrała decydującą rolę w dziele uzdrowienia italskich finansów państwowych, jest tworem ministra de Stefani'ego. Częściowo opiera się ona na projekcie reformy podatków Medy oraz poprawkach, zaproponowanych przez pp. Tedesco, Schanzera i Soleri'ego. Plan jednak de Stefani'ego wykazuje wiele odchyleń od tych projektów, tak, że nie nie można mu zarzucić braku oryginalności. Reforma podatków w Italji była jedną z najpilniejszych spraw gospodarczych. Z jednej strony spadek lira i spowodowane przezeń powiększenie, ale tylko nominalne, kapitału podatkowego, z drugiej demagogiczna polityka podatkowa, pozostająca pod partyjnym wpływem rządu w latach powojennych, ustawiczna łatanina za pomocą dodatkowych mnożników, pozbawiona racjonalnych podstaw polityka podatkowa gmin, usiłujących oprzeć ją na zasadach socjalistycznych i nie liczących się z warunkami życia, wszystko to sprawiło, iż w zakresie podatków w Italji panował zupełny chaos, że obciążenie fiskalne obywatela italskiego często pozostawało w rozbieżności z zasadami sprawiedliwości. Konfiskata zysków wojennych, nie liczący się z procesem deprecjacji lira podatek od powiększenia wartości majątku, nadwyczajny podatek majątkowy, wprowadzenie do poszczególnych kategoryj podatków zbyt gwałtownej progresji, nie liczącej się z ogólnemi dochodami, które nadto podlegały dodatkowemu progresywnemu opodatkowaniu — system taki stał się powodem obciążeń dochodów, sięgających niekiedy 100%, (minimalnie 60 proc). Ale jednocześnie przy dokonywaniu obliczeń za podstawę brano liczby śmiesznie małe, bo zapożyczone z oszacowań, dokonanych przed 30 laty w lirach złotych (jak wiadomo, lir zarówno w czasie wojny, jak i po wojnie uległ znacznej, wynoszącej kilkaset procent deprecjacji).

Rząd faszystowski, pragnąc zwiększyć dochody państwowe, płynące z podatków, rozpoczął energiczną walkę z jednostkami, uchylającemi się od płacenia podatków. Do ściągania podatków rząd zaangażował doskonale płatnie siły postronne, które zastąpiły bezduszne, pozbawione inicjatywy rzesze urzędników. Wprowadzenie podatku od dochodu, osiąganego w gospodarstwie rolnem, który dotychczas był wolny od podatku, również w ogromnej mierze przyczyniło się do powiększenia liczby osób, płacących podatki.

Najważniejszą rzeczą w dziele reformy podatków było uproszczenie ich systemu i przez złagodzenie progresji uczynienie ich bardziej znośnemi. Dotychczas istniejących dziesięć podatków bezpośrednich zredukowano do czterech: podatek dochodowy, gruntowy, od budynków i uzupełniający. Są one oparte na umiarkowanej progresji i tak obmyślane, iż można je wymierzać w zależności od oso-

bistych stosunków płatnika. Podatki od wzrostu majątku i od zysków wojennych zupełnie zlikwidowano.

Rozpatrując poszczególne kategorje podatków, należy nadmienić, iż największe trudności nastręczało wymierzanie podatku od dochodu, osiąganego z budynków. Dawny szacunek już nie mógł służyć za podstawę przy wymierzaniu wspomnianego podatku. Wymagana była nowa orjentacja ze względu na spadek waluty italskiej i ustawę o „ochronie czynszu" (u nas „ochrona lokatorów"). Do budynków nie mogła być stosowana stopa jednolita. Wspomniana ustawa inaczej przecież traktuje budynki dawniejsze i nowsze. De Stefani sprawę tę uregulował w ten sposób, iż przy wymierzaniu podatku od budynków brany jest pod uwagę ich czas powstania. A mianowicie mnożnik dla nich wzrasta, im są starsze. Wobec ustalenia dla budynków większej wartości, należało zmniejszyć stopę podatkową. Dotychczasowa stopa była dość wysoka i mogła utrzymać się na tym poziomie tylko dzięki temu, iż wartość szacunkowa budynku była nizka. Obecnie podatek od budynków wynosi, zamiast dawnych 27$^3/_4$% proc. od dochodu-16%. Jednocześnie zostały obniżone podatki dodatkowe, ściągane przez gminy od budynków. Zmieniono nadto t. zw. „tassa di famiglia" oraz „tassa fabbricati", której podlegały budynki, użytkowane dla celów przemysłowych.

Odnośnie do nowych budynków zastosowano zasady następujące:

1) Zwolniono na przeciąg lat 25 od podatków te budynki oraz nadbudówki, przeznaczone na mieszkania, biura, hotele i magazyny, których budowa rozpoczęła przed 25 sierpnia 1925 r. i zakończy się nie później, jak 31 grudnia 1928 r. Z takiegoż przywileju korzystają również spółdzielnie.

2) Budynki oraz nadbudówki, służące do wyżej wyłuszczonych celów, których budowa rozpoczęła się po 25 sierpnia 1925 r. i skończy się najpóźniej 31 grudnia 1940 r; korzystają ze zwolnienia od podatków stopniowego: w okresie pierwszych dwóch lat po udzieleniu im normalnego zwolnienia od podatków wymierzany jest podatek skarbowy i dodatkowy od $^1/_{15}$ dochodu. Po 15 latach podatek będzie ściągany od całkowitego dochodu.

3) Domy ludowe, których budowa rozpoczęła się do ogłoszenia dekretu, oraz domy, wybudowane i zakupione przez Instytut Narodowy na mieszkanie dla urzędników państwowych, korzystają ze zwolnienia od podatków przez lat 25, począwszy od dnia, w którym zostaną one zamieszkane.

Wyżej przytoczone przepisy, jakie zastosowano do nowych budynków, miały na celu przyczynienie się do wzmożenia ruchu budowlanego w Italji i obniżenia cen mieszkań, które w swoim czasie zaczęły niepomiernie wzrastać.

Co się tyczy podatku dochodowego, należy nadmienić, iż według projektu Medy miał on być zrealizowany przez zastosowanie kwoty 15%ej od dochodu, w odniesieniu do właścicieli ziemskich i 12%-owej w odniesieniu do dzierżawócw. Rząd zredukował tę kwotę do 10 i 7,50%, tę zaś ostatnią niedawno zmniejszył do 5%.

Poza tem podatek dochodowy rozciągnięto również na kategorje, które dotąd były wolne od podatków. Mianowicie rozciągnięto je na gminy i prowincje. Kwotę ustalono na 4% od dochodu.

Do dodatnich stron reformy podatkowej zaliczyć nadto należy uwolnienie od podatku dochodowego kapitałów zagranicznych, co w ogromnej mierze ułatwia napływ ich do Italji, oraz podatków od spadków. Pod wpływem bardzo radykalnych projektów za dawnych rządów została wydana ustawa, godząca w instytucję prawa spadkowego w dotychczasowem jej zrozumieniu. Dochodziło do tego, że podatek spadkowy mógł sięgać 100% kapitału oddziedziczonego. Chodziło o jaknajdalej idące ukrócenie indywidualnych praw spadkowych i przeniesienie ich w możliwie największej mierze na państwo. Oczywiście ostrze tego podatku łatwo dawało się wymierzyć przeciw własności nieruchomej, własność natomiast ruchoma łatwo od tego podatku umiała się uchylać (np. ucieczka zagranicę). Otóż dekretem z dn. 20 sierpnia 1923 r. Mussolini zniósł podatek od sukcesji, obciążający bezpośrednich spadkobierców i obniżył stopę podatkową dla wszystkich innych kategoryj. Dekret ten stał się zachętą do tworzenia kapitałów w kraju, będących zasadniczym warunkiem pomyślnego rozwoju gospodarczego państwa. Pozatem chodziło o przywrócenie zasady sprawiedliwego traktowania wszystkich obywateli Italji. Przedtem bowiem, jak już zaznaczyliśmy, podatkiem spadkowym bardziej była obciążona własność nieruchoma ziemska, przeważająca w Italji południowej, od własności ruchomej.

Należy zauważyć, iż w r. 1925 zwolniono od podatku nadwyżkę ceny akcyj, uzyskaną przez spółki handlowe drogą emisji nowych akcyj, wypuszczonych nie wcześniej, jak 27. X. 1925 r. Dalej zniesiono nadzwyczajny podatek 15%-owy od dywidend, odsetków i losów oraz od papierów wartościowych, emitowanych przez spółki handlowe, prowincje, gminy i in. instytucje prawa publicznego. W październiku r. 1926 uczyniono płatnikom cały szereg ulg nietylko o charakterze fiskalnym, lecz również technicznym. Ulgi te uczyniono szczególnie towarzystwom akcyjnym, komandytowo-akcyjnym, zakładom kredytowym i kasom oszczędnościowym. Dotyczą one sposobu wymierzania podatków od zysków, osiąganych przez towarzystwa w danym roku finansowym. Sprawą tą już od dłuższego czasu zajmuje się ustawodawca, a nadto jest ona przedmiotem ożywionej dyskusji zarówno w sferach gospodarczych, jak i naukowych.

Dotychczas przy wymierzaniu tych podatków, posiłkowano się metodą, przewidzianą w ustawie z r. 1877. Według tej ustawy podatek od zysków wymierzano spółkom handlowym na podstawie bilansu lub stosunku dochodu z roku poprzedniego, do dochodu, jaki winien był być ujawniony w deklaracji podatkowej w danym roku finansowym. Oczywiście tego

rodzaju sposób wymierzania podatków był wysoce niekorzystny dla spółek handlowych, gdyż brano pod uwagę nietylko rezultaty bilansowe z danego roku, kiedy bilans mógł być pasywny, lecz również z roku poprzedniego, kiedy bilans przedstawiał się korzystnie. Stąd, oczywiście, wynikały dla zainteresowanych stron często znaczne straty. Obecnie przy wymierzaniu tych podatków miarodajny jest tylko ten rok i te tylko zyski, od których ma być wymierzony podatek.

Bardzo doniosłe posiada znaczenie zwolnienie od podatków dywidendy od akcyj i obligacyj, wypuszczonych przez spółki handlowe oraz prowincje i gminy. Również zwolniono od podatku kupony listów zastawnych przez towarzystwa kredytowe ziemskie, co ma doniosłe znaczenie ze względu na wzmożenie się siły atrakcyjnej tych papierów. Jeśli specjalnie chodzi o rolnictwo, ogromnym dlań ułatwieniem jest zwolnienie właścicieli nieruchomości gruntowych od opłat, których uiszczanie było wymagane przy wpisywaniu do ksiąg kaucyj hipotecznych.

Dochody rentjerów, drobnych kupców, osób, wykonywujących wolny zawód, przemysłowców, robotników i urzędników państwowych, nieprzewyższające 1000 lirów rocznie, są wolne od podatków. W końcu r. 1929 zwolnienie to zostanie rozciągnięte również na dochody do sumy 2000 lirów.

W związku z całym szeregiem ulg podatkowych, przyznanych spółkom handlowym, wpomnieć należy o niezmiernie doniosłem rozporządzeniu, datującem się z grudnia 1923 r. i dotyczącem dochodów filij i oddziałów towarzystw krajowych zagranicą. Otóż według tego rozporządzenia na wniosek Rady Ministrów, Minister Finansów jest władny udzielić zwolnienia tym towarzystwom od dochodów, osiąganych przez ich zagraniczne filje lub oddziały, o ile zyski te obracane są na pokrywanie należności podatkowych zagranicą. Takież zwolnienie przysługuje również urzędnikom oraz robotnikom, zatrudnionym na stałe w tych filjach.

Na mocy ustawy z maja 1925 r. rządowi italskieum przysługuje na podstawie wzajemności prawo zwolnienia od podatku dochodowego obcych towarzystw żeglugowych. Na podstawie tej ustawy został wydany w czerwcu r. 1925 dekret królewski, zwalniający w drodze wzajemności od podatku dochodowego handlowe okręty z banderą amerykańską, wykonywujące handel w portach italskich. Dekret ten w marcu r. 1926 został uzupełniony dekretem królewskim, w którym m. in. powiedziane jest, co następuje: „Towarzystwa, utworzone w St. Zjedn. oraz obywatele St. Zjedn., niezamieszkali w Italji i wykonywujący handel morski w portach italskich na okrętach z banderą amerykańską z mocą wstecz do 1 stycznia 1921 r. są wolni od płacenia podatku dochodu, pochodzącego ze wspomnianego handlu, pod warunkiem, że St. Zjedn. również zwolnią od income tax dochody uzyskane w St. Zjedn. przez obywateli italskich, niezamieszkujących w St. Zjedn., i dochody spółek italskich, pochodzące z eksploatacji jednego, lub więcej okrętów z banderą italską".

Odnośnie do reformy podatku gruntowego należy zauważyć, iż przedewszystkiem zasługą nowego rządu było przyśpieszenie prac nad przygotowaniem nowego katastru, wlokących się od r. 1886. Reform podatku polegała na tem, że obok podatku gruntowego (imposta fondiaria) ustalono zasady opodatkowania dochodu z gospodarstwa wiejskiego (imposta sui redditi agrari). Ten ostatni zróżniczkowano w ten sposób, że odróżnia się dochód, wpływający do właściciela, nieuprawiającego ziemię — od dochodu osoby, uprawiającej ziemię. W ten sposób podatek gruntowy rozciągnięty jest dziś na drobnych właścicieli, uprawiających ziemię własnemi rękoma oraz dzierżawców. Pierwsi płacą 10% od dochodu, drudzy 5%. Reforma ta ogromnie powiększyła dochody podatku gruntowego.

W dziedzinie podatkowej na uwagę zasługuje również wprowadzenie dekretem z dn. 19. X 26 r. podatku od kawalerów, Podatek ten dotyczy kawalerów w wieku od lat 25 do 65. Kawalerowie od lat 50 do 65 płacą 25 lirów rocznie, od 35 do 50 lat — 50 lirów i lirów 35 kawalerowie od 25 do 35 lat. Ustawodawca, wydając ten dekret, oparł się zarówno na motywach natury fiskalnej, jak i społecznej. Z jednej strony chodziło o zaakcentowanie troski o rozbudowę i ochronę tak ważnej w państwie instytucji, jaką jest rodzina, z drugiej strony — ustawodawca pragnął zapewnić stałe źródło dochodu niedawno utworzonej Instytucji Narodowej, mającej na celu udzielanie opieki moralnej i materjalnej matkom i dzieciom, nie mogącym znaleźć należytej opieki we własnej rodzinie.

Ustawodawca uznał za logiczne i naturalne, że środki na tę instytucję powinny płynąć od osób, które postanowiły nie obarczać się rodziną i ciężarami, związanemi z jej utrzymaniem.

Trudne zagadnienie finansów lokalnych od dłuższego czasu głęboką troską napełnia rząd obecny. Pragnąc przyjść z pomocą instytucjom samorządowym, rząd przyznał im prawo pobierania całego szeregu opłat i dodatków od podatków, jak np. opłat drogowych, opłat od prawa pobytu, podatku przemysłowego, dodatku od podatku dochodowego i t. p. Uregulowano również sprawę podatków pośrednich.

Pragnąc zapobiedz drożyźnie artykułów pierwszej potrzeby, nowy rząd usunął wzgl. obniżył opłaty, nałożone na produkty żywnościowe. Z początku zwolniono od podatków zarówno wszelkie artykuły zbożowe i mąki, jak i ryż oraz winogrona. Obniżono opłatę od mięsa surowego oraz ryb zaprawianych i mrożonych, a krok ten ogromnie przyczynił się do wzmożenia konsumcji tych artykułów.

Nie można nie wspomnieć o całym szeregu zmian w dziedzinie opłat stemplowych. Również i tutaj rząd Mussoliniego starał się zastosować zasady możliwie najbardziej liberalne i sprzyjające rozwojowi życia gospodarczego kraju. Wszelkie opłaty stemplowe postarano się możliwie najbardziej uprościć, zunifikować i możliwie najbardziej obniżyć. Zniesiono opłaty na rachunkach hotelowych, zaprzestano ściągania opłat od zakładów kąpielowych i leczniczych i t. p. Zredukowano opłaty antygospodarcze od automobili i zupełnie zniesiono opłaty do bicykletek.

Kryzys gospodarczy i finansowy jaki Italja przeżywała w latach powojennych i pozostająca w związku z nim deprecjacja lira oraz ogromne zmniejszenie się dochodów budżetowych stały się powodem, iż rząd Mussoliniego, redukując i znosząc pewną kategorję podatków, musiał pomyśleć również o źródłach dochodów, które umożliwiłyby przeprowadzenie dzieła naprawy finansów państwowych. Podjęto więc odpowiednie zabiegi celem zwiększenia dochodów z monopolów państwowych, wprowadzono powszechny podatek od spożycia wina, obłożono opłatami sprzedaż benzyny, nafty i kawy, wprowadzono podatek od różnych artykułów zbytku i m. in. od rękawiczek i tkanin jedwabnych.

Jednem z najbardziej doniosłych poczynań w kierunku sanacji życia gospodarczego kraju jest uchwalenie nowej taryfy celnej, która ma umożliwić przystosowanie stawek taryfowych do zmian, jakim uległy koszta produkcji, oraz zapewnić niezbędną ochronę przemysłowi krajowemu charakter protekcyjny tej taryfy osłabia z jednej strony cały szereg zniżek taryfowych w dziedzinie produktów, spożywanych masowo w kraju, z drugiej — zniżki konwencyjne, przewidziane w traktatach handlowych.

Usiłowaliśmy w tym krótkim zarysie zobrazować całokształt reform, podjętych przez rząd Mussoliniego w dziedzinie podatków. Jakkolwiek cały szereg podatków w znacznej mierze złagodzono, wpływy z ich tytułu stale się zwiększają. Energiczna walka, jaką podjął rząd Mussolini'ego z jednostkami, uchylającemi się od płacenia podatków, lub t. zw. dezerterami podatkowymi, sprawiła, iż wpływy z podatków oddziaływają niezmiernie korzystnie na kształtowanie się budżetu państwowego. Dzieło uzdrowienia finansów państwowych stało się jednak możliwe nietylko dzięki pełnej energii i stanowczości polityce rządu, lecz również współdziałaniu z jego poczynaniami samego społeczeństwa, które należycie oceniło doniosłość akcji rządowej i uświadomiło sobie jej znaczenie dla dzieła budowy przyszłości politycznej narodu.

Dr. LEON PĄCZEWSKI.

L'INDUSTRIA CARBONIFERA POLACCA

(Polski przemysł węglowy)

Durante l'anno 1926 la produzione del carbone in Polonia ammonto a 35.765.931 tonn. superando di 6.684.000 tonn. (22,99%) quella del 1925.

In confronto al 1913 l'estrazione è stata inferiore del 12,71% cioè di 5.206.000 tonn.

Sul seguente prospetto vengono riportati i dati della produzione dei tre bacini carboniferi polacchi. e da esso potranno osservarsi i sviluppi raggiunti (in tonnellate).

La regione altoslesiana da alla produzione generale del 1926 il più forte contributo oltre il 73%; l'estrazione ha segnato un aumento del 20,85% in confronto a quella dell'anno 1925, tuttavia è stata inferiore del 18.66% in confronto a quella del 1913 che raggiunse 32.182.109 tonn., cioè una media giornaliera di 107.994 tonn.

La vendita del carbone altoslesiano viene fatta dalle seguenti 6 organizzazioni::

1. „ROBUR" Powstańców 49, Katowice, impresa che raggruppa le seguenti 7 società:

a) Rybnickie Gwarectwo Węglowe (miniere Anna, Emma, Romer).

b) Società per Azioni Godula (miniere Gotthard, Paweł, Lithandra).

Regione di Alta Slesia	Anno 1926	1913 = 100	Anno 1925	1913 = 100
Distretto di Katowice . . .	10.253.943	79 83	8.378.979	65,23
Distretto di Król. Huta . .	9.297 954	73,95	7.847 495	62,41
Distretto di Rybnik. . . .	5 285.345	104.53	4.431.675	87,65
Distretto di Tarnowska Góra	1.338.927	78,43	1,002.011	58,69
Totali	26.176.16	81,34	21.660.160	67,30
Media giornaliera	87.546	81,07	72.200	66,86
REGIONE DI DOMBROWA				
Distretto di Dombrowa . .	3.714.251	118,92	2.828 383	90, 5
Distretto die Sosnowice . .	3.519.256	95,22	2 900 459	78,48
Totali	7 233 507	106,08	5.728.842	84,01
Media giornaliera	24.112	104,31	19.033	82,34
REGIONE DI CRACOVIA				
Distretto di Cracovia . . .	2 356 255	119.56	1,692.325	85.87
Media giornaliera	7.854	118,77	5.622	85,01
Totali generali	35 765,931	87,29	29.081.327	70,98
Media giornaliera generale.	119,512	86,78	96.855	70,33

c) Wschodnie G. Śląskie Zakłady Przemysłowe Mikołaja hr. Bellestrema (miniere Wawel, Wolfgang, Hr. Franciszek).

d) Società per azioni Friedenshutte (miniera Pokój).

e) Dyrekcja Kopalń i Hut Księcia Donnersmark (miniere Śląsk, Niemcy, Donnersmark e Bluche).

f) Gwarectwo Waterloo (miniera Eminencja).

g) Gwarectwo Węglowe Charlotte (miniera Charlotte).

Il „koncern" „Robur" esercita il controllo su quasi un terzo dell'estrazione carbonifera altoslesiana.

2. „POLSKIE KOPALNIE SKARBOWE NA GÓRNYM ŚLĄSKU" Spółka Dzierżawna, Spółka Akcyjna a Katowice, Rynek 13, Królewska Huta (miniere Król, Bielszowice, Knurow).

La produzione di questa Società ammonta a circa 3 milioni di tonnellate all'anno. Essa fornisce il 12% del carbone altoslesiano.

3. „FULMEN" ul. Juljusza Ligonia 3, 5, 7, Katowice, alla quale fanno capo le seguenti 2 società:

a) Zakłady Hohenlohego Spółka Akcyjna a Welnowiec (miniere Maks, Wujek, Jerzy, Karolina).

b) Czernickie Towarzystwo Węglowe, Spółka Akcyjna, Niewiadom Góry (miniera Hoym).

La produzione della prima ammonta a 3 milioni di tonnellate all'anno, quella della seconda a 600 000 tonn. La vendita della „Fulmen" è di circa 11% della produzione altoslesiana.

4. „PROGRESS" Katowice, che raggruppa le seguenti 4 società:

a) Zjednoczone Huty Królewska i Laura (miniere Hrabina Laura, Huta Laury e Rychter e Dębiensko)

b) Śląskie Kopalnie i Cynkownie Spółka Akcyjna Lipiny, (miniere Matylda, Andaluzja).

c) Katowicka Spółka Akcyjna (miniere Carlssegen, Ferdynand, Florentyna, Mysłowice).

d) Dr. Henckel von Donnersmarck (miniere Hildebrand, Menzel, Blog, Boze, Rodzionków).

L'unione delle miniere „progress" ha una produzione di 4 milioni 500.000 tonn. all'anno, cioè il 25% delle vendite del carbone altoslesiano.

5. SOCIETÀ PER AZIONI „GIESCHE" ul. Mickiewicza 36, Katowice, con una estrazione annua di 2.500.000 tonn.; le vendite rappresentano il 9% delle vendite totali di carbone altoslesiano.

6. „UNITAS" Katowice, che rappresenta la: Dyrekcja Kopalń Ks. Pszczyńskiego (miniere Boer, Brede, Emanuel, Złączone Kopalnie Aleksandra, Piast).

L'estrazione annuale di queste miniere raggiunge 1.500.000 tonn. Le vendite ammontano al 10% della vendita totale del carbone altoslesiano.

Il bacino dell'Alta Slesia polacca fornisce quasi la totalità del carbone polacco esportato.

Per quanto concerne le miniere dei bacini di Dąbrowa e di Cracovia, la maggior parte di esse è raggruppata in un consorzio costituito come segue.

I. Miniere del bacino di Dąbrowa:

a) Sosnowieckie Towarzystwo Kopalń Węgla.

b) Towarzystwo Kopalń Węgla „Saturn".

c) Warszawskie Towarzystwo Kopalń Węgla.

d) Francusko-Włoskie Towarzystwo Kopalń Węgla.

e) Towarzystwo Kopalń Węgla „Czeladź".

f) Grodzieckie Towarzystwo Kopalń Węgla.

II. Miniere del bacino di Cracovia:

a) Towarzystwo Kopalń Węgla w Jaworznie.

b) Towarzystwo Kopalń Węgla w Sierszy.

c) Towarzystwo Kopalń Węgla w Libiążu.

d) Kopalnia „Bory".

Grazie a una migliore organizzazione del lavoro e al perfezionamento dei mezzi di produzione, malgrado la diminuzione della durata del lavoro, l'estrazione media giornaliera per ogni operaio ha segnato un notevole progresso, essa anzi ha superato, e in larga misura, quella d'anteguerra.

Nel 1926, la Polonia ha venduto all'estero 14.706.844 tonn. contro 8.230.067 tonn. nel 1925.

La Polonia non solo ha riparato alla scomparsa della sua clientela tedesca, provocata dalla rottura delle relazioni commerciali fra la Polonia e la Germania, ma ha aumentato, nel 1926, quasi del 80% le sue esportazioni in confronto all'anno precedente. E incontestabile che lo sciopero minerario inglese ha facilitato questo meraviglioso raddrizzamento. Infatti questo avvenimento ha provocato un notevole deficit nella produzione carbonifera europea e anzi mondiale; su una estrazione di 548.600.000 tonn. di carbone in Europa, L'Inghilterra ha fornito nel 1924 271.400.000 tonn.; nel 1925—247.100.000 tonn. su 541 milioni di tonn. Nel corso di questi due anni la produzione mondiale è stata di circa 1.200.000.000 tonn. L'Inghilterra esporta circa un quarto della sua produzione carbonifera.

Ma non si deve dimenticare che, a partire dal secondo semestre del 1925, cioè dalla chiusura del mercato tedesco, la Polonia ha fatto un grande sforzo e sforzo fruttuoso, per introdursi e conquistare nuovi mercati; questa espansione non è quindi incompatibile con la ripresa delle esportazioni inglesi.

Nondimeno le condizioni commerciali hanno cambiato dopo la cessazione dello sciopero inglese; allo scopo di riconquistare le loro anteriori posizioni le miniere britanniche hanno ribassato i prezzi, ma questa diminuzione non sembra debba inquietare seriamente i produttori polacchi; nel 1913 il prezzo del carbone polacco risultava del 25% inferiore a quello dei bacini della Grande Bretagna e della Westfalia; oggi. anche dopo il recente ribasso, questa differenza è stata portata al 35 o 40%.

Ing. J. Cybulskii, il quale stabilisce questo confronto sulla rivista „Przemysł i Handel", organo del Ministero dell'Industria e Commercio, aggiunge, con ragione, che questa considerabile differenza compensa in grande misura la condizione sfavorevole dei bacini

polacchi sotto il punto di vista delle spese di trasporto per ferrovia, risultanti dalla lontananza del mare.

Fra gli stati che fanno alla Polonia una seria concorrenza sui mercati di carbone si trova in primo luogo l'Inghilterra, quindi la Germania.

Secondo il parere del Sig. Cybulski, la Germania non è un concorrente pericoloso e lo può essere solo per le vendite destinate all'Italia; per il trasporto via mare il carbone tedesco non trovasi in condizioni più favorevoli; inoltre il rendimento dei bacini tedeschi è limitato e si ha avuto una prova di questo stato di cose durante lo sciopero inglese, cioè in una epoca quando le possibilità di vendita erano illimitate. Oltre ciò la produzione tedesca è dipendente dalla vendita del cok; senza questa trasformazione la più parte delle imprese non potrebbero lavorare con profitto.

Questa limitazione nel rendimento non è speciale per la Germania: mentre questa ha prodotto nel 1926 solo il 9½% di più che nel 1925, la Francia ha avuto un aumento del 9%, il Belgio del 10½%, la Cecoslovacchia del 13%, mentre la Polonia, che per ragioni tecniche non ha ancora raggiunto il massimo rendimento, ha prodotto nel 1926 il 23% di più che nel 1925.

D'altronde lo sciopero inglese non ha aperto alla Polonia alcun nuovo mercato naturale; esso ha, al contrario disorientato, in qualche modo, l'esportazione polacca, la quale è stata sollecitata da acquirenti del momento e la statistica prova che essa non ha sviluppato le sue vendite nei paesi di cui dovrebbe essere la fornitrice per es., in Austria e in Ungheria.

Lo sciopero nondimeno ha avuto una qualche utilità poichè ha permesso di far conoscere e provare le qualità del carbone polacco il quale può sostenere il confronto con quelli di altre provenienze. Dato che seri progressi sono stati realizzati nei riguardi dei trasporti, si deve considerare con ottimismo l'avvenire per i carboni polacchi che in gennaio-febbraio 1927 ne furono esportati 2.118.036 tonn. contro 1.138.847 tonn. nel gennaio-febbraio 1926.

Per quanto concerne più specialmente le vendite del carbone polacco nei paesi occidentali e particolarmente in Italia e in Francia, queste esportazioni hanno avuto una certa estensione solo a partire dal 15 giugno 1925 cioè dal momento della chiusura del mercato tedesco.

Lo specchietto inserito nella cronaca (pag. 117) indica, in tonnellate, le quantità di carbone spedite dalla Polonia all'estero nel 1924, 1925 e 1926.

La lignite in Polonia porta un contributo poco importante alla produzione del combustibile fossile; ne furono estratte: 76.026 tonn. nel 1926 cioè il 39,50% dell'estrazione del 1913; la maggior parte di questa quantità (74716 tonn.) è stata fornita dal distretto di Częstochowa.

M. N.

BANCHE PRIVATE IN POLONIA NEL 1926

(Banki prywatne w Polsce w r. 1926)

Riproduciamo, qui appresso, l'articolo recentemente pubblicato dall'Associazione delle Banche private, col quale viene prospettata sotto una luee interessante, la situazione delle finanze private:

Abbiamo più volte segnalato, in occasione dei nostri precedenti resoconti, che lo sviluppo della banca era indissolubilmente legato alla stabilizzazione monetaria. Nel periodo di deprezzamento del cambio si nota una contrazione e la scomparsa dell'afflusso dei capitali, mentre al contrario, con la stabilizzazione monetaria, i risparmi privati tesoreggiati tendono ad affluire verso le banche. Abbiamo potuto osservare questo fenomeno nel 1924 e durante il primo semestre del 1925, quando lo zloty rimaneva alla pari con l'oro.

L'anno 1926 ci da una nuova conferma di questo principio. Nel periodo delle fluttuazioni dello zloty, durante il primo semestre dell'anno scorso i depositi presso le banche associate, rimanevano più o meno allo stesso livello, mentre dopo la stabilizzazione dello zloty al corso di 9 zloty per un dollaro, nel mese di giugno, questi depositi aumentarono considerevolmente. Lo specchietto, qui sotto riportato, permetterà di rendersi preciso conto del movimento dei depositi. Questo specchietto è stato fatto in base ai bilanci mensili di trenta banche facenti parte dell'Associazione delle Banche in Polonia.

		Depositi a scadenze	Conti chèques	Corrispondenti creditori „Loro"	Totale dei depositi
		in milioni di zloty			
31.I.	1926	39	139	22	201
28.II.	"	41	149	22	212
31.III.	"	46	149	22	218
30.IV.	"	50	149	22	221
31.V.	"	52	143	19	214
30.VI.	"	53	147	18	219
31.VII.	"	58	161	21	240
31.VIII.	"	60	182	21	264
30.IX.	"	63	191	20	275
31.X	"	66	196	20	282
30.XI.	"	68	207	21	296
31 XII.	"	72	213	23	308

L'aumento dei depositi in conto corrente (conti chèques) si nota solo nel corso del secondo semestre del 1926, oltrepassando del 53% l'ammontare al

31 gennaio 1926. I depositi vincolati sono saliti progressivamente durante l'intero anno e sono aumentati dell'83%, ció prova che le fluttuazioni dello zloty al principio dell'anno non hanno avuto ripercussioni sullo sviluppo dei depositi a termine. „E'peró da osservare che questi depositi sono stati fatti in maggior parte in dollari". Da una parte l'afflusso dei risparmi privati verso le banche, sotto forma di depositi in dollari, corrisponde meglio agli interessi del paese che il loro tesoreggiamento nelle calze di lana, in quanto permette alle banche divise per i bisogni economici nazionali. D'altra parte peró la conversione dei risparmi privati in valute estere è in se stessa un fatto malsano poichè provoca una domanda artificiale di divise estere e perchè l'infiltramento di queste divise nella circolazione diminuisce l'importanza dello zloty come misura di valore.

L'ammontare totale dei depositi presso tutti gli istituti di credito in Polonia è aumentato del 96%. L'ammontare totale dei depositi al 31 dicembre 1926 raggiunse 1.114.8 milioni di zloty. L'Ufficio Centrale di Statistica nelle sue valutazioni fissa l'ammontare totale dei depositi prima della guerra a circa 3.100 milioni di zloty.

Le operazioni di credito hanno segnato un aumento del 28% nel corso dell'anno. Le banche associate costituiscono un fattore di grande importanza nel campo del credito a breve termine che non si discosta da quello della Banca di Polonia e da quello della Banca del Economia Nazionale. Il seguente specchietto dimostra la proporzione tra questre tre principali fonti di credito:

Banche associate. . . . . . 340 milioni di zloty
Banca di Polonia . . . . . 331 „ „ „
Banca dell'Economia Nazionale 301 „ „ „

Oltre che di queste tre fonti di credito, occorre tener conto, per quanto concerne il credito a breve termine, della Banca Agraria di Stato con 52 milioni di zloty di crediti concessi, delle filiali delle banche estere con 55 milioni di zloty e delle banche private non associate con circa 50 milioni di zloty. Quindi l'ammontare totale dei crediti concessi da parte delle banche all'attività economica del paese al dicembre 1926 sale a circa 1.129 milioni di zloty. Le banche private, comprese le filiali delle banche estere, coprivano le richieste di credito fino alla concorrenza del 38% del fabbisogno totale.

Occorre segnelare, quale fatto particolarmente interessante nel campo del credito, che l'ammontare dei crediti accordati dalla Banca di Polonia (Banca d'emmissione) si è mantenuto quasi allo stesso livello durante tutto l'anno, oscillando fra 330 e 350 milioni di zloty, mentre il volume dei crediti concessi dalle banche private e da quelle statali è aumentato. Poichè, parallelamente, i depositi in conto corrente presso la Banca di Polonia hanno accusato un forte aumento, essendo passati da 50 a 125 milioni di zloty — possiamo constatare che lo sviluppo delle operazioni di credito durante l'anno scorso si è appoggiato non sulle emmissioni della Banca di Polonia, ma sul processo di capitalizzazione espresso dall'aumento dei depositi nelle banche. Ecco uno specchietto illustrativo dello sviluppo della proporzione fra il risconto del portafoglio e il totale dei crediti concessi. Queste cifre caratterizzano la situazione:

		Risconto portefeuille	Portafoglio effetti	Proporzione del risconto allo sconto	Ammontare totale del crediti concessi	Proporzione del risconto al totale dei crediti concessi
		in milioni di zloty		%	in milioni di zloty	%
31.I.	1926	104	162	64	346	30
28.II.	„	107	170	63	360	30
31.III.	„	107	174	61	364	29
30.IV.	„	109	175	62	377	29
31.V.	„	108	172	62	377	29
30.VI.	„	110	179	61	380	29
31.VII.	„	107	175	61	378	28
31.VIII.	„	104	180	58	389	27
30.IX.	„	105	192	55	405	26
31.X.	„	112	197	57	420	27
30.XI.	„	114	207	55	441	26
31.XII.	„	115	211	54	442	26

Le cifre surriportate dimostrano che la proporzione del risconto del portafoglio al totale dei crediti concessi dalle banche non ha ecceduto il 30% nel 1926, — verso la fine dell'anno questa proporzione è anzi diminuita fino al 26%. Occorre notare che la proporzione fra il risconto del portafoglio alla Banca di Polonia e i crediti accordati dalle banche associate è in realtà inferiore a questa cifra, essendo il prodotto del risconto del portafoglio presso le banche estere, incluso nell'ammontare globale del risconto suddetto. Inoltre, occorre dedurre da questa cifra totale l'ammontare dei depositi delle banche presso

la Banca di Polonia in conti correnti infruttiferi. Al 31 dicembre 1926 il totale degli effetti riscontati presso le banche estere ammontava ai circa 20 milioni di zloty, mentre il saldo credito dei conti correnti presso la Banca di Polonia era di 15 milioni di zloty. Fatta questa deduzione, il totale dei crediti concessi dalla Banca di Polonia alle banche associate viene ad essere al 31 dicembre 1926 di 80 milioni di zloty, cioè il 19% del totale dei crediti concessi dalle banche (415 milioni di zloty). Possiamo quindi constatare che le banche associate hanno ricorso al risconto del portafoglio presso la banca di emmissione solo in proporzioni limitate.

La maggior parte dei depositi era costituita nel 1926 da depositi a vista. I depositi a scadenza non costituivano che la quinta parte del' totale dei collocamenti effettuati, essendo le scadenze generalmente molto brevi — da uno a tre mesi. I collocamenti a lunghe scadenze esistevano solo in proporzioni limitate: i capitalisti evitavanod' impegnarsi a lunga durata, mentre agli istituti di diritto pubblico è legalmente vietato il collocamento di fondi presso banche private. In queste circostanze e data la tendenza timida e mobile dei depositi, le banche sono obbligate a mantenere una grande liquidità di fondi per potere far fronte alle eventuali richieste di rimborso.

		Cassa e devise	Depositi	Percentuale della cassa agli depositi
		in milioni di zloty		%
31.I.	1926	19	201	9
28.II.	„	24	212	11
31.III.	„	24	218	11
30.IV.	„	23	221	10
31.V.	„	20	214	9
30.VI.	„	27	219	12
31 VII.	„	31	240	13
31·VIII.	„	38	264	14
30·IX.	„	32	275	12
31·X.	„	31	282	11
30·XI.	„	32	296	11
31.XII.	„	51	308	17

Bisogna constatare una progressione costante della copertura dei depositi che verso la fine del' l'anno ammontava al 17%. In certe banche essa è stata portata anche al 30%. Si può segnalare pure il miglioramento della media mensile della liquidità delle banche associate. Si tratta della percentuale delle disponibilita liquidi come: incasso, devise, corrispondenti debitori „nostro" e il portafoglio degli effetti al deposito e ai corrispondenti creditori „nostro" all'estero.

Cosi la media mensile di liquidità per tutte le banche associate è stata portata durante l'esercizio scorso al 50%, oltrepassando anzi per alcune banche il 60%.

La diminuzione delle spese generali da una parte e l'aumento dei depositi dall'altra, esercitano una ripercussione favorevole sulla proporzione fra le spese generali e i fondi di movimento. Lo specchietto seguente permette di studiarne dettagli:

		Cassa, devise, corrispondenti-debitori „nostro" portafoglio degli effetti	Depositi e corrispondenti creditori „nostro" all estero	Percentuale delle disponibilità liquide agli impegni
		in milioni di zloty		%
31.I.	1926	111	268	41
28.II.	„	123	288	42
31.III.	„	128	293	44
30.IV.	„	124	296	42
31.V	„	116	296	40
30.VI.	„	130	301	43
31.VII.	„	136	309	44
31.VIII.	„	155	331	47
30.IX.	„	170	347	50
31.X.	„	154	342	45
30 XI	„	169	363	46
31.XII.	„	187	376	50

		Spese generali	Depositi	Percentuale di spese depositi
		in milioni di zloty		%
31.I.	1926	3,0	201	1,5
28.II.	„	3,0	212	1,4
31.III.	„	3.7	218	1,7
30.IV.	„	3,8	221	1,7
31.V.	„	3,1	214	1,4
30.VI.	„	3,6	219	1,6
31.VII.	„	3,1	240	1,3
31.VIII·	„	2,8	264	1,1
30.IX.	„	3,0	275	1,1
31.X	„	3,3	282	1.2
30.XI.	„	3,3	296	1,1
31.XII.	„	5,5	308	1,8

Possiamo cosi constatare il miglioramento continuo del rapporto fra le spese generali e i fondi di movimento e precisamente: alla fine del 1924 questa proporzione era del 3%, alla fine del 1925 del 2%, mentre alla fine del 1926 dell' 1. 1%. L'ammontare globale delle spese generali delle banche associate era nel 1926 di 40, I milioni di zloty, il totale degli interessi e delle provvigioni essendo stato di 43,8 milioni di zloty. Il totale degli interessi e delle provvigioni essendo stato di 43,8 milioni di zloty, possiamo constatare che gli utili realizzati durante l' esercizio 1926 hanno coperto le spese.

La stabilizzazione monetaria e l'abbondanza del denaro sul mercato hanno una ripercussione favorevole sul tasso di sconto. Il tasso di sconto è stato ridotto: dalla Banca di Polonia dal 12% fino al 9½% e dalle banche private dal 24% fino al 16% annuali.

La riduzione del tasso ufficiale comportó il ribasso del tasso privato il quale è stato portato dal 5% al 2% al mese.

La riduzione del tasso di sconto è indissolubilmente legata con il tasso degli interessi sui depositi. Verso la fine dell'esercizio scorso le banche pagavano i seguenti interessi: sui depositi a vista da 8% a 9%, sui depositi vincolati da 10% a 14% all'anno. Cosi il margine fra il tasso di sconto praticato e il tasso degli interessi accordati dalle banche era relativamente insignificante ed appena sufficiente per coprire le spese per la gestione delle operazioni di credito. Le banche furono quindi obbligate di esercitare una pressione sul mercato monetario verso una riduzione del saggio d'interesse sui depositi. Questo scopo peró poteva essere raggiunto solo eliminando la concorrenza delle banche private fra di loro come pure la concorrenza delle banche statali. Ed è a questo fine che l'Associazione delle Banche di Polonia in cooperazione con il Ministero delle Finanze ha incorraggiato, verso la fine dell'anno, la creazione d'un cartello interbancario mirante a fissare il limite massimo dei saggi d'interesse su depositi.

L'atteggiamento delle banche dello Stato verso le banche private e la parte avuta dalle banche dello Stato nel complesso dell'attività economica del paese, meritano un'attenzione particolare. Le banche statali sono chiamate a funzioni speciali determinate dalla parte che lo Stato ha nell'attività economica del paese. In primo luogo occorre notare l'amministrazione da parte di queste banche dei fondi statali e delle imprese statali; in secondo luogo, spetta alle banche statali di mettere a disposizione dell'attività economica del paese i fondi derivanti dalle rendite pubbliche conservati nelle casse del Tesoro. Inoltre le banche statali sono chiamate ad effettuare delle operazioni di tale importanza per l'attività economica e per le quali le banche private non vogliono o non possono assumerne il carico. Per contro, le banche statali debbono evitare la concorrenza con le banche private sul mercato monetario, poichè una politica di questo genere può essere solo dannosa tanto per le banche private quanto per l'attività economica in generale.

Gli sfavorevoli risultati dell'esercizio 1925 hanno costretto le banche a coprire le loro perdite con riduzioni parziali dei loro capitali. I fondi propri delle banche associate durante l'anno 1926, si presentano come segue:

Stabilimenti	Capitale Sociale	Riserve	Totale
	in migliaia di zloty		
Akcyjny Bank Hipoteczny . . .	5,000	1,277	6,277
Bank Angielsko-Polski	1,500	111	1,611
Bank Centralny w Poznaniu . . .	250	2	252
Bank Dyskontowy Warszawski . .	10,000	3,152	13,152
Bank Handl.-Przemysłowy w Łodzi	1,400	420	1,820
Bank Handlowy w Łodzi	650	20	670
Bank Handlowy w Warszawie . .	7,500	9	7,509
Bank Komercjalny	1,000	58	1,058
Bank Kratochwill i Pernaczyński .	300	15	315
Bank Kujawski we Włocławku . .	500	68	568
Bank Ludowy w Inowrocławiu . .	115	335	450
Bank Małopolski	3,000	629	3,629
Bank Przemysłowców	3,000	524	3,524
Bank Przemysłowców Polskich . .	1,000	134	1,134
Bank Przemysłowy Warszawski . .	500	7	507
Bank Rolniczy we Lwowie . . .	500	635	1,135
Bank M. Stadthagen	1,000	4	1,004
Bank Towarzystw Spółdzielczych .	2,500	102	2,602
Bank Zachodni	5,040	1,035	6 075
Bank Ziemian we Lwowie . . .	500	80	580
Bank Ziemiański	4,000	1	4,001
Bank Zjednoczonych Ziem Polskich	3,627	—	3,627
Bank Związku Spółek Zarobkowych.	20,000	219	20,219
Polski Bank Komunalny.	2,000	248	2,248
Polski Bank Przemysłowy	6,000	2,694	8,694
Powszechny Bank Kredytowy . .	2,000	8	2,008
Powszechny Bank Związkowy . .	2,000	414	2,414
Śląski Bank Eskontowy	1,410	357	1,767
Śląski Zakład Kredytowy	1,000	120	1,120
Ziemski Bank Kredytowy	700	10	710
Totale. . .	87,992	12,688	100,680

La rete bancaria si è ancora ristretta nel 1926 in seguito alla liquidazione di imprese poco solide e di un gran numero di filiali. La rete delle banche al 31 dicembre 1926 si presenta come segue:

Banche private per azioni 66
loro filiali 154

Aggiungendo la Banca di Polonia con 52 succursali, la Banca dell'Economia Nazionale con 20 succursali e la Banca Agraria Statale con 4 succursali, la rete delle banche verso la fine del 1926 viene portata a 296 fra sedi e filiali in confronto a 386 nel 1925.

Le principali città della Repubblica Pollacca possedevano verso la fine del 1926 il numero seguente di banche:

Varsavia	41
Leopoli	21
Poznań.	18
Lodz	16
Katowice	15
Cracovia	15
Wilno	8

POLSKA A TRYJEST

(La Polonia e Trieste)

Myliłby się ten, ktoby z powyższego tytułu sądził, że utartym od blizko 5 lat zwyczajem piszący będzie wytaczał dobrze już znane argumenty na temat „gospodarczego zbliżenia Polski i Tryjestu".

Otóż nie. Dzisiaj zaniechamy usiłowań przekonywania polskich wytwórców i handlowców, że im się „jednak" może opłacić skorzystanie z możliwości, jakie przedstawia port tryjestyński dla naszej ekspansji w kierunku Lewantu i Dalekiego Wschodu — szczególnie, gdyby chcieli przyjść tutaj ze swym towarem, wzgl. posiadali w Tryjeście swego zastępcę.

Pragniemy tutaj poruszyć stosunki turystyczne polsko - italskie. Chodzi nam mianowicie o przyczynienie się do wniesienia w naszą turystykę po Italji jakiegoś ładu i systemu, którego odczuwa się dotkliwie brak; twierdzimy to z całą stanowczością i to na zasadzie wielu faktów z ostatnich kilku lat.

Jeżeli mówimy, że do turystyki naszej w kierunku Italji musi być wprowadzony ład i system, to dlatego, że tutaj właśnie w tej skarbnicy, w której przyroda z jednej — ludzki genjusz z drugiej strony zgromadziły to wszystko, dla czego tutaj zwykło się z całego świata i to od wieków przyjeżdżać, podróżny z Polski, turysta, czy badacz musi stanowczo zdecydować się na jakiś określony cel, który go tu sprowadzi i który pragnie osiągnąć.

Do Italji bowiem nie można przyjeżdżać, jak to często u nas zdarza się słyszeć — „aby zobaczyć Italję, a przytem poleczyć się, odpocząć, zwiedzić Wenecję, Rzym i t. p." Taki podróżny, mając 4 tygodnie do dyspozycji, średnio zaopatrzony w środki pieniężne, a mniej jeszcze w znajomość języka i chociażby jakie takie potrzebne mu informacje, wpada tu odrazu w rozczarowanie, bo ani odpocznie, ani coś pozna, ani nie skorzysta na zdrowiu — ot wyda pieniądze, czas i pozostanie mu chaos wrażeń, zmęczenie i w rezultacie — pożytek z takich podróży jest minimalny.

Trudna to rzecz — turystyka po Italji. Wszystko tu piękne, wszystko ciekawe i godne widzenia i zapamiętania, ale biada temu, powtarzamy to świadomie, kto zapragnie w parę tygodni „poznać Italję". Nasi wielcy Sienkiewicz i Siemiradzki, zamieszkując Italję przez szeregi lat i studjując ją bez końca — byli zdania, że b. mało znają tę prawdziwą Golkondę piękna...

To też nasi turyści dobrze zrobią, odbywając swe podróże po Italji większemi grupami, zawsze pod przewodnictwem kogoś, znającego język italski, co ma tu dużo, dużo większe, niż w innych krajach przy ich zwiedzaniu znaczenie. Przedewszystkiem nie należy zakreślać wielkich planów, tych pospolicie utartych i przyjętych szlaków z Wenecją na początku. Jeżeli Rzym, to już tylko Rzym; zawsze nań mieć będą raczej czasu za mało, Toskana z Florencją i Sieną niech stoi osobno, Adryjatyk, czy Liguryjskie wybrzeże, Lombardja czy Umbrja, czy wreszcie południe z Neapolem i Sycylją — niech każda z tych połaci Italji stoi osobno, niech będzie celem możliwie osobnej podróży; ta metoda da możność głębiej wniknąć i wczuć się w charakter kraju, obejrzeć trochę mniej pobieżnie zawarte tutaj cuda natury i sztuki i wrócić z bardziej poważnym zasobem spokojnie nabytych wrażeń i wiedzy, aniżeli po przemknięciu się przez szereg miast na szlaku od Wenecji do Taorminy, z chaosem pogmatwanych wrażeń, i niezadowoleniem, że się tyle pięknych rzeczy musało ominąć i zaledwie rzuciło na nie okiem z okna wagonu. Doprawdy, więcej się opłaci porządne zwiedzenie Asyżu, Parmy i Sieny na jeden raz, jak „opanowanie za jednym zamachem" całej Italji —chyba, że chodzi o... zaimponowanie u siebie w domu, że się „całą Italję zna", gdyż było się w Wenecji, Florencji, Rzymie i t. d. — o to jednak naszego przeciętnego turysty nie będziemy posądzali.

Jeżeli chodzi o Tryjest i jego okolice dalsze i bliższe (boć tytuł „Tryjest — Polska" obowiązuje), to bardzo byśmy doradzali, o ile chodzi o najbardziej intensywne promienie słoneczne — Grado i przyległe doń nadmorskie osiedla, a w sensie turystyki — zwiedzenie pobrzeża Adrjatyku, aż do Ankony i Bari, skąd łatwo już zagłębić się do Ravenny, Ferrary i Padwy.

Skąd więc po tem wszystkiem tytuł „Tryjest — Polska"? — Stąd, że z Polski, czy to z Warszawy, czy Krakowa, czy nawet z Wielkopolski najbliższa droga do Italji, przez Tryjest, a z Tryjestu istnieją doskonałe połączenia na wszystkie strony świata, kolejowe i morskie... Stąd wreszcie, że tu w Tryjeście można z pożytkiem nabrać przedsmaku prawdziwej Italji i poniekąd przygotować się do wchłonięcia już właściwego jej charakteru. Dlatego też uważamy, że Tryjest, ten który powinien służyć przedewszystkiem ku pożytkowi naszych handlowo-eksportowych zamierzeń w kierunku Lewantu i Wschodu — winien być również uznany za główną dziś bramę, przez którą się ma wjechać do pięknej Italji.

WŁ. KWIATKOWSKI.

PRODUKCJA I HANDEL WINEM W ITALJI

(Produzione e commercio del vino in Italia)

Uwagi ogólne i ustawodawstwo.

Pośród trzech najważniejszych na świecie krajów, produkujących wino, Italja zajmuje miejsce drugie, po Francji i przed Hiszpanją.

W r. 1925 produkcja wina w tych trzech krajach wynosiła:

we Francji — 62.798.000 hl.,
w Italji — 45.367.000 hl.,
w Hiszpanji — 26.700.000 hl.

Całkowita produkcja światowa wina wynosiła w r. 1925 — ok. 190 miljonów hl. Z tego na produkcję wspomnianych trzech krajów przypadało przeszło 70%, na samą zaś Italję — ok. 24%.

Jeżeli za podstawę przyjąć średnią produkcję wina na 100 hektarów w powierzchni produkującej, okaże się, że Italja pod tym względem zajmuję na świecie pierwsze miejsce, gdyż na 1000 hektarów przypada w tym kraju 1.622 hl., podczas gdy we Francji przypada 1.046 hl., a w Hiszpanji zaledwie 348 hl.

Przy ocenianiu zdolności konkurencyjnej danego towaru miarodajną jest nietylko wielkość produkcji, lecz w równej mierze jakość wyrobu oraz jego różnorodności.

Dawniej przy wytwarzaniu wina italskiego miały miejsce różne nadużycia, popełniane oczywiście przez firmy trzeciorzędne i zupełnie nieodpowiedzialne. Obecnie ustawodawca zastosował środki uniemożliwiające popełnianie nadużyć zarówno w wytwarzaniu, jak i w handlu winem.

Już ustawa z 11 lipca 1904 r. przewiduje odpowiednie kary, stosowane do producentów, nieprzestrzegających odnośnych przepisów, dotyczących fabrykacji win i gwarantujących ich autentyczność.

Ustawa ta została uzupełniona dekretem Królewskim z 5 VIII 1925 r. (rozporządzenie wykonawcze) i w sposób definitywny zostały przepisy ochronne sformułowane w dekrecie z 15.X 1926 r.

Ustawodawstwo to ma na celu zagwarantowanie autentyczności win italskich i w szczególności zmuszenie producentów do wytwarzania ich wyłącznie z czystych winogron.

Jednocześnie ustawodawca umożliwił produkcji italskiej, w szczególności w zakresie win typowych, korzystanie na podstawie dekretu z 7.III 1924 roku z jaknajdalej idącej opieki rządowej. Dekret ten przewiduje utworzenie konsorcjum producentów najbardziej rozpowszechnionych gatunków win italskich, mające na celu ochronę znaków, używanych na tych winach. Dotychczas konsorcjum to obejmuje następujące gatunki win: Chianti, Valpolicella, Bardolino i Soave.

Produkcja.

Powierzchnia, zajęta pod uprawę winorośli, jest naogół b. rozległa. W r. 1925 wynosiła ona 4.284.700 hektarów. Należy jednak pamiętać o tem, iż na większej części tej powierzchni winorośl uprawiana jest równolegle z innemi roślinami (hodowla mieszana).

Produkcja wina w ostatnich 6 latach rozwijała się się w sposób następujący:

Rok		
Rok	1921	31.908 tys. hl.
"	1922	35.628 " "
"	1923	53.948 " "
"	1924	44.714 " "
"	1925	45.367 " "
"	1926	37.075 " "

Jeżeli się uwzględni, iż w latach 1870—74 produkcja roczna wina wynosiła średnio 27.5 milj. hl., trzeba będzie uznać, iż wzrost jest b. znaczny.

Przemysł winny w Italji daje rocznie dochodu ok. 8 miljardów lirów, co odpowiada ok. $^1/_4$ całkowitego dochodu, jaki daje w Italji rolnictwo i który wynosi 36 miljardów lirów. W przemyśle tym zainteresowanych jest ok. 5 miljonów mieszkańców, czyli $^1/_3$ całej ludności rolniczej w Italji, poświęcającej produkcji winnej 450 milj. dni w roku.

75% produkcji przypada na wina czerwone, pozostałe zaś 25% — na wina białe i specjalnie (marsala, muszkatelowe, aleatyczne i t. p.).

Handel zagraniczny.

Wywóz wina z Italji wykazuję naogół dość znaczne wahania, o czem świadczy zestawienie następujące:

Rok	Wywóz
1921	920 tys. hl.
1922	850 " "
1923	815 " "
1924	2550 " "
1925	1440 " "
1926	1055 " "

Wina italskie głównie wywożone sa do krajów, które graniczą z Italją. Na 1.300 tys. hl. wina, wywiezionego w r. 1925 w beczkach, prawie 1 miljon znalazło zbyt w Europie.

Niżej zamieszczone zestawienie pozwala zorjentować się co do rozmiarów i kierunków wywozu win italskich w beczkach, gąsiorach i cysternach: (hektolitrach).

	1923	1924	1925	1926
Europa	536,645	2,090,012	988,679	612,469
Afryka	40,042	55,927	53,460	55,451
Ameryka	67,552	117,344	436,869	140,187
Inne kraje	60,408	156,795	106,338	60,308
Ogółem	704,647	2,420,078	1,285,346	868,415

W tabelce wyżej podanej uwzględniony jest również wywóz marsali (w beczkach i gąsiorach), którego

rozmiary i wartość w ostatnich czterech latach przedstawiały się następująco:

	1923	1924	1925	1926
hektolitry	7,553	9,430	12,490	10,333
liry	3,281,776	3,788,131	4,912,166	4,621,117

Wina italskie poza krajami europejskiemi i głównie sąsiadującemi z Italją, wywozi się w większych rozmiarach jeszcze do niektórych krajów Połudn. Ameryki.

Wywóz do Polski wynosił (w beczkach i butelkach): w r. 1924—1,375 kwint., wartości 174 tys. zł. w r. 1925—3,769 kwint, wartości 590 tys. zł. i w r. 1926—2,036 kwint. Są to naogół kwoty b. nieznaczne. Świadczą jednak one, iż wino italskie w Polsce mogłoby cieszyć się dużym popytem.

Wywóz gatunków wyborowych.

Prócz win, wywożonych w beczkach, gąsiorach i t. p., Italja wywozi pewną ilość win wyborowych uksusowych, w butelkach po pół litra i więcej.

Rozmiary tego wywozu przedstawiają się następująco:

	1923	1924	1925	1926
Wina musujące:				
Butelki w setkach .	6076	4918	4686	5245
Wartość w lirach .	6,390.915	5,294.958	4,561.931	5,301.953
Marsale:				
Butelki w setkach .	3,243	3,481	4,094	5,153
Wartość w lirach .	2,045.315	2,412.822	2,955.826	3,903.424
Wina stołowe i deserowe:				
Butelki w setkach .	16.200	19,278	22,780	26,528
Wartość w lirach .	7,177.241	6,891.627	9,796.485	12,973.061

Pośród win wyborowych, będących przedmiotem wywozu z Italji, pierwsze miejsce zajmują Vermouthy, wyrabiane w Turynie, znane dziś na całym świecie i cieszące się ogromnym popytem.

Rozmiary wywozu tych win są b. znaczne i stale się wzmagają. Świadczą o tem dane następujące:

Wywóz vermoutha w beczkach i gąsiorach:

Wywóz Vermouthu w beczkach i gąsiorach

	1923	1924	1925	1926
Hektolitry	44,056	36,363	46,363	61,958
Wartość w lirach . .	22,350,718	19,195.196	23,742.005	32,715.283

Wywóz Vermouthu w butelkach (setkach)

	1923	1924	1926	1926
Hektolitry	23,688	29,859	37,779	30,784
Wartość w lirach	17,462.116	20,764.032	26,890 372	23,803.175

Ważniejsze gatunki.

W Italji przemysł winny wyspecjalizował się w b. licznych gatunkach wina. Niżej podajemy wykaz ważniejszych gatunków, dzieląc je na wina czerwone i białe.

Wina czerwone:

B a r o l o. Doskonałe to wino, winno być podawane w wytwornych przezroczystych buteleczkach kryształowych, czyniących widocznym niezmiernie piękny kolor tego wina. Zawartość alkoholu wynosi 12 do 13%, kwasowość zaś 6 do 8 pro mille.

Jest to doskonały środek leczniczy. Jest ono produkowane w niektórych okolicach Piemontu.

B a r b a r e s c o. Doskonałe wino stołowe, o przyjemnym zapachu fijołków i delikatnym, słodkim smaku. Zawiera alkoholu mniej, aniżeli Barolo (11,5—13%) i mniej kwasu. Wytwarza się z wynogron Nebbiolo, uprawianych w Piemoncie. Produkcja roczna wynosi 1000 hl.

G a t t i n a r a. Wino o wyborowym smaku i subtelnym, nieokreślonym zapachu róży, fijołków i smoły i koloru granatu, wpadającego w pomarańczowy. Jest to wino stołowe oraz lecznicze, znane z swej wytrawności. Obfituje ono w anhydryt fosforowy w większych ilościach, aniżeli inne wina. Zawartość alkoholu wynosi 12 —13%, stopień kwasowości wynosi od 6,25 do 7,25 pro mille. Produkowane jest ono w Biella w Piemoncie.

L e s s o n a. Wyborowe wino stołowe, o delikatnym i nadzwyczaj przyjemnym smaku. Produkuje się ono w gminie Lessona (Piemont). Zawiera 12-13% alkoholu, kwasowość wynosi 6,5 — 8 pro mille.

G h e m m e. Wino stołowe, pochodzące z okolic Novary (Piemont), koloru rubinowego, o szlachetnym smaku, subtelnym zapachu żywicy, fijołków, róż i malin. Zawartość alkoholu wynosi 10 — 12%; kwasowość 6—7 pro mille.

B a r b e r a. Wino o mocnym, określonym smaku i świeżym zapachu fijołków i czereśni. Zawiera 11,5 — 14% alkoholu oraz znaczną ilość taniny, co ułatwia proces klarowania i pozwala osiągnąć zupełną przezroczystość. Cechą jego charakterystyczną jest znaczna zawartość wina. Daje się ono długo przechowywać i łatwo transportować. Wino to średniej dobroci wywozi się w beczkach. Produkuje się ono w Ostigiano (Piemont). Wytwarza się tam również Barbera, t. zw. „amabila", o bardzo przyjemnym smaku.

F r e i s a. Jako młode, odznacza się ono pięknym czerwono-granatowym kolorem, bardzo żywym, smakiem cierpkim, ostrym, co tłomaczy się dużą zawartością taniny. Po dłuższem przechowywaniu nabiera ono niezmiernie delikatnego i przyjemnego zapachu, przypominającego fijołki. Jest to wino wyższego gatunku i jest zaliczane do win stołowych.

Zwykłe wino „Freisa" zawiera od 10—12% alkoholu, kwasowość zaś jego wynosi 7 do 10% pro mille. Wino wywożone jest w znacznych ilościach, przeważnie w beczkach. W mies. marcu i w lecie wytwarzany jest również gatunek „Freisa" w butelkach, słodki i musujący. Głównym ośrodkiem produkcji jest Chieri w Turynie.

G r i g n a l i n o. O pięknym, żywym kolorze, czerwono-granatowym, jasnym, o lekkim zapachu perfum, niezmierne smaczne i przyjemne. Jest to wi-

no stołowe, służące do użytku już w drugim roku. Zawartość alkoholu wynosi 11 do 13%, jego zaś kwasowość—6 — 7 pro mille. Produkcjaześrodkowuje się na terenie Asti w Aleksandrji (Prow. Piemont).

Sassella. Wytwarzane jest a z winogron „chiavennasca" lub „Nebbiolo". Zawartość alkoholu jest dość znaczna i wynosi 10 do 12%. Jest ono b. smaczne i posiada przyjemny zapach.

Do tego gatunku wina zbliżone są: Inferno, Grigioni i Grumello.

Vina z Riviery. W prowincji Brescia, wzdłuż jeziora Garde, wytwarzane są cenne wina, które wywożone są w beczkach.

Tutaj należy wymienić gatunki następujące: „Moniga", „Manerba", "Sanfelice" i „Portese". Są to wina o b. pięknym kolorze, błyszczące, b. słodkie, przyjemne, o delikatnym zapachu. Zawartość alkoholu — 11,5 do 13%, kwasowość—9 do 10 pro mille.

Valpolicella — słodkie, delikatne, smaczne, o pięknym kolorze, przyjemnym zapachu, szczególnie b. przyjemne, kiedy jest stare. Zawartość alkoholu—12,4, kwasowość—6. Produkowane jest ono na przestrzeni, poczynającej się od południowej części lewego brzegu Adygi i kończącej się u stóp góry Lessini (prow. Wenecja).

Bardolino — kolor rubinu, błyszczące, jasne, delikatne, wprowadza w wesoły nastrój, nie wywołując żadnych niedomagań żołądkowych. Zawartość alkoholu — ok. 10%. Miejsce produkcji — Bardolino (Wenecja).

Lispida. Istnieją dwa jego gatunki. Gatunek wyższy jest koloru czerwonego, nie ustępuje najlepszym gatunkom bordoskim. Produkowane są w „Euganei".

Chianti — kolor rubinu, żywy, smak świeży, delikatny. Używane powszechnie jako wino stołowe. Zawartość alkoholu — różnorodna. Miejsce wytwarzania — okolice Florencji i Sienny (Toscana). Istnieje gatunek Chianti, t. zw. „extra-vieux". Wino to sprzedaje się w butelkach i może konkurować z najlepszemi winami francuskiemi. Z pośród ważniejszych gatunków należy wymienić: Carmignano, Montalbano, Rafina, Pomino i t. p.

Aglianco — świetne wino stołowe, różne stopnie zawartości alkoholu, smak świeży. Ośrodek produkcji — Vulture oraz prowincje d'Avellinoi Benevento. Naogół wino to nie starzeje się.

Z innych gatunków win czerwonych wymienimy: Cingueterre, Caluso, Sangue di Giuda, Barba Carlo oraz wina pomieszane z likierem z Elby: Aleatico, Muscat i Anzonico.

Wina białe:

Wino muszkatelowe (muskat) z Cannelli. Bardzo przyiemne, nabywane przez najbardziej wybrednych smakoszów francuskich, belgijskich i angielskich. Przezroczyste, o pięknym kolorze słomy, lekko złocone, smak słodki, delikatny zapach piżmowca. Główny ośrodek handlu i wvtwórczości — Cannelli na linji Aleksandrja — Alba — Cavallermaggiore (Piemont).

Soave — mieniące się kolorami — od żółtego do białego papieru, smak łatwy do rozpoznania, kwasowość normalna, zawartość alkoholu —11 i 12%. Ośrodek produkcji — Verona (prow. Wenecja). Gatunek musujący tego wina nosi nazwę — „Recioto".

Orvieto — piękne wino, o kolorze żółtej słomki, zawartość alkoholu — 9,5 do 13%, cierpkie, b. delikatne i bardzo cenione zagranicą.

Est! Est!! Est!!! Jest to wino muszkatelowe, wytwarzane w Monte Fiascone, w Latium, zbliżone do wina Orvietto, bardziej jednak aromatyczne i barwne.

Frascati i Castelli Romani. Wino „Castelli Romani" jest pięknego koloru, jasne, lekko złocone, b. przezroczyste, smaczne, słodkie, rozgrzewające.

Najbardziej ceniony gatunek nosi w Rzymie nazwę „Canelino". Na wywóz jednak idą wina: Frascati, Marino, Grottaferrates i t. p. Zawartość alkoholu — 11,12 i niekiedy 13%. Zbliżone są one do Sauternu, szczególnie w latach, kiedy jesień jest sucha.

Capri — kolor żółtej słomy, jeden z najlepszych gatunków w Italji.

Lachryma Christi. Piękne wino z okolic Wezuwjusza, doskonałe do ryb. Przewyższa jakością wino Capri. Średnia zawartość alkoholu — 12,2, kwasowość — 7,8.

Muszkatelowe z Syrakuz — wspaniałe wino z alkoholem, likierem, przezroczyste, kolor żółtej słomy, delikatne, słodkie, smak przyjemny. Wytwarzane jest w prowincji Syrakuzy.

Malvasia z Lipari. Jest to jeden z najdoskonalszych produktów wysp Eolijskich, szczególnie Saliny i Stromboli. Wino to jest aromatyczne, słodkie, świeże i przypomina smak likieru. Jest to wino dla pań.

Zucco. Wytwarzane są dwa gatunki tego niezmiernie cennego wina: wytrawne i muszkatelowe. Pierwszy z nich — to gatunek wina białego, koloru jasno-żółtego, błyszczącego, o dosć znacznej zawartości alkoholu i odznaczające się dużą kwasowością. Wytwarzane jest w Palermo (Sycylja).

Corvo di Casteldaccia — kolor jasno-żółty, wspaniały połysk, przyjemny smak. Zawartość alkoholu — 14 do 15%, kwasowość— 6,4 do 6,9 pro mille. Wielokrotnie odznaczane na wystawach krajowych i zagranicznych.

Marsala. O zaletach i cechach charakterystycznych tego wina jest zbyteczne pisać, gdyż zbyt dobrze jest ono znane. Produkowane jest z białych winogron „Cataratto i „Insolia". Do dwóch starych i b. charakterystycznych winnic sycylijskich obecnie przybywa trzecia „Grillo". Zawartość alkoholu — 15 do 18%. Głównym ośrodkiem tego przemysłu jest miasto Marsala (Sycylja), gdzie istnieje już 50 przedsiębiorstw, zatrudniających ok. 4,000 robotników i gdzie produkcja roczna wynosi 250,000 hl.

Vernaccia. Wśród win wytrawnych zajmuje ono jedno z pierwszych miejsc. Zawartość alkoholu — 17%. Zazwvczaj jest ono koloru bursztynu. Zapach delikatny, smak niezmiernie charakterystycz-

ny, wyróżniający je od innych win. Wytwarzane jest w Sardynji, z winogron, hodowanych w dolinie Tirso.

W i n o muszkatelowe z Cagliari — kolor żółtawo-złoty, smak słodki. Zawartość alkoholu normalna — 15,5 — 16%, kwasowość — 5,2 — 5,8.

M a l v a s i a z S a r d y n j i — kolor żółtawy, wpadający w kolor słomy, błyszczące, wytrawne, kwaskowe, przypomina smak palonych migdałów lub orzechów. Zawartość alkoholu — 16%. Ośrodek produkcji — w prowincji Caglari (Sardynja).

V e r m o u t h. Znany jest na całym świecie. Jest to wino aromatyczne, o smaku raczej cierpkim, lekko pomieszane z alkoholem (15 do 17%), zawartość cukru umiarkowana (14 do 15%). Zapach delikatny, kolor złotawo-żółty, odznacza się ogromną przezroczystością.

Gatunków win w Italji jest mnóstwo. Ograniczyliśmy się do wymienienia najważniejszych, w mniejszym lub większym stopniu znanych nietylko w kraju, lecz również poza granicami Italji. Dzięki stałemu udoskonalaniu się, zdobywają one coraz więcej zwolenników w obcych krajach i potęgują swoją zdolność konkurencyjną. S. K.

PRODUKCJA I WYWÓZ OLIWY Z ITALJI

Produzione ed esportazione dell' olio di oliva in Italia

Produkcja

Pod względem obszaru uprawy drzew oliwkowych Italja zajmuje na świecie pierwsze miejsce. Pod uprawę tych drzew zajęta jest czwarta część powierzchni produkcyjnej. W r. 1926 przestrzeń, zajęta pod uprawę samych oliwek, wynosiła 579.200 ha, zaś pod uprawę mieszaną, w skład której wchodzą również i oliwki — 1.714.900 ha. Plon z tego obszaru jest jednak równy plonowi z obszaru 570 tys. ha, zajętych pod same oliwki. Ogółem przestrzeń, zajętą pod uprawę oliwek, można szacować na 1.100 tys. ha.

W ostatnich 20 latach przestrzeń, zajęta pod uprawę samych oliwek, uległa zmniejszeniu o blizko 11 tys. ha, zaś przestrzeń, zajęta pod uprawę mieszaną, zmniejszyła się o cztery tys. jakkolwiek prowincje Wenecja Julijska i Trydencka powiększyły po wojnie obszar uprawny Italji o 19.000 i 2.000 ha. Przestrzeń uprawna zmniejszyła się głównie w Ligurji, Sycylji i Apulji, gdzie uprawa oliwek została zastąpiona innemi uprawami.

Zbiór oliwek ulega corocznie znacznym wahaniom: w r. 1909—14 zbiór przeciętny wynosił 10.769.000 kwint., w r. 1923 — 11.420.000, w r. 1924 — 13.561.000 kwint., w r. 1925 — 8.748.000 i w r. 1926 — 12.650.000 kwint. W związku z tem również ulega znacznym wahaniom produkcja oliwy.

W ciągu ostatnich 18 lat produkcja oliwy osiągnęła najwyższą liczbę w r. 1909 (2.559.000 hl.), najniższą zaś w r. 1920 (985.000 hl.). Przeciętna produkcja ostatnich 5 lat wynosiła 2.021.000 hl. rocznie, czyli 1.118.900 kwint., w ostatnim natomiast 5-leciu przed wojną wynosiła 1.813.000 hl., czyli 1.631.700 kwint.

Niżej zawieszczona tabela odtwarza rozmieszczenie uprawy oliwek i produkcji oliwy według miejscowości:

	Przestrzeń				Produkcja oliwy		
	Uprawa mieszana		Uprawa samych oliwek		Średnia w r. 1916 — 25	1925	1926
	przed wojną	w r. 1926	przed wojną	w r. 1926			
	w tys. ha.				w tys. hl.		
Ligurja	25	20,1	35	34,3	65,—	38,—	191,1
Lombardja	4	37	1	1,5	4,—	5,—	4,6
Veneto	1	8	2	1,9	3, –	2,5	4,3
Wenecja Trydencka	—	3	—	4	—5	—5	—3
Wenecja Julijska i Zara	—	18,4	—	1,6	20,—	23,—	22,8
Emilja	7	7,4	—	8	5,—	4,—	6,2
Toskanja	275	270,9	13	12,3	210,—	173,—	318,7
Marche	173	172,6	—	—	16,—	19,—	19,—
Umbrja	54	46,4	13	6,7	42,—	41,—	79,4
Lazio	48	60,7	19	16,4	150,5	164,—	147,9
Abruzza i Molise	270	267,9	2	2.8	90,—	129,—	104,9
Kampanja	169	189,2	45	46,3	130,—	106,—	135,2
Apulja	202	168,3	302	297,3	712,—	670,—	518,9
Basilicata	22	17,7	11	17,2	45,—	82,—	46,1
Kalabrja	191	199,3	57	61,7	239,—	329,—	87,—
Sycylja	306	266,9	60	61,3	273,—	497,—	162,2
Sardynja	3	4,3	21	16,7	55,—	40,—	34,8
Ogółem	1,750	1,714,9	581	579,2	2,060,—	2,320,—	1,883,4

Z powyższej tabelki wynika, iż połowę produkcji oliwy dostarcza Italja południowa (głównie Apulja), $^1/_8$ — Italja środkowa (głównie Toskanja), $^1/_8$ — Italja północna (głównie Ligurja) i wreszcie $^1/_{10}$ — Sycylja i Sardynja.

Naogół wytwórczość oliwy zarówno ogromnie się udoskonaliła, jak i wzmogła się ilościowo. Prasy dawnego systemu zostały zastąpione przez maszyny nowoczesne, fabryki mieszczą się w lokalach przestronnych, czystych i wentylowanych. O tym nadzwyczaj szybkim postępie świadczy fakt, iż jedna tylko fabryka maszyn, potrzebnych do produkcji oliwy, zaopatrzyła w przeciągu paru lat 147 nowych zakładów przemysłowych.

W Italji stale wzrasta produkcja oliwy wyborowej, powszechnie znanej zagranicą.

W Italji rozwinął się do znacznych rozmiarów również przemysł rafineryjny, polegający na oczyszczeniu odpadków oliwy oraz oliwy zepsutej wskutek chorób owocu. Największe rafinerje znajdują się w Ligurji, Toskanji, Apulji, Kalabrji i Sycylji.

Wreszcie nadmienić należy, iż w Italji czynne są również liczne fabryki, zajmujące się rafinacją oliwy surowej, sprowadzonej z zagranicy.

Oliwa, przeznaczona do celów technicznych.

Jak wiadomo odpadki oliwy zawierają również składniki wartościowe w postaci wytłoczyn, osadu i t. p. Stanowią one 35—40, a niekiedy 45% wagi oliwek i zawierają 7—12% oliwy surowej, 35—45% części miękkich łącznie z wodą, resztę zaś stanowią części twarde.

Najbardziej rozpowszechniona jest produkcja t. zw. oliwy mytej i oliwy siarczanej.

Nazwa pierwszego gatunku pochodzi stąd, że część wytłoczyn, dającą się zużytkować, oddziela się od reszty za pomocą mycia, t. j. całego szeregu operacyj mechanicznych, polegających na mieszaniu wytłoczyn z wodą i poddawaniu części miękkich masy gotowaniu i tłoczeniu. Oliwa myta jest dość ciężka, koloru zielonego i ma zastosowanie głównie w przemyśle mydlarskim.

Bardziej rozpowszechnionym jest system poddawania wytłoczyn działaniu kwasów rozpuszczających, głównie siarczanu węgla. Stąd też pochodzi nazwa oliwy siarczanej. Wytwórczość ta posiada charakter wybitnie przemysłowy, gdyż wymaga specjalnych instalacyj i maszyn. Polega ona na wysuszaniu wytłoczyn i poddawaniu ich działaniu siarczanu węgla lub innego kwasu rozpuszczającego w specjalnych cylindrach. Ten ostatni posiada tę własność, iż rozpuszcza oliwę, która następnje wyparowuje. Oliwa siarczana jest koloru ciemno-zielonego i służy do wytwarzania wyrobów mydlarskich.

Produkcja oliwy, wytwarzanej z wytłoczyn, wynosi w przybliżeniu przeciętnie 200.250.000 kwint. rocznie. Znaczną jej część wywozi się zagranicę.

Wartość produkcji.

Całkowita wartość produkcji oliwy jadalnej i niejadalnej, oraz produktów ubocznych wynosi około 2 miljardów lirów.

Konsumcja.

Większa część oliwy jadalnej, wyprodukowanej w Italji, przeznaczona jest na zaspakajanie potrzeb krajowych, które, mimo znacznego rozpowszechnienia oliwy roślinnej (z nasion), mającej zastąpić oliwę z oliwek, stale wzrastają. Produkcja oliwy z nasion wynosi ok. 700 tys. kwint. rocznie. Pewną niewielką jej ilość sprowadza się z zagranicy. Na jednego mieszkańca przypada ok. 5 litrów rocznie oliwy z oliwek i ok. 1 litra oliwy z nasion.

Handel zagraniczny.

Rozmiary handlu zagranicznego oliwą z oliwek są znacznie większe, niż to wynika z danych statystycznych, dostarczanych przez komory celne. Te ostatnie nie obejmują składów wolnocłowych oraz importu oliwy czasowego, przywożonej celem jej przerafinowania.

Przywóz.

Rozmiary przywozu oliwy z oliwek do Italji w ostatniem 3-leciu w porównaniu z ostatniem 3-leciem przedwojennem otwarza zestawienie następujące:

	Oliwa z oliwek myta i siarczana		Oliwa z oliwek innych gatunków	
	W kwintal.	w lirach	W kwintal.	w lirach
1912	216	17,280	31,834	4,456,760
1913	8	592	21,866	2,816,910
1914	11	890	154,220	20,048,600
1924	17	4,698	1,501	905,747
1925	5	3,055	2,918	2,071,419
1926	1,098	562,604	13,151	11,018,335

Cyfry te odnoszą się jedynie do oliwy z oliwek, importowanej w celach konsumcyjnych; znaczne ilości surowej oliwy przywożone są czasowo, w celu poddania jej przeróbce w rafinerjach i pewne jej ilości przywozi się do składów wolnocowych. W r. 1924 ilość oliwy, przywieziona do składów wolnocłowych, wyniosła 378.538 kwint., z których 320.232 pochodziło z zagranicy (60% z Hiszpanji, 12% z Tunisu, 11% z Francji, 4% z Grecji i t. p.), i 58,306 kwint. z kraju dla celów przeróbczych, 286.399 kwint. surowej oliwy z oliwek, wartości 212.556.116 lirów, przeważnie z Hiszpanji, w mniejszych ilościach z Tunisu, Algieru, Grecji, Trypolitanji, Francji i t. p.

Veduta parziale del bacino petrolifero di Borislaw.
Fragment pól naftowych w Zagłębiu Borysławskim.
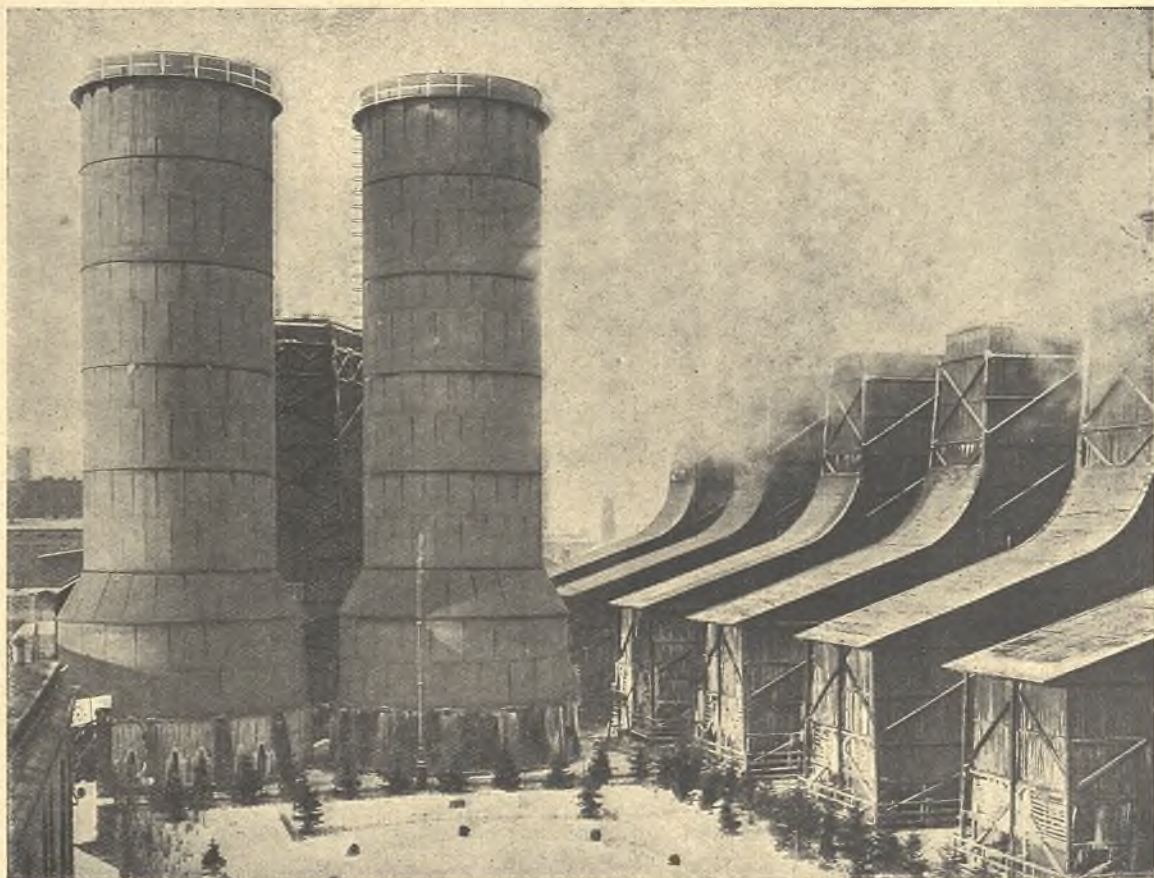
Centrale elettrica di Łódź. — Elektrownia w Łodzi.
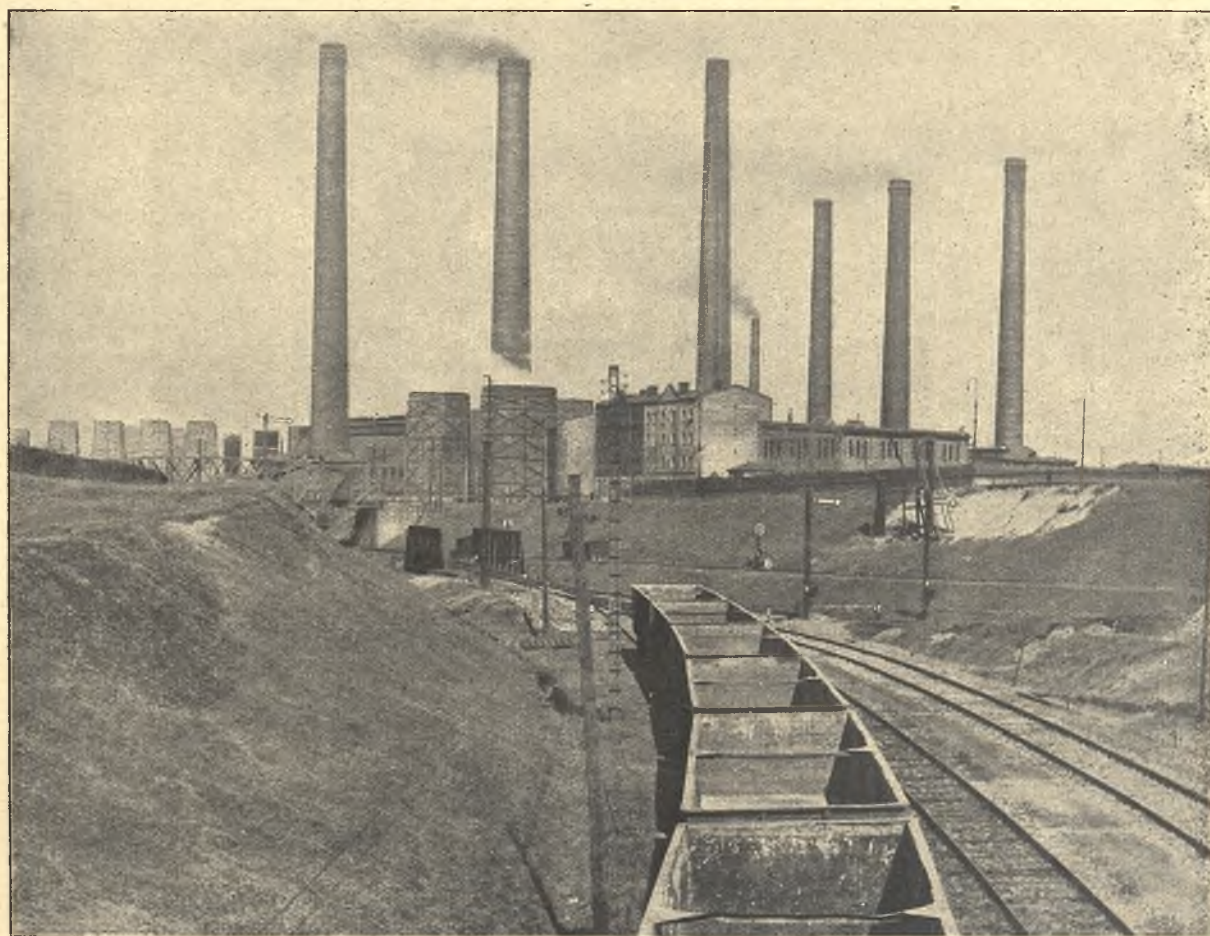
Una delle centrali elettriche in Alta Slesia. — Jedna z elektrowni na Górnym Śląsku.
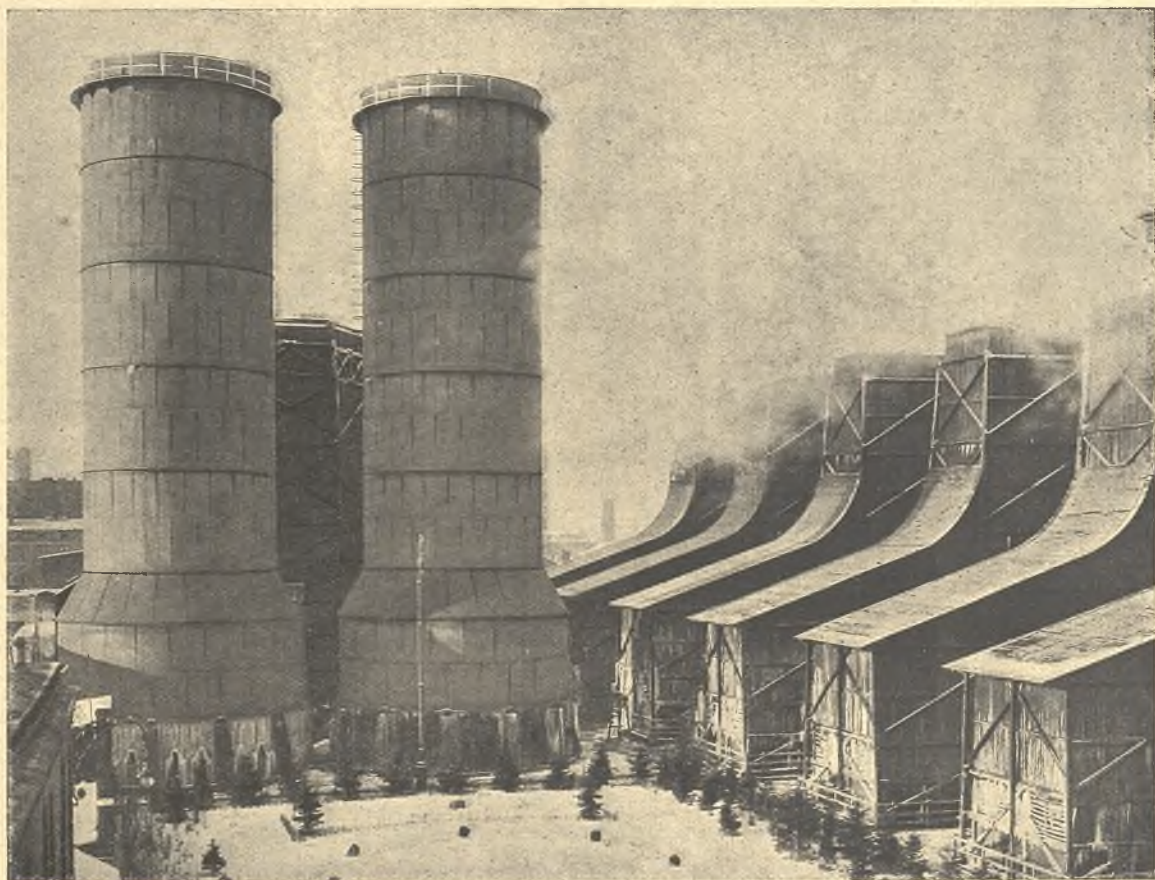
Centrale elettrica di Łódź. — Elektrownia w Łodzi.
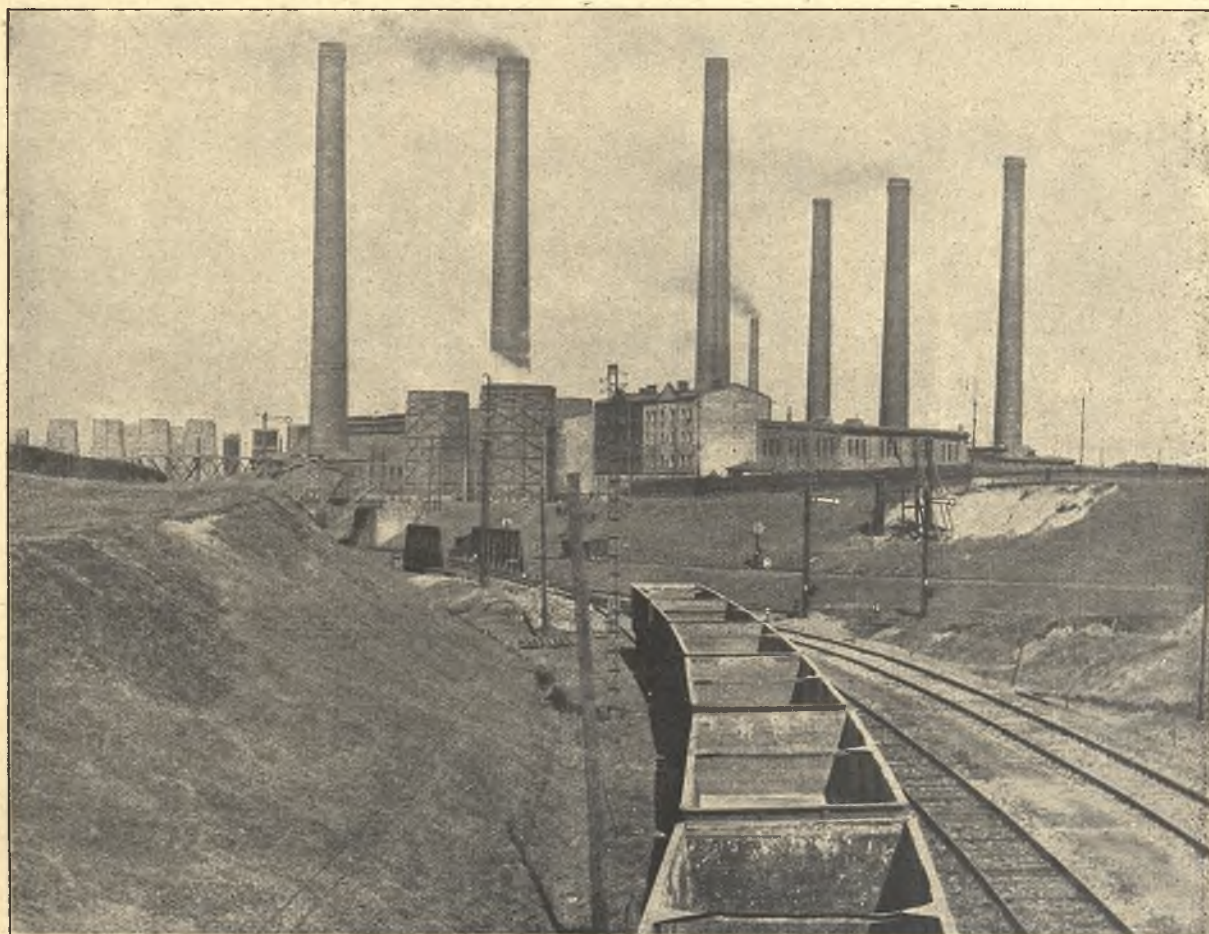
Una delle centrali elettriche in Alta Slesia. — Jedna z elektrowni na Górnym Śląsku.

Wywóz.

Eksport oliwy z oliwek zależny jest od rozmiarów produkcji, od zapotrzebowania wewnętrznego, od rozmiarów spożycia oliwy z nasion i tłuszczów i t. p. Z tych przyczyn rozmiary eksportu ulegają znacznym wahaniom.

W latach 1910—1913 wywóz jadalnej oliwy z oliwek według danych oficjalnych wynosił przeciętnie 264.500 kwint. rocznie. Wstrzymanie handlu zagranicznego Italji wskutek wojny umożliwiło Hiszpanji zdobycie całego szeregu rynków zbytu, które dotychczas zaopatrywały się jedynie w oliwę italską. Nadto zwiększenie się spożycia oliwy z nasion, tłuszczów zwierzęcych i t. p. również wpłynęło na zmniejszenie się zapotrzebowania na oliwę z oliwek i zahamowało wywóz tego produktu z Italji.

W latach 1923—26 roczna przeciętna ilość wywożonej oliwy jadalnej z oliwek spadła do ok. 219.000 kwint. rocznie.

Dynamikę wywozu we wspomnianych latach odtwarza tabela następująca:

	Oliwa z oliwek jadalna		Oliwa z oliwek myta i siarczana	
	Kwintale	Liry	Kwintale	Liry
1910	285,104	55,036,652	131,407	11,563,813
1911	250,664	45,119,520	117,931	10,377,928
1912	298,681	51,671,813	67,758	5,420,640
1913	223,403	25,744,480	88,782	6,569,868
1923	279,467	191,057,662	163,370	56,393,288
1924	258,250	204,777,865	166,961	69,140,471
1925	225,446	203,004,405	205,022	89,816,259
1926	96,672	98,378,901	138,917	63,113,938

W r. 1926 daje się zauważyć znaczne zmniejszenie się eksportu oliwy jadalnej z oliwek, głównie spowodowane niedostateczną produkcją roku poprzedniego.

Znaczne ilości oliwy eksportuje się ze składów wolnocłowych 314.676 kwint. (przywieziono do tych składów 320.232 kwintł). W r. 1926 286.399 kwintalów oliwy, importowanych czasowo celem poddania jej przeróbce w rafinerjach odpowiada 232.293 kwintalom eksportowanym, wartości 220.885.820 lirów.

Kierunki wywozu.

Wywóz oliwy z oliwek kieruje się do 65 krajów. Handel wywozowy do krajów europejskich jest naogół dość ograniczony. Najwięcej oliwy wysyła się do Stanów Zjednoczonych A. P. i do Ameryki Południowej.

Kierunki wywozu przed wojną i obecnie odtwarza tabela następująca:

Jakkolwiek spadek, jaki miał miejsce w r. 1926, może być uważany za chwilowy, to jednak należy zauważyć, iż w porównaniu z latami przedwojennemi, wywóz oliwy jadalnej zmniejszył się naogół dość znacznie i w szczególności do Francji, W. Brytanji i do innych krajów europejskich.

Oliwa jadalna z oliwek

	1912	1913	1925	1926
	w kwintalach			
Francja	35,439	25,313	18,514	662
W. Brytanja	17,883	13,531	5,661	1,164
Szwajcarja	2,306	2,539	3,986	2,393
Argentyna	74,986	48,855	55,042	28,706
Brazylja	19.876	14,393	18,844	4,037
Chili	4,179	3,141	2,070	1,438
Stany Zjedn.	42,459	85,760	99,021	49,855
Uruguay	2,894	2,289	4,215	1,182
Egipt	2,585	1,202		
Rosja	3,063	4,337		
Niemcy	5,365	3,832	18,093	7,235
Austro-Węgry	7,622	7,767		
Inne kraje	80,024	10,344		
Ogółem	298,681	223,403	225,446	96,672

Oliwa z oliwek myta i siarczana

	1912	1913	1925	1926
	w kwintalach			
Francja	499	46	3,790	5,203
Niemcy	6,219	5,810	13,629	7,685
Szwajcarja	11,141	1,298	9,664	5,155
Palestyna	—	—	1,680	1,805
Egipt	2,691	10,500	5,804	5,263
Stany Zjedn.	28,360	48,274	157,013	100,987
W. Brytanja	2,753	6,704		
Holandja	5,533	4,263	13,784	12.819
Austro-Węgry	6.008	4,704		
Belgja	3,099	2,353		
Inne kraje	1,455	—	4,791	—
Ogółem	67,758	88,782	205,022	138,917

Jednocześnie ogromnie wzrósł wywóz oliwy mytej i siarczanej do Stanów Zjednoczonych A. P. oraz do Francji i Niemiec. Wywóz ten zmniejszył się natomiast do „innych krajów europejskich".

Należy jeszcze raz nadmienić, iż wywóz oliwy z Italji jest w rzeczywistości większy, niż wykazują to dane statystyczne. Te ostatnie odnoszą się jedynie do eksportu oliwy, wyprodukowanej w kraju.

Celem odtworzenia rozmiarów wywozu oliwy ze składów wolnocłowych oraz czasowego, należy porównać dane statystyczne, dotyczące eksportu oliwy, ustalone w Italji, z danemi, dotyczącemi importu tego artykułu, ustalonemi w innych krajach. Te ostatnie zawarte są w następującej tabeli:

	Oliwa jadalna z oliwek		Oliwa z oliwek do celów technicznych	
	1925	1926	1925	1926
	w kwintałach			
Stany Zjedn.	280,860	251,000	145,860	—
Argentyna	281,625	154,593	—	—
Francja	82,200	100,496	32.073	32,063
Niemcy	10,515	4.041	24,073	14,168
Szwajcarja	8,201	5,770	12,637	9,008
Egipt	1,643	1.111	91,315	6,594
Anglja	9.600	—	1,870	—
Brazylja	27,628	—	—	—

Biorąc pod uwagę jedynie 6 pierwszych krajów, można stwierdzić, iż wywóz oliwy jadalnej z Italji do tych krajów przewyższa ilość, wypośrodkowaną przez statystykę italską w r. 1925 o 490 tys. kwint. i w r. 1926 o 430 tys. kwint., zaś wywóz oliwy do celów przemysłowych w tych samych latach przewyższa dane italskie o 38.500 kwint.

Ceny.

Urząd Statystyki Rolnej podaje następujące dane, dotyczące cen oliwy jadalnej na rynkach italskich w ostatnich 4-ch latach w porównaniu z r. 1913:

w lirach za 1. kwintal

Przeciętnie w r. 1913	1923	1924	1925	1926	przeciętnie 1923—26
147	637	764	930	1,012	851.5

Ceny wywozowe oliwy jadalnej wzrosły z 144 lir. za kwint. w r. 1913 do 684 lir. w r. 1923, do 793 lir. w r. 1924, do 900 lir. 1925 i do 1.017 lir. w r. 1926. Ceny wywozowe oliwy do celów technicznych wzrosły z 67 lir. w r. 1913 do 345, 420, 438 i 454 lir. w ciągu ostatnich czerech lat.

W. F.

IL COMMERCIO DEL LEGNO IN POLONIA

(Handel drzewem w Polsce)

Dati statistici.

Le condizioni politiche ed economiche della Polonia dopo la guerra non hanno permesso al commercio del legname di assumere quello sviluppo che sarebbe stato corrispondente alle ricchezze forestali ed alle possibilità di esportazione del Paese. Per la durata di parecchi anni le terre della Polonia, e sopratutto le sue regioni più ricche di foreste, sono state teatro delle operazioni di guerra, che hanno reso impossibile lo sfruttamento normale delle selve. Le limitazioni poste alla libertà del commercio, rimaste in vigore nei primi anni d'esistenza della Polonia, come pure le forniture obbligatorie di legno per i bisogni delle regioni devastate, hanno d'altra parte ostacolato alla loro volta le esportazioni.

Il commercio del legname ha cominciato a svilupparsi su larga scala solamente a partire dal 1922.

La cifre seguenti illustrano lo sviluppo di questo commercio posteriormente al 1922:

	Esport.	Import.	Esport.	Import
	in migliaia di tonn.		in milioni di zloty	
1922	1.992	67	76	5
1923	2 647	172	143	11
1924	2 008	94	137	10
1925	3 267	61	227	10
1926	4 970	19	207	4

Come risulta dalle cifre sopra riportate, le esportazioni del legname sono andate crescendo continuamente, meno che nel 1924. Il valore delle esportazioni non corrisponde al loro volume e nel 1926 è inferiore a quello del 1925, a malgrado d'un importante aumento quantitativo.

Per quello che riguarda le qualità del legname esportato, esse sono illustrate dalla tabella seguente:

	Legno greggio		Legno semilavorato		Prodotti di legno e panieri	
	migliaia di tonn.	milioni di zł.	migliaia di tonn	milioni di zł.	migliaia di tonn.	milioni di zł.
1922	988	21	965	48	39	7
1925	1.615	45	1.072	84	35	14
1924	540	21	1.158	92	60	24
1925	1.582	75	1.592	135	94	32
1926	2 958	75	1.890	111	65	18

Le esportazioni del legno greggio rivelano una tendenza all'aumento. Nel 1922 — 23 esse si sono elevate al 50—65% dell'esportazione totale, nel 1924 sono cadute al 30%, per risollevarsi subitamente al 58%, nel 1925 e al 60% nel 1926.

Procederemo ora all'analisi delle esportazioni e delle importazioni nei tre singoli gruppi pricipali più sopra elencati.

Il commercio del legno greggio comprende il legno da segheria e il legno da riscaldamento, midollo, tronchi rotondi e legno da miniera.

Negli anni 1924 — 26 sono state esportate le seguenti quantità di questi articoli:

	1924		1925		1926	
	tonn.	migliaia di zł.	tonn.	migliaia di zł.	tonn.	migliaia di zł.
Legno da riscaldamento .	3.730	65	42.630	1.064	134.155	1.671
Midollo .	229.658	5.905	690.563	28.041	125.768	27.261
Legno da miniera e tronchi .	162.179	4.690	345.469	12.603	899.536	18.482
Legno per segherie.	188.051	10.105	494.724	33.050	799.492	27.420

Come si vede dalle cifre sopra riportate, in rapporto al valore, il legno per segherie occupava il primo posto nel 1925, per diminuire successivamente nel 1926. Le esportazioni del midollo hanno subito un sensibile aumento nel 1925 in seguito alla soppressione del diritto di sortita, che vigeva sino al 1924, e alla riduzione delle tariffe ferroviarie.

I tronchi rotondi e il legno da miniera sono esportati in grandi quantità, che aumentano rapidamente di anno in anno.

Le esportazioni di legno semilavorato comprendono tavole, correnti, assi grosse di quercia, come pure pali telegrafici, traversine e impiallacciature non incollate. Le esportazioni di questi articoli sono illustrate dalle cifre che seguono:

	1924		1925		1926	
	tonn.	migliaia di zł.	tonn.	migliaia di zł.	tonn.	migliaia di zł.
Assi, tavole, correnti.	1,123.812	77.983	1,139.587	102.433	1,493.173	93.142
pali telegr.	13.914	567	79.721	4.074	84.668	2.822
traversine	206.675	10.955	361.033	25.200	313.187	14.514
impiallacc. non incollate	—	—	768	396	860	246

Spetta il primo posto in questo gruppo alle assi grosse di quercia, alle tavole ed ai correnti, la cui esportazione è in continuo aumento. Il valore delle esportazioni di questi articoli costituiva nel 1926 1,84% del totale.

La maggior parte delle assi e delle tavole (d'uno spessore di oltre 10 centimetri è di specie resinosa) Fra le specie fronzute (a fogliame) si esportano particolarmente quercia e faggio, principalmente sotto la forma di correnti e di tavole d'uno spessore che va da 0.5 a dieci centimetri.

Le esportazioni dei pali telegrafici continuano ad aumentare senza posa Ciónondimeno il valore di queste esportazioni è diminuito nel 1926 a causa del ribasso verificatosi nei prezzi.

Le esportazioni delle traversine hanno subito una diminuzione nel 1926 tanto per ciò che riguarda il valore, che per la quantità.

Il legno da segheria viene esportato principalmente in Germania. All'incontro, i prodotti semilavorati si esportano di preferenza in Inghilterra.

I prodotti finiti sono esportati in grandi quantità in Germania (doghe), in Austria (doghe), in Inghilterra (doghe, impiallacciature incollate e mobili), in Francia e in Cecoslovacchia (doghe), in Olanda, in Italia e nel Belgio (impiallacciature incollate, ecc.

Gli articoli della categoria panieri si esportano sopratutto in Austria, negli Stati Uniti e nella Rumenia.

Come si vede dalle considerazioni sopra esposte, a malgrado della guerra finanziaria, le relazioni col mercato del legname sono state mantenute. La Germania importa sempre il legno greggio e certe qualità semilavorate, senza le quali non potrebbe stare.

Le esportazioni di impiallacciature hanno un' importanza insignificante. Per quello che riguarda le esportazioni dei prodotti del legno, esse comprendono: articoli per la fabbricazione delle botti e per falegnameria, mobili diversi, impiallacciature incollate e diversi della categoria dei panieri.

Queste esportazioni sono illustrate dalla tabella seguente:

	1924		1925		1926	
	tonn.	migliaia di zł.	tonn.	Migliaia di zł.	tonn.	migliaia di zł.
Articoli per botti	44.474	9.365	73.789	10.764	41.519	5.528
Mobili	4.139	5.925	4.786	1.634	5.500	6 129
Articoli di falegnameria	1 308	1.744	673	1.028	477	446
Impiallacciature incollate	7.079	5.766	9.820	7.839	17.468	5.612
Articoli della cat. panieri	360	1.134	605	1.060	824	650

Come appare evidente da queste cifre, nel 1926, per quello che concerne le esportazioni dei prodotti del legno, il primo posto è stato tenuto dai mobili. Le esportazioni degli altri articoli di questo gruppo hanno subito una diminuzione in confronto al 1925.

Per quanto riguarda i mobili, la Polonia esporta particolarmente mobili di legno curvato.

In conseguenza della situazione geografica della Polonia, il primo posto nelle esportazioni spetta alla Germania. È vero che negli ultimi tempi, grazie allo sviluppo del commercio del legname, i prodotti polacchi sono riusciti a conquistare nuovi mercati, tuttavia nemmeno la guerra doganale ha avuto l'effetto di far diminuire le esportazioni per la Germania.

Il legno greggio si esporta principalmente in Germania, che ne consuma dal 70 all' 80%, e in particolare il midollo. Le esportazioni del midollo in Germania hanno infatti raggiunto il 93% nel 1924, il 95% nel 1925, l'85,6% nel primo trimestre del 1926 ed il 96,5% nel terzo trimestre del 1926.

Anche il legno per le miniere viene esportato in grandi quantità in Germania (50% nel 1924, 70% nel 1925 e 52% nel 1926). Oltre che in Germania, il legno per le miniere si esporta in Lettonia (33% nel 1925), in Cecoslovacchia (13 — 17%), in Olanda (2 — 3%) ed in Francia (4 — 5%).

L. P.

LA PRODUZIONE DELLE UOVA IN POLONIA

(Produkcja jaj w Polsce)

Nel corso degli ultimi anni la produzione delle uova ha subito in Polonia uno sviluppo molto notevole.

In Polonia l'allevamento del pollame è concentrato nella sua maggior parte in piccole aziende agricole, dov'è considerato fonte di guadagno supplementare, destinato a coprire le più modeste spese correnti. L'allevamento intenso è invece poco diffuso, il pollame non è curato nè nutrito razionalmente, per cui le uova che se ne ottengono sono di qualità molto differenti.

E pur tuttavia, da qualche tempo è dato constatare anche in questo campo dei grandi progressi.

La popolazione agricola comincia a rendersi conto del fatto che l'allevamento del pollame può divenire fonte di guadagni molto importanti e, grazie all'intensa propaganda delle società agricole, i metodi d'allevamento più razionali vanno sempre più diffondendosi nel paese; si creano fattorie modello, alcune delle quali godono anche di sovvenzioni governative; gli stabilimenti d'allevamento e le scuole d'agricoltura organizzano esposizioni di pollame, accordano premi alle specie più belle ed istituiscono corsi nei distretti agricoli; per cui è lecito prevedere che nell'avvenire più prossimo la produzione delle uova registrerà in Polonia un aumento considerevolissimo.

Il pollame polacco è ben conosciuto per la sua resistenza e per la sua capacità di sopportare le temperature basse. Fra le varie razze polacche merita d'essere menzionata quella, ben nota per la sua produttività, delle „Zampe verdi". Son animali leggeri, molto attivi, che resistono bene al freddo e possiedono un particolare istinto per la ricerca del becchime. Le uova deposte dalle galline di questa specie hanno forma ovale, tinta giallastra o rosa pallida e un peso medio di 50 — 55 grammi, che talvolta arriva persino a 65 grammi.

Il numero complessivo delle galline da uova in Polonia si fa ascendere a circa 30 milioni, con una produzione approssimativa di 2.000 milioni di uova all'anno.

In generale, le uova polacche sono abbastanza piccole; hanno un peso medio di 48 — 50 grammi, buon gusto e la proprietà di potere essere conservate a lungo. I distretti che producono la maggiore quantità di uova sono quelli della provincia di Cracovia e le zone meridionali e occidentali delle provincie di Kielce e di Leopoli, dove l'allevamento del pollame è molto diffuso. Le uova di qualità superiore sono invece prodotte nelle provincia dell'ovest, dove la coltura agricola ha raggiunto un livello molto elevato.

Il commercio delle uova, e in particolare i metodi d'acquisto, sono lunghi dall'essere perfetti, per il fatto che lo smercio è frazionato tra un gran numero di ditte di modesta importanza. Non ci sono che singole case importanti ad occuparsi seriamente del commercio delle uova. Stando così le cose, dobbiamo constatare con soddisfazione lo sviluppo rapido e notevole delle Società cooperative per il commercio delle uova. Fondate prima della guerra, durante gli anni del conflitto e per tutto il periodo dell'inflazione, esse dovessero sospendere quasi interamente ogni attività; è appena negli ultimi tempi che hanno cominciato a rivivere e sono aumentate di numero. Oggi hanno però un carattere differente, essendo state aggregate alle Cooperative del latte, ciò che dà loro la possibilità di ridurre le spese generali e di estendere il campo della loro attività. Fino al momento presente, le Cooperative non hanno concentrato nelle loro mani che una parte soltanto del commercio delle uova, ma è dato osservare un continuo miglioramento.

L'anno scorso il prezzo all'ingrosso delle uova ha oscillato tra i 160 e i 300 zloty per cassa da 1440 uova.

Non è praticata in Polonia la conservazione delle uova nelle celle frigorifere; le uova sono in gran parte conservate per l'inverno nella calce. In certi casi, per ottenere prezzi più vantaggiosi, i commercianti all'ingrosso spediscono le uova in Germania, dove sono conservate nelle celle frigorifere, verso la spesa di 7 marchi oro per tutta la durata della stagione.

Nel 1926 — data la lunghezza e la mitezza dell'autunno — i prezzi delle uova conservate nella calce non hanno raggiunto il livello che si sperava, non riuscendo a superare i 210 —250 zloty per cassa.

In Polonia il prezzo delle uova è in generale considerevolmente inferiore a quelli praticati sui mercati stranieri. Lo dimostra la tabella seguente dei prezzi al dettaglio per pezzo nel 1926:

Varsavia	1.5 = 3.0	73.3 = 33.2
Berlino	2.6 = 4.0	73.3 = 33.3
Praga	2.1 = 4.0	40.0 = 33.3
Vienna	2.0 = 3.0	33.3 = 0.0
Parigi	2.3 = 4.0	53.3 = 33.3
Londra	2.3 = 5.0	55.3 = 66.7
Mosca	2.1 = 3.3	40.0 = 10.0

L'anno scorso lo smercio delle uova polacche fu favorito dalla diminuzione della concorrenza russa e dal ribasso dello zloty, che hanno permesso agli esportatori polacchi di ridurre i prezzi pur realizzando notevoli guadagni.

La produzione delle uova in Polonia non basta solamente a coprire i bisogni del mercato interno, ma ha l'eccedenza di un buon terzo, che viene esportato all'estero. Da quando furono abrogati i regolamenti che limitavano l'esportazione delle uova dal-

la Polonia, vale a dire dal 1924, queste esportazioni sono andate costantemente aumentando. Lo dimostrano evidentemente le cifre seguenti:

	tonnellate
1922	5.093
1923	8.849
1924	10.421
1925	27.071
1926	58.566

Come si vede, nel corso degli ultimi due anni il volume delle esportazioni è aumentato di più del 500%, venendo ad occupare un posto importante fra gli altri prodotti agricoli esportati. Nel 1926 il valore delle uova esportate ha raggiunto i 74 milioni di zloty oro, ciò che costituisce il 5,7% del valore totale delle esportazioni.

I mercati principali per lo smercio delle uova polacche sono la Germania — che nel 1926 s'è assicurato il 69% delle esportazioni — l'Inghilterra e l'Austria.

Bisogna rilevare a questo proposito che, in seguito alla guerra doganale con la Polonia, la Germania ha colpito con una tassa d'entrata molto forte le uova polacche — 25 marchi oro per ogni 100 chilogrammi — mentre la tariffa autonoma ordinaria non prevede che 6 marchi oro e la tariffa convenzionale 5 marchi oro per ogni 100 chilogrammi. Il secondo posto è tenuto dall'Inghilterra, col 14% del totale delle esportazioni. Il mercato inglese consuma le uova più grandi, mentre le altre vanno in Germania e in Austria.

Per quello che riguarda i prezzi delle uova polacche sui mercati stranieri, conviene dire che non raggiungono un livello soddisfacente. Fatto questo che non è dovuto ad un'inferiorità della qualità, bensì alla difettosa organizzazione della vendita.

Infatti, accanto ai prodotti di qualità superiore spediti all'estero da case importanti, vi sono intermediari che esportano uova mal selezionate, sporche e male imballate, ciò che ne riduce il prezzo. Nello scorso dicembre, ad esempio, si pagavano in Inghilterra 27 scellini e 3 pence per 10 dozzine di uova lituane, 14 scellini per le uova russe e soltanto 12 scellini e 2 pence per le uova polacche.

Nell'intento di ovviare a questi inconvenienti e di migliorare la situazione, il Governo polacco ha deciso di stabilire degli „standards" di qualità per le uova d'esportazione, provvedimento che è stato accolto con molto favore negli ambienti agricoli e commerciali. In base al progetto elaborato nel 1926, soltanto le ditte autorizzate dal Ministero dell'Agricoltura avranno il diritto di esportare uova. E quest'autorizzazione non sarà concessa che a ditte dotate degli impianti tecnici appropriati. La legge fisserà pure le condizioni alle quali dovranno corrispondere le uova destinate all'esportazione, sia per quanto riguarda l'imballaggio, la qualità, i metodi di conservazione e così via.

L'energia con la quale si tende al miglioramento dell'allevamento del pollame in Polonia ed i progressi già realizzati in questo campo, eserciteranno certamente un'influenza assai favorevole sullo sviluppo della produzione delle uova.

Quanto queste possibilità di sviluppo sieno vaste è dato arguire dalle cifre seguenti: la produzione media per gallina si eleva in Polonia a 70 uova all'anno, mentre negli Stati Unici d'America essa raggiunge le 136 uova all'anno. Su 1000 ettari di superficie vi sono in Polonia 1.976 galline, mentre ve ne sono 3.367 in Olanda, 4.555 in Inghilterra e 5.650 in Danimarca.

Se l'allevamento potesse raggiungere in Polonia le propozioni che esso ha in Danimarca, il numero delle galline salirebbe a 200 milioni e la produzione delle uova aumenterebbe in proporzioni ancora più forti.

Ma anche se lo sviluppo attuale dovesse continuare nelle proporzioni presenti — e nulla autorizza a prevedere il contrario —la Polonia diverrà in avvenire uno dei centri di rifornimento d'uova più importanti del mercato mondiale.

Le stato economico della Polonia

(Stan gospodarczy Polski)

SPECIFICAZIONE	1926 V	1926 VI	1926 VII	1926 VIII	1926 IX	1926 X	1926 XI	1926 XII	1927 I	1927 II	1927 III	1927 IV	1927 V	1927 VI
Produzione, migliaia tonnellate:														
Carbone	2,235	2,661	3,482	3,688	3,781	3,530	3,704	3,599	3,698	3,411	3,002	2,599	2,733	2,772
Ferro greggio	23,0	19,6	24,0	29,0	28,0	27,2	33,0	40,0	42,3	42,7	47,6	47,9	48,1	—
Acciaio	50,3	51,7	69,8	75,7	76,1	89,1	93,9	87,4	98,4	94,2	114,4	97,4	96,1	—
Zinco	10,1	9,9	10,4	10,5	10,2	11,0	10,9	11,4	11,5	10,9	12,5	12,1	12,9	—
Lavoro														
Occupati (migliaia)	538,0	565,1	574,1	594,9	612,3	641,6	649,5	615,4	609,9	622,9	636,6	644,4	662,5	—
Disoccupati (migliaia)	256,9	293,3	223,5	205,4	185,2	167,8	168,0	190,1	208,5	213,6	205,8	190,6	174,3	160,5
parziali%	30,3	22,9	10,9	7,8	8,7	7,3	9,2	10,9	8,1	6,6	5,3	7,6	7,6	—
Comunicazione														
Ferrovie, migliaia tonnellate	13,5	13,0	14,2	14,7	15,5	16,1	17,5	15,0	13,6	14,7	14,4	13,1	14,0	14,3
Bastimenti, migliaia tonnellate														
Danzica e Gdynia — entrati	311,6	328,0	345,8	355,7	322,6	327,8	356,2	331,5	319,1	286,1	341,0	373,1	373,5	—
Danzica e Gdynia — usciti	271,7	325,1	351,5	348,2	337,8	334,0	318,5	344,4	340,2	260,8	366,0	364,5	365,7	—
Commercio estero, mil. di zl. oro														
Esportazione totale	89,7	102,0	120,7	128,6	114,7	117,9	131,7a	118,7	115,8	116,4	128,7	119,4	114,2	114,0
Prodotti agricoli	38,5	40,5	38,5	34,0	33,4	38,9	50,1a	46,5	43,0	35,6	45,9	40,1	38,2	26,8
Carbone	10,9	17,4	34,2	38,3	32,6	27,0	27,7a	24,3	20,9	18,7	14,6	14,4	17,1	13,8
Importazione totale	52,3	63,5	65,8	92,1	85,4	102,2	108,0a	90,9	107,7	112,0	128,3	148,2	163,8	160,0
Tessili greggi	13,8	18,6	15,5	26,0	26,9	28,7	33,1a	21,4	22,9	22,9	22,3	29,0	24,5	26,2
Saldo	+37,5	+38,5	+54,9	+36,5	+29,3	+15,7	+28,8a	+27,8	+ 8,2	+4,4	+04,4	—28,8	—49,6	—46,2
Prezzi-Indici														
In grosso:														
Generale	196,9	191,0	181,4	188,2	189,5	191,5	193,0	194,5	195,2	197,4	199,5	205,7	207,7	206,4
Prodotti agricoli	193,7	186,6	176,9	191,6	194,3	205,8	213,0	218,2	214,4	216,8	219,1	231,5	235,9	232,8
Prodotti industriali	199,2	195,2	186,4	187,7	187,8	183,6	181,7	181,4	184,8	186,9	189,0	191,5	191,9	191,7
Costi della vita	184,6	184,1	178,1	181,9	188,5	192,8	197,3	199,2	201,8	201,3	200,3	203,0	204,6	205,1
Costi d'alimenti	214,4	213,3	207,0	213,2	227,1	231,6	243,8	247,0	247,4	248,0	247,6	245,4	250,0	251,1
Credito														
Dollaro, indice	212,4	193,0	175,3	174,2	173,7	173,7	173,7	173,7	173,1	172,7	172,3	172,3	172,3	172,3
Azioni, indice	10,82	11,54	17,80	24,24	21,61	22,58	20,68	19,86	24,74	29,14	31,47	38,66	41,90	30,50
Circolazione bancaria (milioni di zl.)	855	908	981	1007	1008	1036	984	1021	995	1047	109,1	1128	1104	1121
Bigl. di banca (milioni di zl.)	413	448	511	560	581	585	558	593	588	634	668	694	705	727
Monete divisionali (milioni di zl.)	442	460	470	447	427	451	426	428	407	413	423	434	399	394
Banca di Polonia														
Valute, milioni di zl. oro	53,4	78,5	91,3	107,6	109,1	113,5	137,6	164,9	187,2	220,1	234,6	237,4	230,2	218,9
Sconto, milioni di zl. oro	302,9	301,3	304,2	306,7	315,7	323,5	306,5	321,3	319,2	329,1	351,9	364,7	375,9	387,8
Banche per azioni														
Sconto (milioni di zl.)	119,8	119,5	128,8	130,8	137,8	140,5	146,9	147,0	155,5	171,3	184,7	198,5	—	—
Depositi: a termine (milioni di zl.)	39,3	39,4	43,5	43,3	45,3	48,1	49,6	50,8	58,9	64,1	62,8	62,8	—	—
a vista (milioni di zl.)	111,7	114,0	120,2	131,3	137,6	139,8	146,6	153,0	152,9	170,3	108,5	196,2	—	—
Casse di risparmio														
Depositi, milioni di zl.	35,1	37,7	40,8	43,3	45,5	47,4	50,1	56,9	61,4	71,4	78,0	86,1	91,1	—
Cooperative														
Depositi, milioni di zl.	5,6	5,7	6,5	6,8	7,2	7,1	7,5	8,0	8,3	13,3	14,2	17,1	17,7	—

INDUSTRIA

L'esportazione del carbone fossile nel 1926.

STATI	1924				1925				1926			
	Trimestri											
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Totale	2509,0	3466,6	2197,9	3000,3	2373,4	2396,7	1384,3	1876,8	1633,8	2327,7	5987,4	4332,2
Austria	861,6	572,2	583,7	881,7	637,6	529,9	669,0	877,7	740,2	566,4	554,3	747,1
Cecoslovacchia	107,4	105,5	131,8	147,5	128,7	144,5	190,4	160,3	139,4	130,7	167,8	164,4
Danimarca	0,4	3,6	3,9	2,2	2,4	9,8	47,6	104,7	108,3	246,7	557,7	304,3
Finlandia	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	5,1	10,8	2,8	49,5	210,4	119,3
Francia	0,5	0,0	0,2	0,2	0,7	0,3	0,6	7,6	22,4	111,9	271,4	61,6
Germania	1335,6	2540,0	1308,7	1662,3	1461,1	1296,3	8,1	9,2	10,6	19,4	32,2	38,6
Inghilterra	2,3	4,1	2,0	0,8	1,2	1,5	4,9	7,8	7,2	194,0	19,38	832,8
Italia	0,4	2,9	2,5	4,5	2,8	2,6	46,4	29,0	39,5	188,1	345,2	398,3
Jugoslavia	1,0	14,1	11,9	11,5	9,8	21,3	27,4	32,0	16,2	46,9	65,3	57,6
Lettonia	2,2	0,0	0,1	0,0	0,1	2,7	15,0	35,2	30,8	40,7	109,0	95,4
Lituania	0,6	0,7	0,6	2,1	1,6	4,5	9,9	16,4	14,7	11,3	16,7	31,5
Norvegia	0,1	0,8	0'3	0,1	0,1	0,0	0,2	0,9	2,0	23,5	117,3	42,0
Russia	0,0	—	—	—	0,4	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	209,6	269,9
Romania	66,6	54,2	21,1	10,4	12,3	23,1	20,3	20,5	22,9	22,6	48,6	45,2
Svizzera	5,3	31,8	6,4	8,0	5,7	6,6	14,0	18,0	23,7	25,6	23,2	132,2
Svezia	—	0,5	0,3	0,8	0,5	1,5	100,2	234,8	277,4	538,0	1074,3	788,1
Ungheria	123,7	134,6	122,9	267,3	107,3	349,9	210,0	283,1	159,0	100,4	171,0	177,5
Altri paesi	1,1	1,4	1,4	0,7	0,9	1,9	15,0	28,8	16,5	12,0	75,4	26,4

Lo stato dell'industria carbonifera nel mese di giugno 1927.

Nel mese di giugno a. c. si è notato un progressivo miglioramento nella situazione dell'industria carbonifera in Polonia, dovuto principalmente all'aumento della domanda all'interno e in minor misura all'aumento dell'esportazione.

Nel giugno e in confronto al mese precedente lo stato generale della industria carbonifera per tutto il territorio della Polonia e separatamente per le varie regioni minerarie, si presenta come segue: (in tonnellate):

Regioni minerarie	Estrazione	Consumo	Esportazione	Scorte
Slesia	2.037,000	1,143,000	726,000	1,073,000
Dąbrowa	576,000	358,000	158,000	371,000
Cracovia	159,000	141,000	262	82,000
Totale	2,772,000	1,642,000	884.262	1,526,000
Maggio 1927	2,731,000	1,540,000	848,000	1,622,000
Aumento o diminuzione in confronto al mese di maggio	+ 41,000	+102,000	+ 36,272	— 96,000

I prezzi del carbone all'interno come pure i prezzi d'esportazione nei paesi compresi nella convenzione, sono rimasti invariati nel mese di giugno, mentre i prezzi FOB Danzica e Gdynia segnarono una diminuzione causata dalla forte concorrenza inglese.

Al principio del mese di giugno le quotazioni, per il carbone altoslesiano erano: (assortimenti grossi) da Ł. 0.14.3 a Ł. 0.14.5 per la Svezia, Danimarca e Lettonia; da Ł. 0.13.10 a Ł. 0.14.0 per la Francia. Al principio del mese di luglio le quotazioni erano fra Ł. 0.13.0 e Ł. 0.13.6. I prezzi del carbone di Dąbrowa erano inferiori nel mese di giugno di circa Ł. 0.1.6. Al principio del mese di luglio oscillavano fra Ł. 0.12.0 e Ł. 0.12.3.

Investimenti nell'industria dell'Alta Slesia.

Le unioni delle miniere e fonderie informano, che nell'industria dell'Alta Slesia si manifestano sempre più fortemente le tendenze a nuovi investimenti nelle installazioni industriali, allo scopo di raggiungere il livello dell'altezza dei paesi esteri. Ciò ha una grande importanza per la produzione. Ora si esamina il progetto d'investimenti considerevoli nelle miniere appartenenti alla società delle fonderie riunite „Królewska" (Regia) e „Laura". I lavori preparatori e tecnici, e l'elaborazione dei piani degl'invenstimenti furono già iniziati, e fra alcune settimane saranno terminati, dopo di che avverrà la realizzazione del programma. I nuovi investimenti concerneranno principalmente le miniere; circa 10 milioni di zł. si destinano per la loro effettuazionne. Il progetto degl'investimenti prevede la durata dei lavori per parecchi anni.

L'emigrazione polacca nel 1926.

Il numero totale degli emigranti polacchi ammontò nell'anno scorso a 166.593 fra i quali 117.136 diretti in vari paesi d'Europa a 49.457 in paesi transoceanici. La maggior parte degli emigranti si recò in Francia (68.534); in minor misura in Germania (43.391 in Belgio 1.958) ecc. 15.795 persone emigrarono nel Canadà, 14.034 nell'Argentina, 8.249 negli Stati Uniti, 6.839 in Palestina e 2.471 in Brasile.

Pilature di riso in Polonia.

— La ditta „Pilatura e Molini di Riso" di Cracovia (l'unica esistente finora in Polonia) avrebbe in progetto la costruzione, nei pressi del porto di Gdynia, di una pilatura di riso con modernissimi impianti per una produzione giornaliera di 240 tonn. All'impresa verrebbero interessati anche capitali inglesi. Per lo sfruttamento dei cascami verrebbe pure impiantata una fabbrica di amido di riso destinato al fabbisogno dell'industria tessile polacca.

COMMERCIO

L'esportazione del carbone nel giugno 1927, secondo i dati provvisori, si presenta come segue (in migliaia di tonnellate):

PAESI	Media mensile 1927			
	I Semestre 1925	I Semestre 1926	Maggio	Giugno
Austria.	194	214	150	165
Ungheria	36	42	31	54
Svezia	—	144	208	205
Danimarca	2	72	124	103
Cecoslovacchia . . .	47	41	36	32
Lettonia . , ...	1	18	34	23
Jugoslavia	8	14	35	38
Svizzera . . . , . .	2	10	26	18
Italia	1	49	95	86
Romania	6	8	7	14
Lituania	1	3	2	7
Kłajpeda (Memel) .	1	3	1	6
Olanda	—	1	—	—
Finlandja	—	9	15	14
Francia.	—	25	16	20
Norvegia	—	7	13	14
Inghilterra, ...	—	37	—	—
Germania	451	1	1	—
Belgio	—	—	4	13
Russia	—	—	—	—
Altri paesi	—	1	4	6
Totale .	750	697	801	817
Carbone par Danzica.	27	37	26	39
Carbone per le navi .	—	38	21	28
Totale .	776	772	848	884
Esportazione, esclusa la Germania . . .	326	771	847	885
Fra queste quantità furono spedite attraverso i porti:				
di Danzica	29	225	362	335
di Gdynia.	—	30	77	67
di Tczew	—	5	19	15

Come risulta dai dati surriportati l'esportazione del carbone polacco nel mese di giugno ha segnato un leggero aumento e cioè furono esportate 884 mila tonnellate contro 848 mila esportate nel mese di maggio; un aumento dunque di 36 mila tonnellate ossia del 4,22%. L'esportazione dall'Alta Slesia è stata nel giugno di 726 mila tonn. contro 695 nel maggio, con un aumento quindi di 31 mila tonn. cioè del 4,46%. Dalla regione di Dąbrowa sono state esportate 158 mila tonn. contro 153 mila esportate nel maggio; un aumento quindi di 5 mila tonn. pari al 3,7%.

Per quanto riguarda l'esportazione del carbone nei vari paesi, l'aumento maggiore si è avuto verso l'Ungheria (23 mila tonn. pari al 74,19%) quindi in Austria (15 mila tonn.) a Danzica (13 mila tonn.) in Belgio (9 mila tonn.) in Romania (7 mila tonn.). Ha segnato invece una diminuzione, l'esportazione nei seguenti paesi: Danimarca (21 mila tonn.); Lettonia (11 mila tonn.); Italia (9 mila tonn.); Svizzera (8 mila tonn.); Svezia (4 mila tonn.); Cecoslovacchia (4 mila tonn.).

L'esportazione polacca del seme di barbabietola da zucchero nei mesi di gennaio e di febbraio 1927.

Secondo di dati statistici, forniti dalle dogane, le cifre relative a quell'esportazione furono le seguenti (in quintali):

Paesi d'esportazione:	1927 gennaio	1927 febbrario
Cecoslovacchia	396	204
Francia	3,081	884
Paesi Bassi	606	1,833
Germania	691	118
Romania	2,112	728
Ungheria	1,010	1,303
Italia	2,303	589
Altri paesi	2,340	3,497
Totale	12,539	9,176

In conseguenza, durante i primi due mesi dell'a. c. l'esportazione del seme di barbabietola da zucchero ammontò a 21.715 q., vale a dire:

in Cecoslovacchia	600	q.
„ Francia	3,965	„
nei Paesi Bassi	2,459	„
in Germania	809	„
„ Romania	2,840	„
„ Ungheria	2,313	„
„ Italia	2,892	„
negli altri paesi	5,837	„

L'esportazione del seme di barbabietola da zucchero, in confronto a quella dei corrispondenti mesi del 1926 subì le modificazioni seguenti (in quintali):

Esportazione delle sementi:	1927	1926
Gennaio	12,539	6,449
Febbraio	9,176	9,300

Il valore dell'esportazione suaccennata ammontò nel gennaio 1.468.000 zl. e nel febbraio a 1.230.000 zl., ossia a un totale di 2.698.000 zl. contro 665.000 zl. nel gennaio e 1.395.000 zl. nel febbraio, ossia a 2.060.000 zl. in totale.

Regolamentazione delle importazioni.

Allo scopo di meglio controllare l'importazione e per evitare la speculazione dei permessi che fino ad ora si verifica in larga misura specialmente da parte di ditte che non attrezzate per i traffici con l'estero facevano commercio dei permessi ottenuti, il Governo polacco è venuto nella determinazione di rilasciare i permessi d'importazione, in deroga ai divieti, soltanto a favore delle ditte che abbiano notevole importanza e che notariamente commerciano nell'articolo per il quale il permesso viene richiesto.

Dall'accertamento dell'importanza della ditta come pure dei suoi rami d'attività sono incaricate le rispettive Camere di Commercio per il tramite delle quali debbono essere inoltrate le domande per l'ottenimento del permesso d'importazione. Per la giusta ripartizione e la scelta delle ditte alle quali verranno rilasciati i permessi d'importazione, saranno responsabili gli enti e le organizzazioni industriali e commerciali incaricate della ripartizione dei contingenti.

Inoltre, verificandosi su larga scala che alcune ditte domandavano il permesso d'importazione allorchè la merce era già giunta nel paese, facendo affidamento su questo fatto per ottenere più facilmente il permesso stesso, il Ministero d'Industria e di Commercio ha deciso che l'avvenuto arrivo della merce ed eventualmente anche il suo pagamento non puó essere considerato come motivo appoggiante la domanda, ma al contrario verrà ritenuto come una intenzione non leale di porre le Autorità di fronte al fatto compiuto per cui le conseguenze del rifiuto del permesso restano a tutto rischio della parte interessata.

Date queste direttive è da ritenere opportuno che gli esportatori italiani prima di allacciare relazioni commerciali per vendita di merci colpite da divieto, si accertino che gli acquirenti abbiano i requisiti richiesti e si astengano dal fare invii di merci prima che sia assicurato il permesso d'importazione salvo, naturalmente che per il loro ritiro sia stato il rischio completamente assunto dall'acquirente.

Consumo e importazione in Polonia dell'olio d'oliva.

„Bollettino di Informazioni Commerciali) del 9.VII a. c. (N. 27) insera annotazioni molto interessanti sul tema del consumo e della importazione in Polonia dell'olio d'oliva. Le citamo qui, come segue:

Consumo.

Non vi è produzione locale. Il consumo dell'olio d'oliva per uso commestibile è molto limitato, prevalendo l'uso del burro, che vien prodotto in grandi quantità, e d'altri grassi. Il tipo di olio quasi esclusivamente preferito è quello „Riviera" raffinato e con colorito paglierino molto chiaro. Per scopi industriali e specialmente chimico-farmaceutici possono venir collocati, ma non hanno la preferenza, altri tipi d'olio.

L'impiego dell'olio al solfuro, come chiaramente lo dimostrano le statistiche d'importazione, è molto limitato. Trovano più largo impiego invece gli oli e i grassi indigeni o prevalentemente importati e ciò principalmente per convenienza di prezzi.

Importazione.

L'importazione in Polonia dell'olio d'oliva commestibile e al solfuro risulta, per l'ultimo trennio, dai seguenti dati:
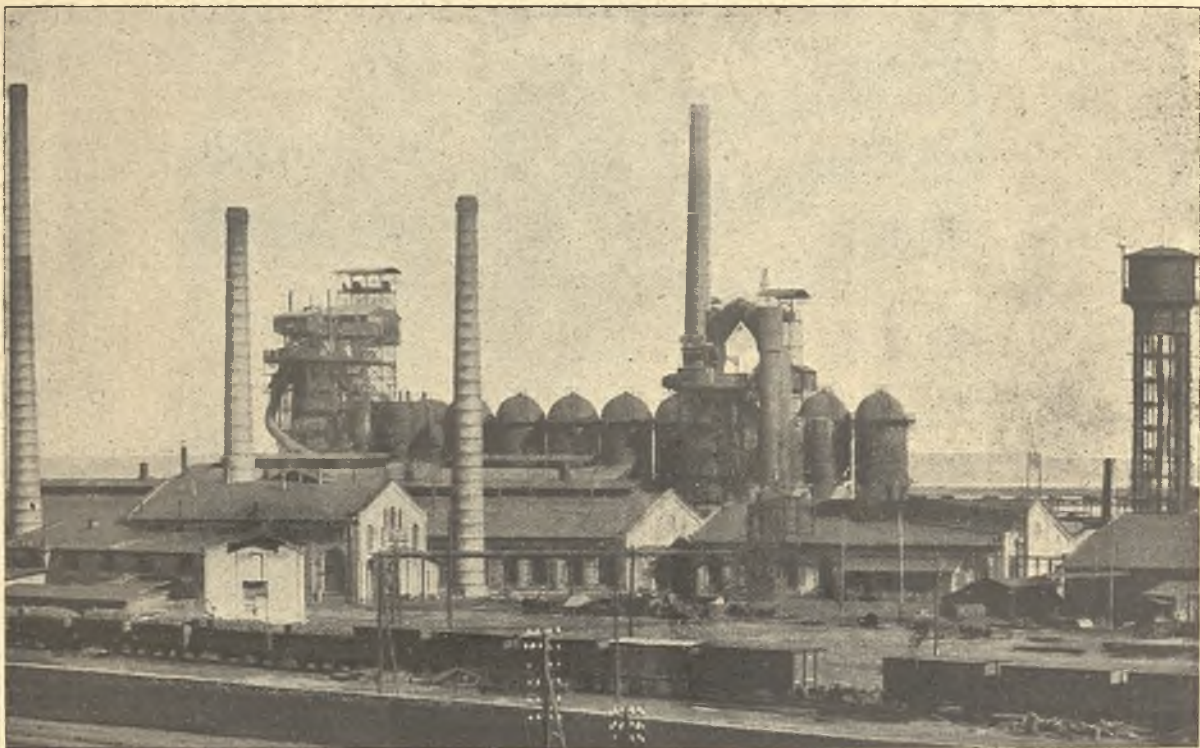
Veduta generale d'una fonderia presso Częstochowa.
Ogólny widok huty żelaznej pod Częstochową.

Veduta parziale di una fonderia in Alta Slesia.
Fragment z odlewni żelaza na Górnym Śląsku.

(Fot. S. Plater)
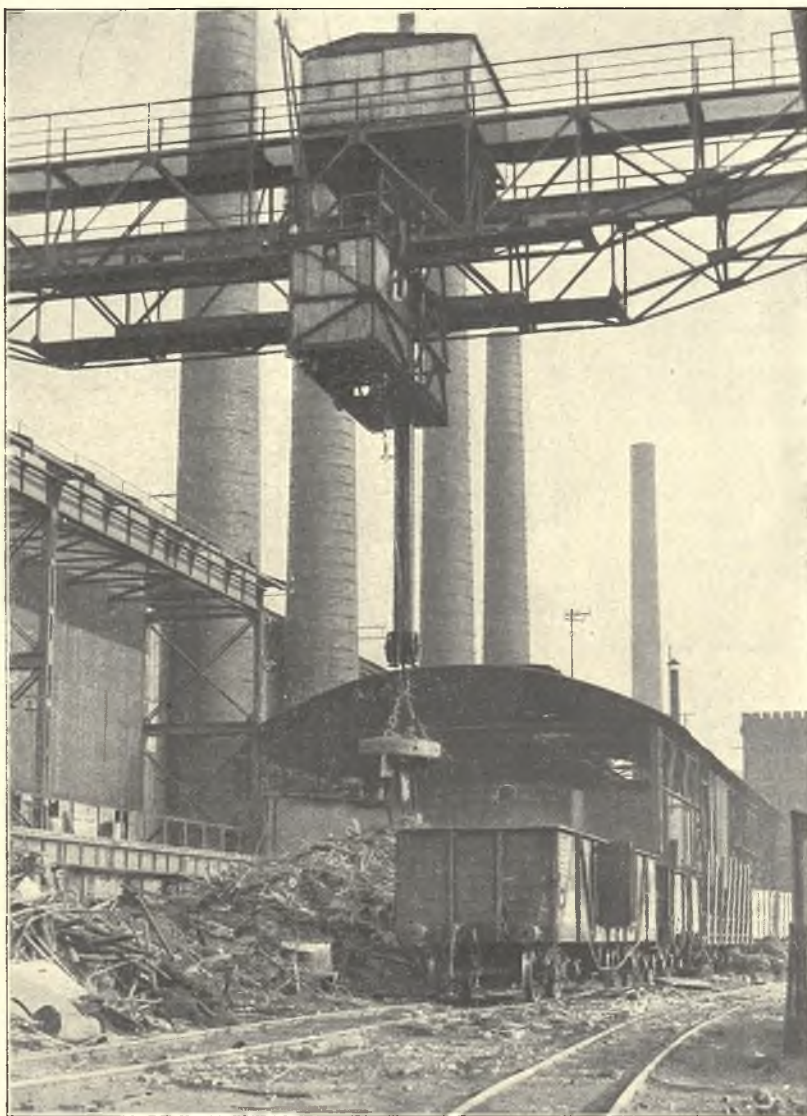
Veduta parziale della fonderia „Huta Pokoju" in Alta Slesia.
Fragment zakładów „Huty Pokoju" na Górnym Śląsku.
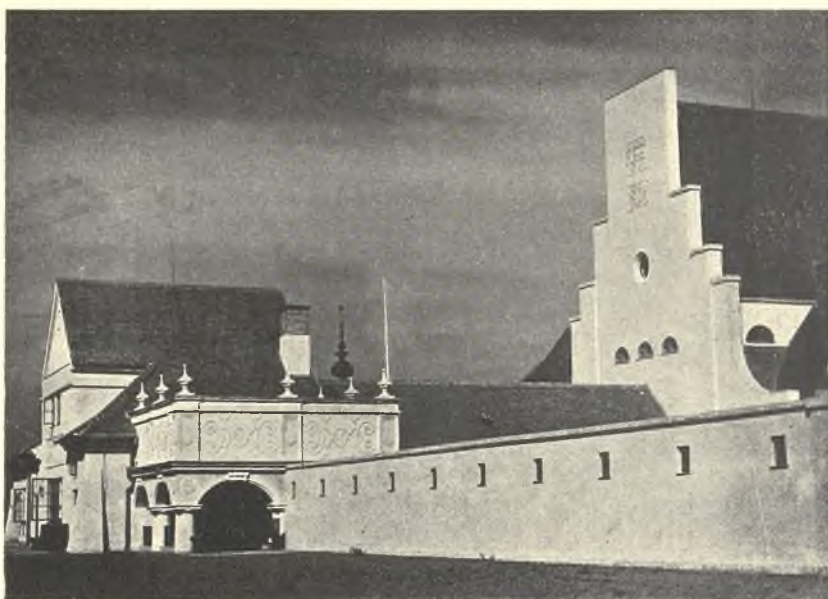
Nuova stazione ferroviaria a Gdynia.
Nowy dworzec kolejowy w Gdyni.

Olio di oliva commestibile.

PAESI IMPORTATORI	1924	1925	1926
	(Quintali)		
Francia	1.696	1 518	771
Germania	208	229	64
Italia	424	522	168
Altri Paesi	702	176	258
Totale	3.030	2.445	1.261
Totale valore in Złoty	669.000	653.000	451.500

Olio di oliva al solfuro.

PAESI IMPORTATORI	1924	1925	1926
Austria	100	—	—
Inghilterra	—	100	17
Francia	221	80	63
Germania	51	76	50
Italia	—	52	230
Altri Paesi	125	51	6
Totali	497	359	366
Totale valore in Złoty	48.000	31.000	73.000

La maggiore concorrenza è data dunque dal prodotto francese che è il più ricercato e conosciuto. L'importazione dagli altri Paesi, esclusa la Francia e l'Italia, è minima e sovente maschera il prodotto originariamente italiano o francese.

La preferenza data al prodotto francese, e precisamente a quello della Riviera, è dovuta al fatto che gli esportatori francesi hanno adattata l'importazione ai gusti della popolazione e alle esigenze del commercio locale. „L'olio di Nizza" è per i consumatori polacchi sinonimo di olio di oliva. La persuasione diffusa che l'olio francese sia il migliore costituisce serio ostacolo alla concorrenza, la quale sovente presenta come francese l'olio di altre provenienze.

Trattamento doganale.

Per l'olio d'oliva vige la seguente tariffa doganale:

	Dazio per 100 Kg. normale	convenz.
	(Zloty)	
Pos. di tariffa 117:		
1) Olio d'oliva	25	17.50
2) Olio di oliva al solfuro per uso industriale	6	—

I surriportati dazi normali vengono applicati alla merce di qualsiasi provenienza. Il dazio convenzionale per l'olio di oliva commestibile viene aplicato alla merce d'origine dei Paesi, fra cui l'Italia, che avendo stipulato trattati di commercio con la Polonia, godono del trattamento della clausola della Nazione più favorita. Per poter godere del dazio convenzionale è necessario che la merce sia accompagnata dal certificato d'origine debitamente vistato dalle Autorità consolari polacche all'estero.

Fra i Paesi produttori dell'olio d'oliva che godono del dazio convenzionale sono: la Francia, la Grecia, la Jugoslavia, ecc. Tale trattamento non è invece applicato alla Spagna la quale non ha ancora Trattato di Commercio con la Polonia.

Formalità doganali.

L'importazione dell'olio di oliva d'ogni specie è libera.

Per lo sdoganamento è necessario presentare il certificato d'origine nel caso di applicazione del dazio convenzionale. Non è richiesta invece la presentazione di fatture consolari e certificati sanitari, come pure non sono richieste speciali formalità.

Esigenze e preferenze dei consumatori.

Il consumatore richiede che l'olio sia di color chiaro, non troppo denso e senza difetti di gusto. È da escludere di poter imporre dell'olio non raffinato e non corrispondente al tipo „Riviera". Al non aver tenuto nel dovuto conto queste esigenze devesi attribuire la condizione d'inferiorità della nostra esportazione su questo mercato.

Usi e consuetudini commerciali.

Per questo articolo non di largo consumo è generalmente praticato un credito più o meno lungo (da 2 a 5 mesi). La concessione del credito costituisce in generale un considerevole fattore di concorrenza che non può essere trascurato. Data però la scarsa moralità commerciale spesso lamentata, è consigliabile agire cautamente.

Organizzazione commerciale.

L'olio viene importato da ditte che commerciano all'ingrosso in generi coloniali. Le ditte estere sovente affidano a queste la rappresentanza con deposito. L'importazione viene fatta parte in fusti e parte in latte da mezzo, uno, due, cinque, dieci chili. L'olio importato in fusti viene messo a cura dell'importatore in bottiglie di varia grandezza per la vendita al minuto.

Nei negozi di vendita al minuto raramente l'olio è venduto a peso, ma soltanto in recipienti già confezionati (latte litografate, bottiglie da 50 gr. fino a mezzo chilo).

Possibilità di collocamento per la nostra produzione.

Producendosi anche in Italia oli raffinati simili ai francesi, il prodotto italiano potrebbe trovare un più largo sbocco su questo mercato, qualora i nostri esportatori tenessero nel dovuto conto le osservazioni di cui ai precedenti punti. Qualche partita d'olio importata negli ultimi tempi non corrispondente alle esigenze del mercato, ha nociuto alla buona reputazione dell'olio italiano che è ancora, può dirsi, nella fase iniziale, per la sua introduzione, in concorrenza del prodotto francese già bene introdotto. Dato il relativo limitato consumo dell'olio commestibile, e le altre considerazioni suesposte, risulta evidente come questo mercato esige da parte dei nostri esportatori una particolare cura, specialmente per quanto riguarda la qualità dell'olio.

Situazione delle Banche di Polonia.

migliaia di zloty										
	1925 31.XII	1926 31.XII	1927 20.I	1927 20.II	1927 28.II	1927 31.III	1927 30.IV	1927 31.V	1927 30.VI	1927 10.VII
Oro	133.641	138.222	138.280	146.202	148 818	151,551	156.897	157.433	160.715	163.447
Argento	—	588	672	347	407	491	682	851	968	1.006
Valute, divise e altri crediti esteri	69.704	164.946	171 198	211.787	220.098	234.592	237.408	230.236	218.879	220.647
Monete d'argento e divisionali	—	29.054	23.471	6.905	6.261	1.864	808	2.576	5.843	9 286
Portafoglio	289.386	321.330	315.536	327.972	329.110	351.898	364.696	375 903	387.753	396.383
Anticipazioni su titoli. . .	36 231	9.354	10.121	10.455	10.797	12.972	13.912	15,569	19.102	20.156
Debito dello Stato	50.000	25.000	25.900	25,000	25,000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Biglietti in circol.	81 425	592,657	539.310	583.485	633.549	668.434	693.685	705.234	727.513	717.864
Conti correnti										
a) delle Casse del Tesoro	16.593	9.381	39.613	56.633	63.752	54.79	54.23	52.57	50.77	51.99
b) altri	49.011	125.029	131.145	164.271	138.340	94.53	93,45	90.58	87.48	89.59
Obbligazioni in valuta estera	35.705	17.339	17.744	13.680	13.299	36.191	82.888	99.463	95.605	93.091
Riporti	36.822	22.412	21,527	21.379	20.820	162.014	133.804	111.809	113.426	152.204
Copertura % statutaria . .	37.66	46.86	53.02	58.30	55,43	16.126	14.985	14,261	7.970	8.765
„ secondo il corso	—	81.38	91.90	100.65	95.75	19.637	17.753	15,491	13.601	14.102

Corso delle divise

UNITÀ	MEDIO MENSILE														
	Corso					Indice parità = 100					Valore Rapp. % risp. la parità				
	II	III	IV	V	VI	II	III	IV	V	VI	II	III	IV	V	VI
	Corsi alla Borsa di Varsavia														
1 lira sterlina . .	43,51	43,53	43,56	43,45	43,44	172,5	172,6	172,3	172,3	172,2	58,0	57,9	58,0	58,0	58,1
1 dollaro degli Stati Uniti . .	8,95	8,95	8,93	8,93	8,93	182,7	172,6	172,3	122,3	172,3	57,9	57,9	58,0	58,0	58,0
100 franchi francesi .	35,20	35,11	35,06	35,04	35,03	35,2	35,1	38,1	35,0	35,0	284,1	284,8	285,2	285,0	285,4
100 „ belgi . .	124,58	124,53	124,24	124,21	124,16	172,9	172,8	172,4	172,4	172,3	57,8	57,9	58,0	58,4	58,0
100 „ svizzeri .	172,52	172,49	172,11	172,08	172,08	172,5	172,5	172,1	172,1	172,1	58,0	58,0	58,1	58,2	58,1
100 lire italiane . .	38,83	40,48	45,20	48,43	50,10	38,8	40,5	45,2	48,4	50,0	257,5	247,0	221,3	206,5	200,0
100 florini olandesi .	358,70	358,83*	357,88	358,05	358,36	172,2	172,3	171,8	171,9	172,0	58,1	58,1	58,2	58,1	58,1
100 corone svedesi .	238,93	239,45*	239,23	239,03*	230,26	172,0	172,4	172,3	172,1	172,3	58,1	58,0	58,1	58,9	58,0
100 „ ceche . .	26,57	26,56	26,50	26,50	26,50	25,3	25,3	25,2	25,2	25,2	395,3	395,4	396,2	396,1	396,3
100 schil. austriachi .	126,37	126,16*	125,82*	126,86*	125,81	173,3	173,0	172,5	172,6	172,5	57,7	57,8	58,0	57,3	58,0

Il consolidamento della situazione finanziaria ed economica della Polonia.

I rappresentanti del gruppo finanziario americano Fisher, Dennis e Sharp, hanno rimesso alla stampa polacca, prima della loro partenza da Varsavia, il comunicato seguente:

„Durante gli ultimi mesi il governo della Prlrnia elaborò un vasto programma monetario e finanziario che costituirà le basi solide allo sviluppo economico dello Stato e consoliderà il credito polacco tanto all'estero che all'interno. E'con grande soddisfazione che il consorzio delle banche americane ha collaborato per la riusoità di questo program ma; inoltre questo consorzio è riuscito ad assicurare al governo polacco i migliori esperti internazionali.

Nei suoi punti cardinali questo programma riposa su dei principii già conosciuti e di cui parecchi sono già stati realizzati dalla Polonia; l'esperienza ne ha già dimostrato il loro valore pratico.

Vale a dire: la politica della stretta osservanza dell'equilibrio del bilancio, l'indipendenza della Banca d'emissione ed il ristabilimento del controllo del mercato del denaro a mezzo della Banca di Polonia.

Il primo risultato concreto della collaborazione del consorzio delle banche americane è il contratto in virtù del quale il governo polacco ottiene, a valere sul prestito progettato di 60 milioni di dollari, un credito di 15 milioni di dollari, che potrà essere impiegato come aumento delle riserve della Banca di Polonia.

Questo anticipo conferma la fiducia delle sfere bancarie nell'avvenire della Polonia e nelle possibilità dello sviluppo delle grandi ricchezze naturali di questo paese".

Corsi dei titoli alla Borsa di Varsavia

Numero delle azioni migliaia	Valore nominale delle azioni (zloty)	Banche e società industriali	Medio corso mensile Dicembre 1926	30.III	30.IV	31.V	30.VI	21.VII
1,000	100	Bank Polski	82,07	131,75	153,75	155	130,00	139,50
100	100	Bank Dyskontowy Warszawski	10,01	120	131,50	135,—	130,00	130,00
300	35	Bank Handlowy a Varsavia	3,05	7,08	9	8,05	6,80	6,90
201,6	25	Bank Zachodni	1,37	3,95	5,10	—	—	—
26	100	Bank Zjedn. Ziem. Polskich	1,50	2,85	4,25	3,85	3,00	3,15
200	100	Bank Zw. Spółek Zarobkowych	5,52	16,75	97,—	92	73,00	84,00
52	50	Siła i Swiatło	21,80	96,75	115	—	—	—
123,5	100	Warszaw. T-wo Fabryk Cukru	2,46	—	—	—	4,00	4,55
150	100	Warsz. Tow. Kopalń Węgla	68,81	96,75	111,—	114	82,00	90,00
234	50	Nobel	2,24	4,53	5,50	6,—	43,75	38,00
132	50	H. Cegielski a Poznań .	18,36	—	46	46	32,50	28,50
372	25	Lilpop Rau i Loewenstein	15,74	23,50	28,—	33	22,75	9,05
707,5	14	Modrzejów	17,78	7,93	11,—	10,30	7,40	—
50	100	Norblin B-cia Buch i T. Werner	93,97	—	184	—	160,00	—
240	50	Ostrowiec	8,09	82,—	86	81	70,00	79,00
100	25	Warsz. Sp. Akc. Bud. Parowozów	0,27	0,86	0,87	—	—	—
76,4	50	K. Rudzki	1,0	1,68	2,20	2,20	1,95	2,26
264	15	Starachowice*	1,48	3,05	4,88	75,75*)	49,25	50,00
148,5	60	„Zawiercie"	13,25	34,83	41,50	42,50	—	35,00
756	15	„Żyrardów"	10,66	17,70	21,50	21,—	16,50	17,00

*) Esse sono convertite in azioni in zloty nella proporzione seguente: 15 azioni in marchi (di 500 marchi) per 1 azione in zloty (di 50 zl.) Questo corso si nota dal 23 maggio u. s.

Il corso dei prestiti polacchi alla Borsa di New York

Data	Il prestito in dollari all' 8% (prestito Dillon) del 1925		Il prestito in dollari all' 6% del 1920	
	Corso medio	Transazioni in dollari	Corso medio	Transazioni in dollari
1926				
I	88,66	1,539,000	68,05	71,000
II	89,64	1,328,500	68,17	57,000
III	89,36	1,414,000	67,69	91,000
IV	88,15	972,000	67,24	49,500
V	84,99	2,557,000	63,84	166,000
VI	84,21	813,000	63,08	51,500
VII	85,96	864,500	65,48	80,000
VIII	87,30	1,577,000	68,44	143,900
IX	89,66	1,485,500	70,42	180,000
X	88,91	1 077,009	70,70	156,000
XI	91,17	2.385,090	73,46	169,000
XII	92,90	2,941,000	75.75	406,000
1927				
I	95.42	322,600	82,34	536.000
II	95,47	1,840,000	82,58	178,000
III	97,15	2,896,000	73,25	272,000
IV	98,00	2,045,000	82,96	71,000
V	98,27	1,482,000	82,81	157,000
VI	96,82	3,278,000	81,99	260.000

VARIE

Il prossimo Istituto d'Esportazione.

Il Ministero dell'Industria e del Commercio sta elaborando un progetto per la creazione di un Instituto per l'Esportazione che avrà per compito:

1) di studiare le possibilità e le condizioni d'esportazione dei prodotti polacchi e di fornire le informazioni alle sfere interessati;

2) di promuovere nuove esportazioni e di migliorare quelle esistenti;

3) di creare dei servizi ausiliari per l'esportazione;

4) di collaborare all'elaborazione dei progetti di legge riguardanti il commercio con l'Estero;

5) d'eseguire, secondo le istruzioni del Ministero del Commercio e dell' Industria, tutti gli incarichi, riguardanti il commercio estero della Polonia.

Il direttore dell'Istituto sarà nominato dal Ministero del Commercio e dell'Industria. Al consiglio, che sarà composto di 15 membri di cui 6 nominati dal Ministero dell'Industria e del Commercio, vi faranno parti industriali, com-

mericianti, agricoltori e finanzieri e delegati di varie organizzazioni economiche e sociali.

I Ministeri del Commercio e dell'Industria, delle Finanze, degli Affari Esteri, dell'Agricoltura e delle Comunicazioni delegheranno al Consiglio un proprio rappresentante.

Condizioni per gli espositori alla VII Fiera Orientale Internazionale a Lwów (Leopol dal 4 al 15 Settembre 1927.

Le notificazioni degli espositori partecipanti alla VII Fiera Orientale sono validé soltanto se fatte sui prescritti moduli che l'Amministrazione della Fiera invia a volta di corriere, su semplice richiesta.

Categorie e prezzi dei posti e servizi della Fiera:

a) posto aperto nel mezzo degli edifici, per 1 m.^{2} . . . . 30.—
b) posto presso la parete protetto da balaustra, per 1 m.^{2} . . . 35.—
c) stia per 1 m^2 . . . . . . „ 40.—
Nelle ali del padiglione centrale possono esser affittate solamente stie delle seguenti dimensioni:
4 × 4 m = 16 m^2, o
3 × 4 = 12 m^2.
d) posto allo scoperto per 1 m^2 „ 8.—
e) affitto di tavoli (per ogni pezzo) 6.—
f) affitto di seggiole (per ogni pezzo) 3.—

La superficie minima che puó essere affittata è: m.^{2} 4 all'interno degli edifici; m.^{2} 10 all'aperto.

Gli espositori che hanno già partecipato ad una delle Fiere Orientali, godono di un ribasso del 10%. Inoltre a tutti gli espositori che affittano posti all'interno degli edifici, vengono applicate le seguenti riduzioni:

a) Per posti da più di 8 fino a 20 m.^{2} 10%
b) „ „ „ „ „ 20 „ „ 50 m^2 15%
c) „ „ superiori a 50 m^2 . . . 20%

Contro pagamento delle relative tasse ogni espositore su sua domanda puó ottenere il servizio di acqua, gas, telefono, corrente elettrica ed aumento dell'illuminazione.

Tutti i pagamenti e tasse devono essere effetuati prima della chiusura della Fiera sotto pena di retensione degli oggetti esposti. I pagamenti devono essere fatti alla cassa della Fiera contemporaneamente alla notificazione con rimessa di denaro o di cheques, per mezzo di lettera assicurata. Nel caso di revoca della notificazione di partecipare alla Fiera o se il posto non fu occupato, gli espositori sono obbligati al pagamento del dovuto importo conteggiato in base alla scheda originale di notificazione.

Trasporto degli oggetti esposti. Gli espositori godono il diritto del trasporto gratuito degli oggetti esposti, sulle Ferrovie Polacche al ritorno da Leopoli alla frontiera. Le spese di trasporto fino a Leopoli e quelle dalla stazione alla Fiera e dal posto della Fiera alla stazione per la rispedizione, sono a carico dell'espositore.

Diritti doganali. Agli oggetti esteri esposti puó essere applicato, su domanda dell'espositore, lo sdoganamento condizionale. Con tale specie di sdoganamento le merci destinate alla Fiera possono attraversare la frontiera senza pagamento di dazi i quali potranno essere pagati entro il periodo di sei mesi e qualora le merci non venissero rispedite all'estero. Per godere di tale diritto, gli espositori devono prestare sufficiente garanzia.

Permesso d'importazione e di vendita di merci straniere. In base ad uno speciale permesso del Ministero d'Industrie e Commercio polacco tutte le merci straniere senza eccezione possono essere introdotte alla Fiera Orientale, comprese pure quelle per le quali vige il divieto d'importazione. Entre i limiti di un contigente generale le merci di vietata importazione potranno essere vendute nel paese e secondo le norme e le quantità fissate dal Delegato governativo.

Inoltre l'Amministrazione si occupa affinchè agli espositori venga accordato un contingente generale per l'introduzione delle altre quantità di merci commesse loro in base a contratti conclusi durante la Fiera e sul suo terreno. Gli espositori saranno, a suo tempo, informati delle decisioni in merito prese dalle Autorità. L'assicurazione contro gli incendi, degli oggetti esposti è obbligatoria e di essa se ne incarica l'Ufficio della Fiera.

Ogni espositore riceve per suo uso o per quello dei suoi impiegati due schede permanenti d'entrata gratuita alla Fiera; inoltre ogni espositore ha diritto all'acquisto di tre altre schede a prezzo ridotto. Le schede sono valide soltanto per le persone alle quali sono state rilasciate.

Facilitazioni ferroviarie. Ogni espositore e partecipante alla Fiera Orientale ha diritto, in base alla scheda permanente d'entrata, ad un ribasso del 25% e relativamente del 33$^1/_2$% sui prezzi di tariffa per i biglietti di qualunque classe di andata e ritorno sulle ferrovie polacche, cecoslovacche e rumene. Prima di partire da Leopoli per la via del ritorno, la schede deve essere munita d'un attestato da parte dell'Ufficio della Fiera, dal quale risulti il soggiorno alla Fiera.

Guida. L'Amministrazione della Fiera Orientale pubblica una guida indicativa e la lista degli espositori partecipanti alla VII Fiera Orientale. Nella guida è contenuto a) l'elenco alfabetico degli espositori; b) l'elenco degli espositori secondo i gruppi. i rami e con indicazione dei numeri del posto; c) l'elenco degli espositori secondo i padiglioni; d) la chiave inglese, francese, tedesca e russa e le sezioni du pubblicatà che vengono accettate contro speciale pagamento.

La vendita al minuto degli oggetti esposti è permessa soltanto l'ultimo giorno della Fiera. Durante la Fiera è assolutamente vietata la vendita al minuto. La contravvenzione a tali norme e causa di allontanamento dell'espositore e a sue spese, dal terreno della Fiera.

Per il trasporto e la rimozione degli oggetti esposti sul terreno della Fiera, è necessario un permesso scritto dell'Amministrazione.

Per ogni schiarimento, informazione, richiesta di prospetti, formulari, avvisi, rivolgersi al seguente indirizzo:

Fiera Orientale (Targi Wschodnie) Lwów (Leopoli), Polonia Via Jagiellońska 1.

Esposizione delle Comunicazioni

Unitamante e contemporaneamente alla VII Fiera Orientale verrà tenuta, sotto il protettorato del Maresciallo e Primo Ministro Giuseppe Piłsudski, una speciale esposizioni delle comunicazioni. Questa esposizione comprenderà ogni specie di comunicazioni: esercizi ferroviari, comunicazioni per terra, per mare, fluviali, per arie; telegrafo, posta, telefono e radio.

Verrà posto in speciale evidenza tutto l'apparato e l'organizzazione delle comunicazioni polacche sia dal punto di vista del movimento interno e internazionale per persone e per merci.

Grazie ai progressi raggiunti dell'organizzazione delle comunicazioni in Polonia dal momento della sua restaurazione, l'esposizione suddetta dimostrerà l'importanza internazionale della Polonia come terreno di transito per l'Europa Occidentale e Centrale nelle sue relazioni commerciali con i paesi d'Oriente e del Sud-Oriente d'immediata influenza della Fiera Orientale.

Il grande concorso dei mercanti e consumatori di questi paesi a Leopoli in occasione della Fiera, da modo alle ditte straniere di farsi strada per l'esportazione su nuovi mercati.

Sytuacja gospodarcza.

Energiczna akcja, podjęta przez rząd Mussoliniego, mająca na celu obniżenie cen, wykazuje coraz pomyślniejsze rezultaty.

Wskaźnik cen hurtowych profesora Bachi'ego w m. maju w porównaniu ze wskaźnikiem cen z maja r. ub. wykazuje spadek o 4,8%.

Wskaźnik natomiast cen Medjolańskiej Izby Handlowej wykazuje w m. maju spadek, wyrażający się w ciągu miesiąca odsetkiem 5,08%.

W porównaniu z cenami w m. sierpniu r. ub., kiedy wskaźnik cen osiągnął punkt kulminacyjny, spadek wynosi 22,39%.

Zniżka cen obejmuje niezmiernie różnorodne produkty. Na 125 artykułów, branych pod uwagę przy ustalaniu wskaźnika cen, zniżce cen w m. maju uległo 1000 artykułów, 9 podniosło się w cenie i 16 pozostało bez zmiany. Wśród artykułów, których ceny uległy zniżce, miejsce czołowe zajmują kruszce i metale. Ich wskaźnik cen spadł o 7,81% i spadek ten pozostaje w związku ze zniżką cen węgla. Drugie miejsce zajmują produkty spożywcze, pochodzenia zwierzęcego. Zniżka ich wynosi 6,25%. Zniżka cen wyrobów włókienniczych wynosi 4,12%, artykułów zaś chemicznych — 4,73%.

Jeżeli przyjmiemy poziom cen z r. 1913 a 100, ceny artykułów spożywczych dadzą się określić liczbą 490,10, ceny zaś surowców przemysłowych — liczbą — 415,15. Spadek cen trwa obecnie w dalszym ciągu.

Pragnąc spowodować zniżkę kosztów utrzymania, Rada Ministrów uchwaliła wydanie dekretu, nakazującego obniżenie czynszu za mieszkania, składające się od 1 do 5 pokoji. Czynsz ten w chwili obecnej nie może przekraczać czterokrotnej ceny z okresu przedwojennego. Czynsz od lokali pięciopokojowych, zamieszkiwanych od r. 1919, ma być obniżony o 15%, zaś czynsz za mieszkania, składające się od 5 do 8 pokoji, winien być obniżony o 10%. Czynsz za sklepy, biura i inne lokale, nie służące za mieszkania od 10 do 20%. Największemu obniżeniu podlegają lokale, zajęte na sklepy spożywcze.

Zniżce ulegają zarówno ceny mieszkań, zajętych przez głównych lokatorów, jak i sublokatorów.

Spadek cen na niektóre artykuły przybrał tak znaczne rozmiary, iż stał się on w pewnych wypadkach niewspółmierny z rewaluacją lira. Pszenica, której cena w czerwcu r. 1926 wynosiła 212—217 lirów za kwintal, w r. b. w tym samym czasie wynosiła już tylko 138—142 lirów, co stanowi zniżkę 35%-ową. Konopie i ryż, mające doniosłe znaczenie dla handlu eksportowego, sprzedawane są po cenach, nie sięgających połowy cen zeszłorocznych. Przeciętna cena kokonów jedwabnych spadła również o 50% Przeciętna cena mięsa, która w czerwcu r. ub. wynosiła 632 liry za 1 kwintal, spadła obecnie na lirów 480. Również uległy znacznemu spadkowi ceny detaliczne tych produktów.

Naogół zniżka cen najdotkliwiej daje się odczuć rolnikom, powoduje znaczne zmniejszenie ich dochodów, przy utrzymywaniu się dość wysokich kosztów produkcji, robocizny, najmu i t. p. Wogóle rolnictwo w Italji przeżywa okres depresji, spowodowanej zbyt dotkliwym spadkiem cen, dobrze już znanym w wielu krajach europejskich i pozaeuropejskich i w pierwszym rzędzie w St. Zjedn. A. P.

Na te trudności i komplikacje zwrócono uwagę na niedawno odbytej Międzynarodowej Konferencji Ekonomicznej w Genewie, usiłując znaleźć środki zaradcze. Źródłem poważnych trudności dla rolników w Italji są udzielone im w okresie dewaluacji lira kredyty, które muszą oni obecnie spłacać w wysokości nomikalnej. Na komplikacje jakie z tego wyniknąć mogą dla życia gospodarczego, zwrócono już uwagę i w chwili obecnej rozpatrywane są środki, które mogłyby przynieść ulgę rolnikom, obarczonym zbyt wielkiemi ciężarami płatniczemi, niewspółmiernemi z ich zdolnością płatniczą.

Co się tyczy przyszłych zbiorów, należy zauważyć, iż przewidywania naogół są optymistyczne. Pomimo znacznych szkód, wyrządzonych przez długotrwałą powódź na rozległych przestrzeniach , spowodowaną przez nadmierne deszcze, padające w ciągu wczesnej wiosny, wstępne sprawozdania urzędowe zapowiadają w r. b. zbiory znacznie obfitsze, niż w r. ub. Rezultaty te zbiorów niewątpliwie na sytuację gospodarczą kraju wywrą wpływ bardzo dodatni.

W związku z mającem wkrótce nastąpić opublikowaniem sprawozdania kasowego za cały rok finansowy 1926/27, można już stwierdzić, iż wypadnie ono niezwykle pomyślnie. Zamknięcia rachunkowe na dzień 31 maja, a więc w ciągu 11 miesięcy, wykazują nadwyżkę dochodów w wysokości 261 miljonów lirów. Jeżeli do sumy tej dodamy jeszcze kwotę 458 milj. lirów, przeznaczoną na spłatę długu zagranicznego oraz 229 milj. lirów, przeznaczona na budowę nowych linij kolejowych i stanowiącą pozycję, która figuruje w specjalnym dziale budżetowym, otrzymamy wówczas nadwyżkę 948 milj. lirów, przewyższającą nadwyżkę z tego samego okresu w r. 1925/26 o 137 milj. i o 1,113 milj. — z r. 1924/25.

Pamiętać należy o tem, iż wyżej wymieniona nadwyżka w bież. roku finansowym przypada na okres deflacji i stanowi zatem tem wymowniejszy dowód niezachwianej równowagi budżetu państwowego Italji i mocnych jego podstaw.

Dług wewnętrzny Italji w dn. 31 maja r. b. wynosił 83,971 milj. lirów, natomiast 31 maja 1926 r. zadłużenie wewnętrzne państwa wynosiło 92,033 milj. lirów.

Jeżeli uwzględnić zaciągniętą niedawno pożyczkę liktorską, całkowite zadłużenie wewnętrzne powiększy się w chwili obecnej do 90,643 milj. lirów, czyli w każdym razie o 1,390 milj. mniej, niż 31 maja r. ub.

Dług zagraniczny (Morganowski) w dn. 31 maja wynosił 510 milj. lirów złotych, natomiast 31 czerwca r. ub. wynosił on 518 milj. Należy zauważyć, iż w dn. 15 czerwca r. ub. St. Zjedn. otrzymały zwrot 5 milj. dolarów na pokrycie drugiej raty długu wojennego w r. b. Całkowita suma obiegu pieniężnego wynosiła w dn. 31 maja 19,020 milj. lirów, z czego na banknoty skarbowe przypada 128 milj. W ciągu m. maja wartość obiegu tych ostatnich zmniejszyła się o 135 milj. lirów.

L. P.

ROLNICTWO

O powiększenie ilości bydła.

Na mocy ankiety, wystosowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, dotyczącej bezpłodności krów, która w niektórych okolicach przybiera poważne rozmiary, stwierdzono, iż znaczna częśc kraju i szczególnie okolice, prowadzące intensywną hodowlę, są nią dotknięte. „Radio Nazionale" donosi, iż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przedsięwzięło energiczną akcję w celu zapobieżenia temu stanowi rzeczy, przeprowadzając doświadczenia próbne pod kierunkiem wyspecjalizowanych weterynarzy. W myśl uchwały Międzynarodowego Kongresu Rolniczego, jaki ostatnio miał w miejsce w Rzymie, Szef Rządu, postanowił popierać akcję, mającą na celu powiększenie ilości bydła roboczego oraz przeznaczonego na rzeź i dążącą do osiągnięcia jego przez zwalczanie bezpłodności krów, będącej jedną z głównych przeszkód, z jaką walczy akcja hodowlana.

PRZEMYSŁ I HANDEL

Nowa ustawa o kopalnictwie.

Niebawem Minister Gospodarstwa Krajowego Belluzzo przedstawi Radzie Ministrów do zatwierdzenia projekt nowej ustawy o kopalnictwie, która będzie miała na celu dostosowanie rozporządzeń ustawodawczych do potrzeb kopalnictwa. Min. Belluzzo określił przedewszystkiem stanowisko państwa wobec przemysłu kopalnianego, zaznaczając, iż przedsiębranie poszukiwań i utrzymywanie kopalń pozostaje pod bezpośrednim nadzorem państwa. Według nowej ustawy osobom prywatnym nie będzie wolno przedsiębrać poszukiwań górniczych. Państwo będzie roztaczało opiekę nad kopalniami. Będą udzielane koncesje czasowe i wieczyste, lecz będą one mogły być odwoływane; nadzór nad niemi będzie miała Rada Kopalń. Nowa ustawa będzie prócz tego zawierać przepisy przejściowe, które będą obowiązywały do czasu wejścia w życie nowej ustawy.

Wzrost konsumcji żarówek elektrycznych w Italji.

Objawem wzrostu intensywności życia gospodarczego Italji oraz dobrobytu szerokich mas ludności jest wzrost zużycia żarówek elektrycznych.

W r. 1926 ilość zużytych żarówek wyrobu krajowego wynosiła przeszło 11½ miljonów, czyli, przewyższyła o ok. 1 milj. ilość, zużytą w r. 1925.

Natomiast ilość żarówek, wywiezionych zagranicę, utrzymała się w ostatnich dwóch latach na tym samym poziomie i wynosiła 16½ milj. Stąd wynika, iż ogólna produkcja żarówek wyniosła w r. 1926 — 28 milj. a w r. 1925 — 27 milj. sztuk. W związku z tem wzrosły znacznie dochody, osiągnięte przez państwo, w postaci opłat od produkcji, konsumcji wewnętrznej i eksportu, opłat celnych i t. p. które wynoszą ok. 20 — 25 milj. lirów rocznie.

Zakaz przywozu i tranzytu.

Na mocy nowych rozporządzeń, wzbroniony jest przywóz oraz tranzyt następujących produktów roślinnych:

a) ze wszystkich krajów: latorośli winnych oraz ich części, ziemniaków, pomidorów, papryki, moreli, świeżych owoców i ich skórek, roślin bananów i ananasów, migdałów w łupinach, świeżych liści palmowych i laurowych;

b) z Ameryki Północnej i Południowej, z Chin i z innych krajów wschodnich: roślin, owoców i nasion kasztanów;

c) z Ameryki Północnej, Argentyny, Kanady, Chili, wysp Hawajskich, Japonji, Chin, Australji i Południowej Afryki: owoców suszonych wszelkich gatunków;

d) ze wszystkich krajów afrykańskich: łodyg i kiści kukurydzy.

Zakaz powyższy dotyczy również roślin, nasion i innych produktów roślinnych, przywożonych przez podróżnych ze sobą z zagranicy.

Handel zagraniczny Italji.

Poniżej zamieszczona tablica zawiera zestawienie pozycyj eksportowych i importowych za pierwsze 5 miesięcy r. b. Pozycje za styczeń—kwiecień należy uważać za ostateczne — pozycje za maj są tymczasowe.

Import.

	1927	1926	Różnica
	(w miljonach lirów)		
Styczeń	2.046,7	1.947,8	+ 98,9
Luty	1.961,7	2.?41,3	— 279,6
Marzec	2.161,6	2.417,1	— 255,5
Kwiecień	1.920,5	2.459,5	— 539,0
Maj	1.811,4	2.484,2	— 672,8
Razem	9.811,9	11.549,9	—1.648,0

Eksport.

	1927	1926	Różnica
Styczeń	1.177,4	1.142,0	+ 35,4
Luty	1.340,4	1.391,3	— 50,8
Marzec	1.410,8	1.471.6	— 60,7
Kwiecień	1.336,3	1.426,6	— 90,2
Maj	1.299,4	1.325,9	— 26.5
Razem	6.564,3	6.757,4	— 193,1

Z powyższego zestawienia wynika, iż saldo ujemne za okres 5 miesięcy r. b. wynosi 3.337.6 milj. lirów, podczas gdy za pierwsze pięć miesięcy 1926 r. wynosiło ono 4.792,5 miljonów lirów.

W roku bieżącym—w okresie od stycznia do kwietnia importowano większą, niż w tymże okresie 1926 r., ilość produktów spożywczych, nasion oleistych i olejów, węgla i przetworów chemicznych; jednocześnie wzrósł eksport produktów spożywczych, nasion oleistych i olejów, wyrobów włókienniczych, kamieni, rudy i kruszców niemetalicznych i t. p. Bilans handlu przędzą i wyrobami włókienniczemi wykazał się w dniu 30 kwietnia zmniejszenie się importu tych towarów. Natomiast w r. ub. w tymże okresie wykazał on saldo ujemne w wysokości 60,7 milj. lirów.

Import węgla zwiększył się z 3,4 milj. do 4,1 milj. ton; import pszenicy — z 735,263, do 1,036,531 tonn. Import natomiast cellulozy zmniejszył się w ciągu rozpatrywanego okresu, z 497,804 kwintali do 358,194 kw., pomimo wzmożenia się produkcji sztucznego jedwabiu.

Eksport sztucznego jedwabiu wzrósł z 3,034,601 kg. do 4,838,395 kg; eksport wyrobów półjedwabnych z 797,847 kg. do 1,119,774 kg.; eksport zaś wyrobów jedwabnych z 3,034,601 do 4,838,395 kg. Eksport towarów bawełnianych wykazuje zniżkę z 160,546 kwintali w 1926 r. do 132,880 kw. w 1927 r. Dla wyrobów wełnianych zniżka zaznacza się jeszcze silniej, t. j. w 1926 r. wywieziono 14,672 kwint., w roku zaś 1927 — 8,817 kw.

Wywóz italskich maszyn do młynów, piekarni i fabryk cukierków.

Rozmiary przywozu i wywozu maszyn do młynów, piekarń i fabryk cukierków w ostatniem trzechleciu zobrazowane są w zestawieniu nnastępującem:

	Przywóz		Wywoz	
	cetn. metr.	liry	cent. metr.	liry
1924	10,463	6,447,005	10,304	7,853,128
1925	9,705	7,769,358	10,127	8,334,958
1926	7,683	6,918,026	14,259	12,106,744

Z danych powyższych wynika, iż w zakresie wyżej wymienionych maszyn Italja coraz bardziej uniezależnia się od przywozu z krajów obcych. Wytwórczość krajowa nietylko w coraz większej mierze pokrywa zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, lecz również jest w możności pewną część przeznaczyć na wywóz, współzawodnicząc z krajami (Francja i Niemcy), które dotychczas na rynkach zagranicznych posiadały na te maszyny niejako monopol.

Głównymi rynkami zbytu na te maszyny pochodzenia italskiego są kraje Ameryki Południowej. W r. 1926 na ogólną sumę 12.1 milj. lirów wywóz do Brazylji wynosił 3.4 milj. lirów i do Argentyny 1.4 milj. Tłomaczy to się tem, iż w krajach tych przeważną część młynów i piekarni znajduje się w rękach Italów.

Poza krajami Ameryki Południ. wspomniane maszyny sprzedawane są do Grecji, Egiptu, Albanji, Turcji, Kolumbji, kolonji brytyjskich i italskich w Afryce, St. Zjedn. A. P. i t. p.

W r. b. w pierwszych dwóch miesiącach wartość wywozu wyniosła przeszło 25% całkowitego wywozu w r. 1926. Fakt ten znamienny jest i z tego względu, iż w roku bieżącym wzmógł się kurs lira. W r. b. pośród krajów importujących maszyny italskie na pierwsze miej-

śce wysunęło się Peru. Wartość wywozu do tego kraju wyniosła $^2/_3$ wartości całkowitego wywozu z Italji.

Owoce i jarzyny italskie będą zaopatrywane w znaki pochodzenia.

Na wniosek Narodowego Instytutu Eksportowego Minist. Gospodarstwa Krajowego wydało rozporządzenie, nakazujące zaopatrywanie owoców i jarzyn, wywożonych zagranicę, w specjalne znaki i marki. Umożliwi to kontrolę jakości towaru eksportowanego oraz zapewni jego dobroć. Podniesienie jakości wywożonego towaru z Italji pozwoli skutecznie przeciwstawić się konkurencji innych krajów, która w ostatnich czasach stawała się coraz bardziej dotkliwa dla eksportu italskiego.

Wywóz jaj z Italji.

Wobec braku statystyki drobiu w Italji można z pewnem przybliżeniem ustalić, iż Italja liczy ok. 60 milj. kur. Drób, hodowany dla celów konsumcyjnych, wynosi przeszło 50 milj. sztuk, wartości 400 milj. lirów, nie licząc gęsi, indyków, gołębi i kaczek, których wartość przewyższa 300 milj. lirów.

W normalnych warunkach drób stanowi ważną gałęź wywozu. Ilość jaj, corocznie wyprodukowanych, przewyższa 4 miljardy, przeciętnej wartości 2 miljardy lirów. Również jaja stanowią ważny artykuł handlu wywozowego. Świadczą o tem liczby niżej zamieszczone:

	Przywóz		Wywóz	
1909	Q. 39,236	L. 7,846,200	Q. 216,915	L. 43,383,000
1912	„ 11,542	„ 2,135,270	„ 248,206	„ 48,400,170
1914	„ 24,311	„ 4,497,535	„ 369,018	„ 52,458,510
1925	„ 46,759	„ 38,239,228	„ 303,357	„ 340,581,442
1926	„ 69,574	„ 60,522,212	„ 214,564	„ 269,229,658

Z wyżej przytoczonych danych wynika, iż jakkolwiek Italja należy do krajów, posiadających znaczną ilość jaj na wywóz, to jednak również przywozi ona pewną ich ilość, która w ostatnich latach poważnie się zwiększyła.

Kierunki przywozu w r. 1926 uwidocznione są w zestawieniu następującem:

Królestwo S. H. S.	Q.	29,817	Polska	Q.	3,544
Turcja	„	21,227	Francja	„	4,32
Albanja	„	10,243	Inne kraje	„	3,311

Kraje, wyżej wyszczególnione, znajdują zbyt na rynku italskim dzieki niższej cenie.

Stanowią one również silną konkurencję dla jaj italskich na rynkach Europy Środkowej, uzasadnioną niższemi cenami oraz mniejszem oddaleniem od tych rynków.

K i e r u n k i w y w o z u. Niżej przytoczona tabelka odtwarza kierunki wywozu jaj italskich w ostatnich latach, w porównaniu z latami przedwojennemi:

	1913		1925		1926	
	Q.	L.	Q.	L.	Q.	L.
Niemcy	64,098	12,499,110	131,061	151,168,956	113,866	138,568,180
Szwajcarja	29,598	5,771,610	102,852	112,293,591	54,007	67,006,178
W. Brytanja	78,670	15,340,650	21,515	25,006,400	13,331	17,990,880
Hiszpanja	79	15,405	10,080	9,556,794	13.261	14,712,960
Argentyna	17,529	3,418,155	5,323	5,608,750	11,421	11,137,250
Belgja	27,029	5,270,655	22,683	27,239:000	2,544	3,295,500
Austrja	4,907	956,865	4,532	3,762,950	895	1,113,850
Francja	23,642	4,610,190	948	1,175,615	822	830,167
Inne kraje	2.209	430,755	4,363	4,769,386	4 417	4.574,703
Ogółem	247,761	48,313,395	303,357	340,581,442	214,564	298,229

Na podstawie wyżej przytoczonych danych można ustalić wnioski następujące:

1) wywóz jaj w r. 1926 nietylko ustępuje rokowi 1925, wyjątkowo pomyślnemu, lecz również nie osiągnął jeszcze rozmiarów przedwojennych;

2) kierunki wywozu nie uległy zmianie, zmieniły się natomiast rozmiary wywozu do poszczególnych krajów. Pierwsze miejsce wśród odbiorców jaj italskich zajmują dzisiaj Niemcy, które zakupują przeszło 50% całego wywozu Drugie miejsce zajmuje Szwajcarja, która w r. 1925 zakupiła $^1/_3$ i w r. 1926 — $^1/_4$ całego wywozu. W. Brytanja z miejsca pierwszego przesunęła się na miejsce trzecie i w r. 1926 zaledwie przewyższyła Hiszpanję.

Znaczenie Argentyny jako odbiorcy jaj italskich znacznie się zmniejszyło, lecz można przypuszczać, iż niebawem znowu się ono wzmoże. Jakkolwiek terytorjum Austrji się zmniejszyło, stanowi ona nadal poważny rynek zbytu dla jaj italskich. Jednocześnie ogromnie zmniejszyło się znaczenie Francji jako odbiorcy jaj italskich.

Produkcja i wywóz italskich konopi.

Przestrzeń uprawna konopi w Italji wynosiła w latach 1909 — 1913 przeciętnie 81 tys. ha; w r. 1920 wzrosła ona do 95 tys. ha, zaś w r. 1922 zmniejszyła się do 53 tys. ha. W latach następnych stopniowo zaczęła się ona wzmagać, osiągając w r. 1925 przestrzeń 112 tys. ha. W r. z. wynosiła ona 105 tys. ha. W tych samych latach produkcja wynosiła: w trzechleciu 1909—1913 przeciętnie 833 tys. kwintali, w r. 1920 — 978 tys. kw., w 1922 r. — 504 tys. kw., w 1925 r. — 1239 tys. kw., w 1926 r. — 1200 tys. kw.

Obszary uprawne położone są w dolinie rzeki Po (w okolicach Bolonji, Ferrary i Polesine oraz w prowincjach Caserty i Neapolu). Produkcja w 1925 r. w Emilji wynosiła 660 tys. kw., w Kampanji — 380 tys. kw. i Wenecji — 145 tys. kw.

Italja jest jednym z głównych krajów, eksportujących konopie. Rozmiary wywozu konopi w ostatnich dwóch latach w porównaniu z r. 1913, odtwarza tabela następująca:

	1926	1925	1913
	ilość w kwintalach		
Konopie surowe	501.199	433.350	503.257
Konopie czesane	35.074	30.201	31.056
Pakuły konopne	187.856	142.840	84.682
	Wartość w tys. lirów		
Konopie surowe	377.9	402.4	52.8
Konopie czesane	37.8	35.9	5.6
Pakuły konopne	94.9	91.0	6.3

We wspomnianych latach ilość oraz wartość przywozu odtwarzają dane następujące:

	1926	1925	1913
	ilość w kwintalach		
Konopie surowe	31.785	47.261	74.687
Konopie czesane	351	81	64
Pakuły konopne	544	2.590	4.577
	Wartość w tys. lirów		
Konopie surowe	16.8	23.3	6,7
Konopie czesane	0,3	0,09	0,01
Pakuły konopne	0,2	1,0	0,4

Widzimy więc, iż wywóz znacznie przewyższał przywóz, a odpowiednie nadwyżki w latach 1913 oraz 1925 i 26 wynosiły:

	1926	1925	1913
	W milionach lirów		
Konopie surowe	361.1	379,1	46,1
Konopie czesane	37,5	35,8	5,59
Pakuły konopne	94,7	90,8	5,9
Ogółem	493,3	504,9	57.59

Głównymi odbiorcami italskich konopi są kraje następujące:

1) Niemcy, których udział w ogólnym wywozie w r. 1926 wynosił 31,5% odnośnie do konopi surowych i czesanych oraz 28,5% odnośnie do pakuł konopnych,
2) Francja — 22,4% (konopi surowych i czesanych), 28,9% (pakuł),
3) W. Brytanja — 12,7% i 7,3%,
4) Belgja — 10,3% i 12,4%,
5) Austrja — 4,7% i 1,4%,
6) Stany Zjednoczone—3,5% i 1,6%,
7) Czechosłowacja — 3,4% i 1%,
8) Szwajcarja — 3% i 4,1%,
9) Hiszpanja — 2,3% i 3,7%,
10) Norwegja — 1,2%.

KOMUNIKACJE

Nowe linje powietrzne międzynarodowe.

„Radio Nazionale" donosi, że „Deutsche Lufthansa", rozwijając swój program, którego celem jest utworzenie nowych linij powietrznych, łączących Niemcy z innemi krajami Europy, opracowuje obecnie projekt uruchomienia linji Malmö — Wiedeń przez Pragę oraz linji Berlin — Praga — Wiedeń — Wenecja. Linje te przyniosą znaczną korzyść Italji. Mianowicie linja, łącząca Berlin z Wenecją, przyczyni się do wzmożenia ruchu turystycznego i handlowego w lagunie weneckiej, która stanie się tem, do czego daje jej prawo położenie geograficzne. Mianowicie będzie ona ośrodkiem ruchu, kierującego się z Europy Środkowej na Wschód i Południe Śródziemnomorskie.

Podróże nad brzegami Adrjatyku.

W okresie od 16 czerwca do 31 października podróżnym, udającym się przez Brennero, S. Condido, Tarvisio, Piedicolle, Postumia i Fiume do miejscowości kąpielowych w Abbazia, Mattuglie, Pola, Parenza, Portorose, Pirano, Tryjest Monfalcone, Pontile per Grado, S. Giorgio di Nogaro, Wenecja, Cervia, Cesenatico, Bellaria, Viserba, Rimini, Riccione, Cattolica,S. Giovanni, Pesaro, Fano, Senigaglia i Falconara, przysługuje prawo do zniżek kolejowych w wysokości połowy taryfy zwyczajnej dyferencjalnej na podróż tam i z powrotem, o ile przebywają w miejscu przeznaczenia conajmniej 10 dni. W tym celu podróżni winni, przyjeżdżając do stacji końcowej, dać ostemplować bilet i zaopatrzyć go w datę. Wyjeżdżając z tejże stacji co najmniej po 10-cio dniowym pobycie, licząc od dnia przyjazdu, należy dać ponownie ostemplować bilet i zaopatrzyć go w datę wyjazdu. Podróżnym, których bilety nie są ostemplowane, nie przysługuje prawo do zniżki w drodze powrotnej.

Rozwój ruchu turystycznego w Italji.

W r. b. napływ cudzoziemców do Italji znacznie się wzmoże. W związku z tem zostały zawarte umowy, dotyczące transportu turystów w pociągach zwykłych i specjalnych, z Niemcami (przez Szwajcarję i Austrję), Szwajcarją oraz Austrją.

Koleje italskie udzielały i udzielają zniżek turystom: 50% podróżnym, udającym się na przedstawienia klasyczne do Syrakuz (do 31 maja); 30% — na międzynarodową wystawę sztuki dekoracyjnej w Monza (do 31 października); 50% (od 28 maja do 6 czerwca), 30% (od 7 czerwca do 20 września) i 50% (od 21 września do 31 października) osobom udającym się na wystawę Volty w Como; wreszcie 30% (do 31 maja) zniżki otrzymują osoby, udające się na wystawę sztuki w Padwie. Poza tem koleje italskie udzielają w r. b. zniżki od 50 do 70% na
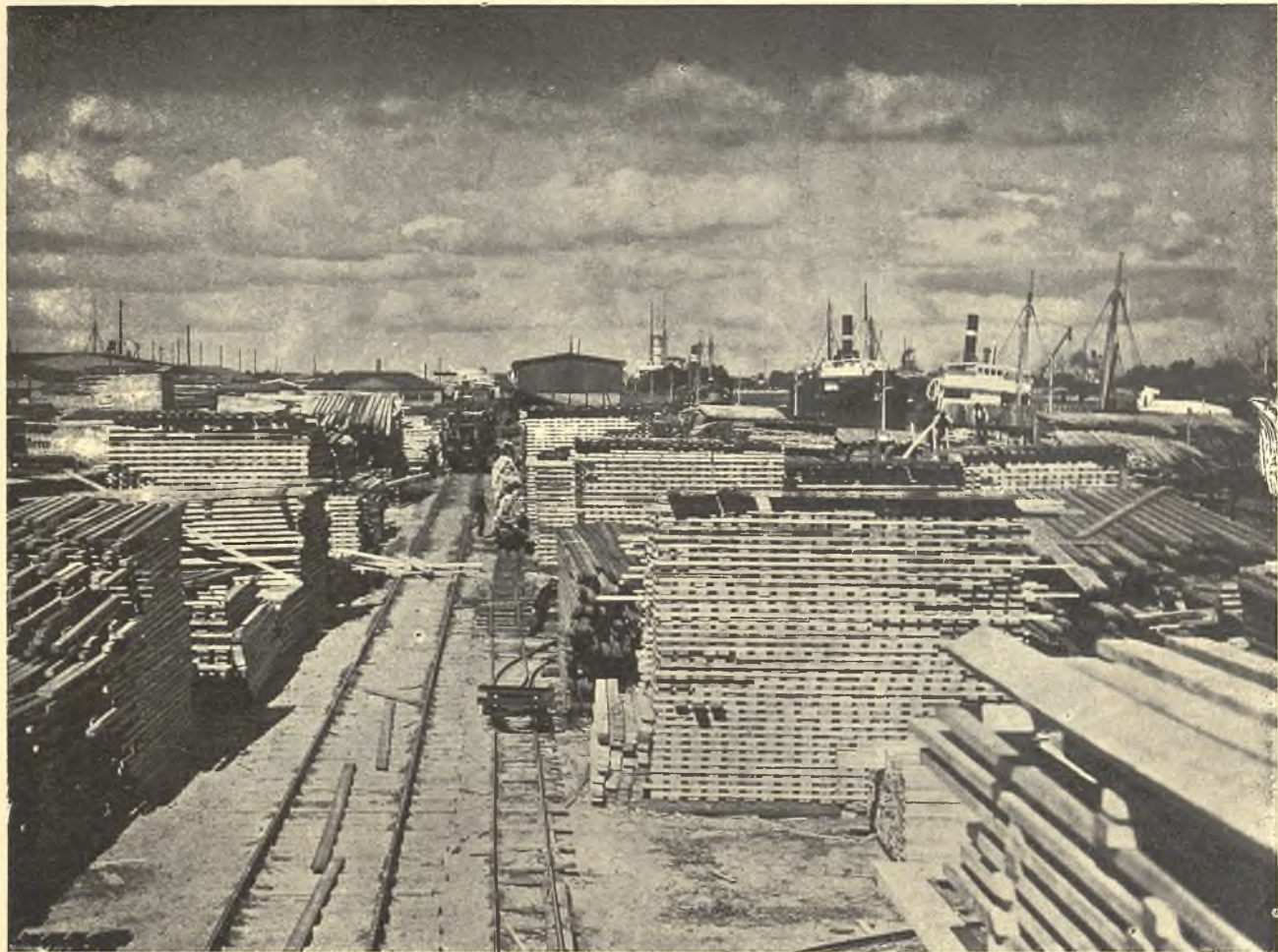
Carico di legname nel porto di Danzica. — Ładowanie drzewa w porcie Gdańskim.

Foce del fiume Brda, confluente della Vistula. — Ujście rzeki Brdy, dopływu Wisły *Fot. S. Plater.*
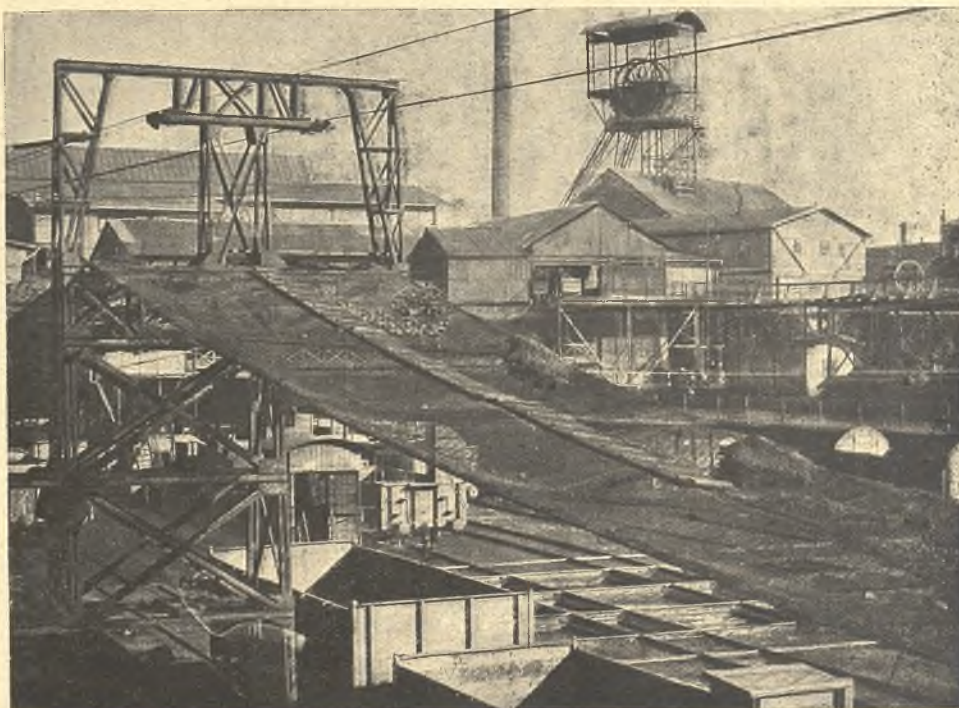
Scelta di carbone in Alta Slesia.
Sortowanie węgla na G. Śląsku.

Installazioni per il lavaggio del minerale di zinco in Alta Slesia.
Płuczkarnia cynku na G. Śląsku.

podróże tam i z powrotem ze wszystkich stacyj italskich do stacyj klimatycznych w Trentino i Cadore, do Cortone, Catanzaro i Cosenza oraz zniżki 50% do miejscowości położonych nad wysokiem wybrzeżem Adrjatyku.

Ruch turystyczny z Ameryki do Italji.

Podług informacyj, dostarczonych z Nowego Jorku, emigracja Amerykanów do Europy na miesiące letnie ma w roku bieżącym osiągnąć cyfrę rekordową. Prośby o paszporty przewyższają liczbę 20 tys. Gdy się weźmie pod uwagę iż większość tych paszportów obejmuje całe rodziny, można przypuścić, iż ok. pół miljona Amerykanów zamierza tego lata odwiedzić Europę. Znaczna część tego ruchu turystycznego skierowuje się do Italji, dokąd wielu wybiera się w celu osobistego zbadania postępów, osiągniętych w czasie rządów faszystowskich. Licznie zamawiane są miejsca na parowcach italskich, zaś przedziały luksusowe są już zajęte na cały czas sezonu.

Ilu podróżnych wysiadło w portach italskich.

Podług oficjalnych danych statystycznych, z pośród podróżnych, którzy w r. 1926 przybyli z zagranicy do portów italskich, 80 tys. stanowili Italowie i 86,593— cudzoziemcy. Z pomiędzy tych ostatnich było 26,277 Północno - Amerykanów, 17.820 Anglików, 6.931 Niemców i 16.045 obywateli państw bałkańskich. Italowie podróżują przeważnie 3-cią klasą, zaś cudzoziemcy — 1-szą. 128.598 podróżnych przybyło na parowcach italskich, a 37.398 —na parowcach zagranicznych.

Elektryfikacja kolei italskich.

Agenzia Volta komunikuje następujące dane, dotyczące elektryfikacji kole italskich:

Linje kolei elektrycznej, kursujące regularnie, osiągnęły w końcu r. b. długość 1.093 km. Nadto w stanie elektryfikowania znajdują się linje długości 798 km.

Cyfry te wykazują w porównaniu z dn. 1 stycznia wzrost bardzo znaczny; długość bowiem linij kolejowych, która w styczniu wynosiła 945 km. wzrosła o 148 km., zaś długość linij, będących w stanie elektryfikowania, wynosząca w styczniu 722 km., wzrosła o 46 km.

W ciągu pierwszych 11 miesięcy r. 1926 zelektryfikowaniu uległy linje Levante-Spezia, długości 44 km. oraz Spezia-Livorno, długości 104 km. Ta ostatnia jest najdłuższą linją po linji Turyn-Ronco, długości 144 km.

Obecnie są elektryfikowane następujące linje: Bolonja-Florencja, Rzym-Sulmona, Foggia-Benewent, Bolzano-Brenner, Sampierdarena-Aleksandrja, Bolonja-Faenza, Faenza-Florencja, Rzym-Nettuno i Pozzuoli-Vico di Pantano.

KREDYT I FINANSE

Banki emisyjne *)

koniec roku	obieg i rezerwy			główne operacje				
	Obieg biletów bankowych	Bilety skarbowe	Zapas kruszcowy	Weksle zdyskont.	Pożyczki	Kredyt otwarty	Wkłady na rach. bież. oproc.	Rachunek bież. Skarbu w Banca d'Italia
1914	2.936,0	657,2	1.738,6	995,0	208,9	312,8	388,9	196.3
1918	11.750,3	2.124,1	2.335,9	1.307,3	936,3	1.172,9	802,2	256,4
1919	16.281,3	2.270,2	2.044,9	2.044,0	1.574,5	1.903,4	726,1	31,2
1920	19.731.6	2,268.3	2,077,8	4.256,5	2.817,8	1.689,0	875,7	325,1
1921	19.208,9	2.267,0	1.998,7	5.181,1	4.839,2	1.981,3	931,3	1.047,1
1922	18.012,0	2.267,0	2.041,5	6.178.6	3.105,5	1,093,9	1.231,4	582.4
1923	17.246,5	2.427,7	1.847,4	7.996.6	3,387,7	1.293.4	1.190,7	2.011,2
1924	18.114,2	2,400.0	1.826,0	9,191,2	3.157,6	1.717,2	1.191,1	807,7
1925	19.349,6	2.100,0	2.040,8	10.041,6	3.915,0	1.284,1	1.001,3	1.505,2
1926	18.340,1	1,793.0	2.478,5	8.016,1	2.633,6	801,2	1.431,2	95,8
1927 stycz.	17.996,9	1.763,3	2,518,5	8.647,5	2.494,2	788,5	1.857,4	51.1
" luty	17.822,0	1.763,0	2.580,6	8.715,0	2.023,6	852,5	1.540,2	250,2
" marz.	17.675,3	1.763,0	2.613,3	7.939,8	1.771,6	754,8	1.529,6	31,4
" kwiec.	17.578,4	1.763,0	2.748,9	—	1.838,6	714,4	1.389,3	585,6
" maj	17.442,9	1.578,0	2.824,9	7.849,3	1.610,5	643,4	1.897,5	490,9

Jak widzimy, obieg banknotowy stale się kurczy. W m. maju nastąpiło dalsze jego zmniejszenie. Szczególnie b. znaczną różnicę wykazuje obieg biletów skarbowych (185 milj. lirów). Jednocześnie w dalszym ciągu wzrósł zapas kruszczow (76 milj. lirów). W porównaniu ze styczniem r. b. wzrósł on o 306 milj., co stanowi sumę b. pokaźną.

*) Przywilej emisji banknotów, który dawniej przysługiwał 3 bankom, począwszy od 1 lipca 1926 r. przysługuje jedynie Banca d'Italia.

Notowania ważniejszych akcyj

na giełdach: w Medjolanie, Turynie, Genui, Rzymie i Trjeście
(podług danych Centralnego Instytutu Statystycznego)

NAZWA PRZEDSIĘBIORSTW	Kapitał (w miljard)	Wartość nominalna (w lirach)	Ilość akcyj (w miljard.)	Przeciętne kursy (w lirach)					
				Grudzień 1926	Styczeń 1927	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj
Banca d'Italia	240	800	300	1825	1950	2150	2060	2182	2043
Banca Commerciale	700	500	1400	927	1132	1214	1180	1203	1125
Credito Italiano	400	500	800	607	720	819	791	763	713
Ferrovie Mediterranee	90	350	258	290	330	384	365	373	329
Ferrovie Meridionali									
Navigazione Generale Ita-	189.6	500	579	623	630	674	616	654	618
liana	600	500	1900	507	526	549	503	505	46
Cosulich	250	200	1250	168	200	211	193	193	184
Cotonificio Turati	32	200	160	570	594	746	690	633	530
Cotonificio Val d'Olona	18	200	50	272	280	330	296	—	230
Cotonificio Valle Seriana	12	250	48	900	300	800	750	725	660
Manifattura Rossari e Varzi	25	250	100	600	700	770	650	691	620
S. N. I. A. Viscosa	1000	150	6666	129	188	219	203	213	172
Cascami Seta	63	300	210	680	730	850	710	802	700
Lanificio di Gavardo	8	200	40	1200	1200	1450	1500	949	—
Terni (elettr. e industr.)	600 7	400	1502	356	405	437	412	410	363
Montecatini	500	100	5000	177	204	217	219	215	192
Iva	150	200	750	158	186	202	197	178	153
Metalurgica Italiana	60	100	600	110	113	132	120	119	109
Elba	60	40	1500	42	48	50	49	47	40
Breda	100	250	400	132	182	176	144	126	106
Fiat	400	200	2000	307	383	431	429	404	329
Edison	712.5	375	1900	490	550	600	570	580	530
Italiana Industra Zucchero indigeno	40	200	200	450	499	530	485	455	420
Ligure-Lombarda Raffineria Zuccheri	75	200	375	432	496	623	557	574	525
Eridania	45	150	300	578	618	713	657	709	653
Romana Beni Stabili	80	200	400	538	575	631	595	612	502

Notowania walut na giełdach italskich

Data	Francja	Szwajcarja	Londyn	Berlin	Nowy Jork	Polska	Złoto
Średnio 1925	119.72	484.92	121.15	5.99	25.09	—	484.24
" 1926	83.43	500.72	125.87	6.18	25.93	—	500.27
Styczeń 1927 średnio	91.34	444.46	111.90	5.47	23.08	—	445.35
Luty 1927 średnio	90.90	445.08	112.27	5.48	23.15	—	446.84
Marzec 1927 średnio	86.98	427.35	107.82	5.27	22.22	—	428.67
Kwiecień 1927 średnio	78.41	384.32	97.40	4.74	19.29	—	385.83
Maj 1927 Koniec mies.	71,22	349.49	88.275	4.31	18.17	—	356.06
Czerwiec 1927 Koniec mies.	70.96	349.09	88.09	4.29	18.14	203	350.19

Parytet: 1 fr. fr., 1 fr. szw. = 1 lir. wł.
1 f. szt. = 25.22 " "
1 dol. = 5.18 " "
1 mk. n. = 1.23 " "

CENY

Wskaźniki cen hurtowych

(podług danych Izby Handlowej w Medjolanie)

grupy owarów	Artykuły spożywcze	Wyroby włókien.	Wyroby chemicz.	Minerały i metale	Materjały budow.	Różne produkty roślinne	Rożne wyroby przem.	Ogólny wskaźnik	Siła nabywcza 100 lirów
Liczba towarów	37	18	20	23	8	7	12	125	
1913	100—	100—	100—	100—	100—	100—	100—	100—	100—
1922	568.80	583,07	437,25	524,15	519,75	508,21	535,80	529,35	18,84
1923	547,54	673,28	421,64	547,73	518,48	575,93	534,58	535,78	18,67
1924	562,38	709,37	460,10	549,51	554,41	491,21	542,99	553,51	18,08
1925	651,10	760,95	587,63	620,55	655,21	646,95	621,40	646,24	15,50
1926	683,38	660,36	513,36	665.03	686,76	641,86	637,01	654,41	15,29
Styczeń 1927	635.80	545.76	549,81	612,19	661.42	611,31	626,77	602,86	16,59
Luty "	643,20	551,11	552,29	592,87	653,38	602,56	618,04	600,85	16,64
Marzec "	639,79	539,76	546,07	579,89	640,07	593,05	611,84	592,72	16,87
Kwiecień "	618,31	501,40	522,27	545,60	617,70	559,13	593,83	565,29	17,69
Maj "	590.10	474,98	497,99	503,01	601,48	535,91	570,88	536,55	18,64
Czerw. 1 tydz.	573,12	467,77	484,33	490,06	598,60	503,79	561,87	521,45	19,18
" 2 tydz.	564,34	461,05	476,75	486,65	598,60	498,45	555,30	515,14	1941

Sanacja lira i spadek kosztów utrzymania.

Szef Rządu nie ustaje w pracy nad dziełem sanacji waluty italskiej i pozostającem w związku z nią zmniejszeniem cen artykułów pierwszej potrzeby. Środki zastosowane w tym celu przez Radę Ministrów stanowią wstęp do innych, które wkrótce zostaną przedsięwzięte. Nie zbraknie również przepisów, wymierzonych przeciwko tym, którzy usiłują w jakibądź sposób przeszkodzić akcji rządu, sztucznie podtrzymując wygórowane ceny. Prefekci otrzymali surowe instrukcje, dotyczące kontroli rynków i przedsiębiorstw, oraz ścisłego sprawozdania cen kupna i sprzedaży, mającego na celu przeszkodzenia spekulantom w ich machinacjach, paraliżującycych patrjotyczną działalność Szefa Rządu.

Dalszy spadek cen benzyny.

Zwyżka lira pociągnęła za sobą dalszy spadek cen benzyny, który w dn. 20 kwietnia r. b. wynosił 20 lirów na kwintalu, zaś licząc od początku kwietnia — 40 lirów na kwintalu.

Cena benzyny w sierpniu 1926 wynosiła ok. 454 liry za kwintal (franco skład, bez opłat komunalnych); w końcu października spadła do 409 lir., w styczniu 1927 r. — do 369 lir., i 20 kwietnia r. b. wynosiła 322,75 lir., Spadek więc w całym tym okresie wyniósł przeszło 131 lir., czyli prawie 30%.

Podobnemu spadkowi uległy ceny detaliczne. W Rzymie płacono za litr (łącznie z opłatami komunalnemi) w sierpniu 1926 r. 3,40 lir., w końcu października — 3,15 lir. w styczniu 1927 r. — 2,85 lir., w kwietniu cena spadła do 2 i pół lira.

Powyższe zjawisko zasługuje na specjalną uwagę, gdyż dotyczy ono jednego z najważniejszych produktów, który Italja całkowicie (w ilości przeszło 2 milj. kwint.) sprowadza z zagranicy.

Do spadku cen przyczynia się skuteczna inicjatywa Powszechnej Italskiej Agencji Naftowej (Agenzia Generale Italiana Petroli), której działalność ma na celu nietylko popieranie krajowej produkcji olejów mineralnych, lecz również ochronę konsumentów.

Handel zagraniczny Italji i zwyżka lira.

W związku ze znaczną zwyżką lira Agenzia di Roma zwraca uwagę na zmiany, jakim uległa wartość obrotów handlu zagranicznego Italji w r. b. Otóż w pierwszym kwartale r. b. wartość importu wyniosła 6081,2 milj. lirów papierowych, wywozu zaś — 3,925,9 milj. Natomiast w I-ym kwartale r. ub. wartość przywozu wynosiła 6,605,2 milj. lirów, zaś wywozu — .4004,7 milj. Jeżeli liczby te wypośrodkować w lirach złotych, otrzymamy, iż wartość importu w I-ym kwartale r. b. wyniosła 1,426,7 milj. lir., eksportu zaś — 423,1 milj. lir. W tym samym okresie czasu w r. ub. wartość importu wynosiła — 1,378 milj. lir. złot., wywozu zaś — 835,7 milj.

Z liczb tych wynika, iż dzięki zwyżce lira wartość importu w r. b. przewyższa wartość importu w r. ub., choć niezbyt znacznie. Jednocześnie dość poważnie w porównaniu z r. ub. wzrosła wartość wywozu wyrażona w walucie złotej. Kiedy saldo ujemne w r. ub. wynosiło 544,3 milj. lirów, w r. b. zmniejszyło się ono do 500,6 milj.

RÓŻNE

Zagadnienie migracji wewnętrznej.

Comitato Permanente dla spraw migracji wewnętrznej na ostatniem posiedzeniu pod przewodnictwem J. E. Giuriati zajmował się omówieniem sprawozdań 5-ciu podkomitetów, utworzonych celem bliższego zajęcia się tem doniosłem zagadnieniem.

Komitet stwierdził, iż jedną z najważniejszych kwestyj jest umiejętne i stopniowe zużytkowanie w kraju sił roboczych, poszukujących pracy poza granicami państwa. System migracyjny, jaki zamierza się zastosować, polega na kierowaniu robotników do miejscowości mniej rozwiniętych pod względem gospodarczym, mianowicie na południe kontynentu, na wyspy do maremmy toskańskiej, agro romano i pontino. System ten przez translokowanie nadmiaru robotników z jednych prowincyj do innych, przyczynia się do podniesienia gospodarczego kraju.

W związku z projektami Komitetu, Generalna Dyrekcja Pracy w porozumieniu z Centralnym Instytutem Statystycznym, ma zająć się opracowaniem zestawień dotyczących bezrobocia, płac, godzin pracy, kontraktów i t. p.

Nowe tendencje w emigracji italskiej.

W „Kwartalniku Instytutu Naukowego do Badań Emigracji i Kolonizacji" (Rok II, Nr. 1) został opublikowany artykuł S. Michelisa, Dyrektora Generalnego Komisarjatu Emigracyjnego w Rzymie, w którym zostały scharakteryzowane najnowsze tendencje w emigracji italskiej.

Zdaniem autora:

„Obecna ewolucja idzie według skoordynowanego planu i następujących zasad:

1) Uświadamianie wychodźcy przy pomocy rozpowszechnianych publikacji i wiadomości już w kraju ojczystym; inicjatywa, zmierzająca do selekcji wychodźców przy pomocy gruntownego przygotowania moralnego, kulturalnego i zawodowego. To zadanie spełniają wędrowni instruktorzy i szkoły zawodowe dla wychodźców.

2) Badanie warunków na rynkach pracy w celu wyszukiwania zagranicą wolnych i pojemnych rynków pracy dla emigrantów.

3) Opieka i poparcie ekonomiczne, materjalne i sanitarne w portach, na punktach granicznych, podczas przejazdu i przy wylądowaniu.

4) Piecza o pomieszczenie emigrantów zagranicą i waloryzację ekonomiczną ich pracy przy pomocy kontraktów pracy, zastrzegających jednakowe traktowanie z krajowcami.

5) Badanie warunków kolonizacyjnych oraz inicjatywa w tej dziedzinie, udostępnienie kredytów na osadnictwo zespołów gospodarczo i technicznie przygotowanych.

6) Akcja dyplomatyczna w celu przygotowania na obczyźnie atmosfery odpowiedniej do zużytkowania celowego napływowej pracy przez zawieranie wzajemnych umów i traktatów emigracyjnych przy poparciu czynnej interwencji międzypaństwowej organizacji opieki nad pracą.

7) Utrzymanie kontaktu z życiem zbiorowisk italskich na obczyźnie i podtrzymywanie wzajemnej solidarności między nimi i krajem ojczystym".

Generalny Komisarjat Emigracyjny został zniesiony jako jednostka autonomiczna i włączony do „Direzione degli Italiani all'Estero". Jest to nowo utworzony departament przy italskiem Ministerstwie Spraw Zagranicznych, który ma objąć całokształt opieki materjalnej, moralnej i politycznej nad wychodźtwem italskiem.

Ludność italska w Stanach Zjednoczonych.

Według danych statystycznych amerykańskich liczba ludności italskiej (z urodzenia i pochodzenia) w Stanach Zjednoczonych przedstawia się, jak następuje: urodzonych w Italji — 1.615.180; pierwsze pokolenie krwi italskiej urodzone w St. Zjedn. — 1.721.761; następne pokolenia — 135.516. Do cyfry tej należy dodać 452.753 italów, którzy przyjęli obywatelstwo Stanów Zjednoczonych.

Następujące zestawienie ilustruje wzrost ludności italskiej w Stanach Zjednoczonych: w r. 1870 ilość Italów wynosiła 17.167, w r. 1880 — 44.230, w r. 1890 — 182.580, w r. 1900 — 484.027, w r. 1910 — 1.343.125, w r. 1926 — 3.472.457, nie licząc obywateli St. Zjednoczonych. Największa ilość Italów zamieszkuje New - York, mianowicie 802.946; prawie tyleż zamieszkuje okolice New-Yorku. Na drugiem miejscu stoi Filadelfja, gdzie zamieszkuje 136.793 Italów.

Narodowy Instytut Eksportowy.

T. zw. Narodowy Instytut Eksportowy (Istituto Nazionale per l'Esportazione) został powołany do życia w dn. 30 marca 1920 r. Jego celem jest przedewszystkiem przyczynienie się do ożywienia wytwórczości krajowej oraz eksportu. Nadto ma on udoskonalić służbę informacyjną i propagandową zagranicą. Do tego celu zdąża on przez zakładanie zagranicą domów towarowych, komisowych, obsługiwanie zagranicznych wystaw i jarmarków oraz popieranie gałęzi przemysłu, pracujących na wywóz i przedsiębiorstw transportowych.

Instytut stanowi osobę prawną, posiadającą autonomję administracyjną i finansową i działającą pod kontrolą państwa. Organami Instytutu są: Rada, Komitet Wykonawczy i Dyrekcja.

Rada składa się z Prezesa, mianowanego przez Króla na wniosek Min. Gospodarki Narodowej i 30 członków, zasiadających częściowo (9) z urzędu i częściowo mianowanych przez odnośne organizacje społeczne oraz instytucje państwowe.

Organem wykonawczym Rady jest komitet techniczny, złożony z 9 członków. Instytut ma prawo mianować specjalnych korespondentów zagranicą, wysyłać agentów oraz organizować misje handlowe. Na budżet Instytutu składają się: dotacja rządowa (4 milj. lirów), opłaty za świadczenia i dochody z publikacyj, składki organizacyj gospodarczych oraz wpłaty dobrowolne.

Instytut dzieli się na 5 sekcyj: sekretarjat i sprawy ogólne, administracja i rachunkowość, urząd informacyjny, urząd rozwojowy i obsługa specjalna. Te trzy ostatnie sekcje, jeśli chodzi o praktyczną działalność Instytutu, posiadają największe znaczenie.

Urząd informacyjny składa się z 10 wydziałów, z których pierwszy poświęcony jest krajom północnym (Niemcy, Szwajcarja, Holandja, kraje skandynawskie i bałtyckie); drugi — krajom, położonym nad Dunajem, bałkańskim i Blizkiemu Wschodowi; trzeci — W. Brytanji; czwarty — krajom zachodnio-europejskim (Francja, Belgja, Hiszpanja, Portugalja i ich kolonje); piąty — Rosji Sowieckiej, Persji i Afganistanowi; szósty — Stanom Zjednoczonym; siódmy — Ameryce Południowej; ósmy — Dalekiemu Wschodowi; dziewiąty ześrodkowuje informacje bieżące i dziesiąty zajmuje się wydawaniem Biuletynu informacyj handlowych. Do kompetencji tego wydziału należy troska o zbieranie, porządkowanie, kontrolowanie, opracowywanie i rozpowszechnianie wiadomości gospodarczych. Wiadomości o charakterze specjalnym komunikowane są bezpośrednio zainteresowanym firmom, organizacjom i Izbom Handlowym, inne zaś — ogłaszane są w Biuletynie informacyj handlowych. Biuro informacyj bieżących dostarcza na żądanie firmom wiadomości, tyczących się eksportu. Urząd rozwojowy składa się z trzech zasadniczych oddziałów: w pierwszym ześrodkowane są sprawy, dotyczące eksportu produktów ogrodowych i rolnych; w drugim — propaganda ulepszenia wytwórczości rolnej i w trzecim — kwestje finansowe, związane z wywozem. Do kompetencji tego ostatniego oddziału należy również piecza o zapewnienie kredytów i finansowanie wywozu.

Sekcja obsługi specjalnej składa się z czterech oddziałów: pierwszy stanowi biuro transportowe; drugi — biuro celne; trzeci zajmuje się targami i wystawami; czwarty — propagandą zagranicą. Do kompetencji biura transportowego należy troska nad wprowadzaniem udoskonaleń w transportach kolejowych i morskich. Biuro celne dostarcza informacyj, dotyczących zagadnień celnych we wszystkich obcych krajach. Oddział trzeci organizuje udział Italji we wszystkich targach i wystawach zagranicznych. Czwarty wreszcie ma na celu propagandę produktów italskich zagranicą i wydaje Biuletyn w czterech językach.

Ukonstytuowanie się Instytutu Kredytowego.

W najbliższym czasie mają być powołane do życia dwie instytucje: Towarzystwo Handlowe i Instytut Kredytowy.

Celem Towarzystwa będzie współpraca z Narodową Organizacją Drobnego Przemysłu w kierunku zapewnienia zbytu zagranicą jego produktów. W akcji tej Towarzystwo będzie korzystało z poparcia Narodowego Instytutu Eksportowego.

Celem Instytutu Kredytowego będzie finansowanie drobnego przemysłu i zapewnienie mu dalszego rozwiju.

Narodowy Instytut Jedwabniczy.

W m. lutym r. b. nastąpiła inauguracja Narodowego Instytutu jedwabniczego, którego powołanie do życia zostało postanowione w końcu r. ub.

W swej mowie inauguracyjnej minister Gospodarstwa Narodowego, p. Belluzzo podkreślił, iż rząd, rozumiejąc wagę współpracy przedstawicieli sfer gospodarczych, pragnie korzystać z niej w jaknajszerszej mierze i dlatego do Rady Instytutu zostali zaproszeni przedstawiciele sfer rolniczych, przemysłowych, handlowych i artystycznych, zainteresowanych w jedwabnictwie.

Zadaniem tego Instytutu jest przy-

czynienie się do usunięcia depresji, jaka znamionuje sytuację w przemyśle jedwabniczym od lat 20. Italja, która przez długi czas zajmowała pierwsze miejsce w międzynarodowym przemyśle jedwabniczym, cofnęła się obecnie na siódme. Tem niemniej jednak gałęź ta posiada wielkie znaczenie w przemyśle krajowym, jak tego dowodzą cyfry, dotyczące produkcji jedwabiu (5.000 milj. lir.), oraz wartości wywozu (3.500 milj. lir.).

Obecnie akcja ma być zwrócona w kierunku popierania uprawy morwy, chronienia przed zarazą stacyj hodowli jedwabników, rozszerzenia i udoskonalenia urządzeń technicznych fabryk, snujących jedwab, popierania przemysłu przędzalniczego, który dał już dowody swej przywróconej do dawnej normy żywotności, wysokiej wartości artystycznej wyrobów, wytwarzanych w italskich warsztatach. oraz zdolności organizacyjnych w zakresie handlu wywozowego.

Nowy Instytut zorganizowany jest w ten sposób, iż w czterech jego sekcjachześrodkowane są sprawy, dotyczące wytwarzania surowca jedwabnego, strony technicznej i gospodarczej przemysłu jedwabniczego, rozwoju handlu, w związku z którym ma być otwarte muzeum przemysłu jedwabnego i wreszcie zbierania danych statystycznych, odnoszących się do produkcji i handlu jedwabiem.

Stowarzyszenie Związków Italji.

W dniu 9-go czerwca r. b. odbyło się doroczne zebranie Stowarzyszenia Związków Italji. Przewodniczył Prezes Stowa-p. Volpi, Minister Skarbu, zaszczycił zebranie swoją obecnością. Należy zauważyć, iż w r. 1927 upływa termin jego istnienia i należało powziąć decyzję co do dalszej jego egzystencji. Stowarzyszenie zawiązało się w 1910 r. Składało rzyszenia, Dr. Alberto Pirelli. B. Prezes, się ono wówczas z kilkuset zaledwie połączonych towarzystw Italji, z ogólnym kapitałem w wysokości ok. 1 miljona lirów. Obecnie liczy ono przeszło 12.000 towarzystw z kapitałem 41.000 miljonów. lirów. Z początku wyłącznem niemal zadaniem Stowarzyszenia było rozpatrywanie kwestyj podatków, w odniesieniu do interesów zwiazkowych. W miarę rozpowszechniania się związków przemysłowych rozszerzyło ono swą działalność na wszystkie niemal objawy życia gospodarczego w kraju. Najważniejsze wyniki pracy Stowarzyszenia przejawiły się w zniesieniu podatków, nałożonych w okresie wojny i zainicjowaniu reform w tej dziedzinie. Z tych reform jedne zostały już przez Rząd zatwierdzone, inne znajdują się w fazie rozpatrywania. Poza tem, Stowarzyszenie współdziała z odpowiedzialnemi organami przy opracowywaniu traktatów handlowych; nowego kodeksu handlowego, który niebawem wejdzie w życie.

Istnienie tego stowarzyszenia uznano za wysoce pożyteczne i postanowiono je przedłużyć do r. 1940.

III Międzynarodowy Kongres Naukowy Organizacji Pracy w Rzymie.

W dn. 5 września r. b. nastąpi w Rzymie otwarcie III-ego Międzynarodowego Kongresu Naukowej Organizacji Pracy. Pierwszy Kongres miał miejsce w Pradze w r. 1924, drugi zaś w Brukseli w r. 1925. Przedmiotem obrad Kongresu będą zagadnienia następujące:

1) Organizacja naukowa pracy w przemyśle i handlu wyrobami przemysłowemi.

2) Organizacja naukowa pracy w rolnictwie i handlu produktami rolnemi.

3) Organizacja naukowa pracy w służbie użyteczności publicznej.

4) Organizacja naukowa pracy w gospodarstwie domowem.

Kongres zakończy się w dn. 8 września.

Koszt zapisu wynosi lirów 100.

Wszelkich informacji udziela Sekretarjat Kongresu. Należy zwracać się do „Ente Nazionale Italiano per l'organizzazione scientifica del lavoro". Roma — Piazza Venezia, 11.

Notatki bibljograficzne — Notizie bibliografiche

Nel libro di uno scrittore polacco.

Casimir Smogorzewski, valoroso scrittore e giornalista polacco, ha reso al nostro Paese un segnalato servigio pubblicando in lingua francese, presso gli editori Gebethner e Wolff di Parigi *), un ottimo libro nel quale la storia della restaurazione polacca con le vicende che l'hanno accompagnata e la situazione politica internazionale ed interna che ne è scaturita è esposta con rigorosa obbiettività e opportuna abbondanza di documenti. In Italia, dopo la comparsa della Resurrezione della Polonia di Francesco Tomassini, ex ministro d'Italia a Varsavia, il bisogno di un'opera di questo genere era per verità venuto a cessare, almeno sino a un certo punto: ma nel resto d'Europa l'argomento poteva ancora dirsi vergine, a dispetto della valanga di articoli ispirati a giornali ed a riviste dalle congiunture del momento nonchè dalla pubblicazione recente di due notevoli libri polacchi: La Polonia al crocicchio della storia di Mariano Seyda e La resurrezione dello Stato polacco di Michele Bobrzyński, ambedue tuttora poco noti all'estero. Sono del resto sicuro che il possesso di questo eccellente prontuario di tutte le questioni attinenti al passato, al presente e all'avvenire della Polonia sarà adeguatamente apprezzato anche da noi. La storia di tre Stati: e tale trinità di fronte le conferisce una complessità che solo gli scrittori nazionali sono in condizione di dominare e di sciogliere, sceverandone con la necessaria chiarezza su un arcolaio centrale la logica unitaria.

La storia corre, anche quando sembra procedere con più lento ritmo e il primo decennio di vita in comune ha per giunta dato inizio nella trama scucita della realtà nazionale polacca a un'opera di creazione di nuovi tessuti, a un lavoro di simbiosi che può già effettivamente fornire a uno scrittore del Paese una piattaforma specifica donde considerare gli interessi e l'andamento della politica locale indipendentemente dal passato e in stretta funzione delle nuove verrà al contrario sempre più mancando agli scrittori di altri Paesi che volessero occuparsi della Polonia.

Per tali ragioni La Pologne restaurée di Casimiro Smogorzewski mi sembra un libro di utilità generale, meritevole delle buone accoglienze di tutti. Esso si presenta, per verità, sotto un patronato che a noi italiani potrebbe riuscire inviso, se non sospetto: quello di Augusto Gauvain. Ma noi italiani siamo troppo realisti per non fare, come direbbero i francesi, la parte al fuoco e per non stimar naturale che un collaboratore del Journal des Débats, qual'è, per le questioni polacche, lo Smogorzewski, si valga, per raccomandare un suo libro al pubblico francese, degli auspici di uno specialista della politica estera fra i più accreditati di Francia. La presenza in testa al volume, di una prefazione del vecchio Guavain, non può d'altronde, a nostro avviso, se non rendere più degna di nota la cordialità dei termini in cui l'autore della Pologne restaurée si pronuncia circa i sentimenti di amicizia del suo Paese verso l'Italia e circa la possibilità di vedere i rapporti italo-polacchi meglio definiti e più intimi.

Ricordata la parte presa dall'Italia sin dai primi anni della guerra alla preparazione morale e politica della ricostituzione dell'unità polacca e rilevato come un anno prima della storica dichiarazione di Versaglia, il 20 giugno 1917, Sonnino dichiarasse a Montecitorio che „di accordo con gli Alleati, l'Italia considerava l'unificazione della Polonia indipendente uno degli scopi della guerra mondiale", e Orlando, di lì a pochi mesi, esprimesse il convincimento che „la creazione di una Polonia indipendente e indivisibile, in condizioni atte ad assicurare il suo libero sviluppo politico ed economico, costituiva uno degli elementi di una pace giusta e duratura e del regime giuridico dell'Europa; accen-

*) **Casimir Smogorzewski:** La Pologne restaurée; préface de M. Auguste Gauvain, de l'Institut; avec 22 portraits et 19 cartes; Gebethner et Wolff, Paris 1927; p. 360 in-8°.

nato di volo al fatto che „dopo la vittoria l'Italia ebbe, come la Polonia, disinganni e amarezze e, costretta a difendere diritti caramente pagati, non potè occuparsi attivamente delle altre questioni europee", egli osserva:

„La voce dell'Italia comincia a pesare nelle cancellerie con l'arrivo al potere di Benito Mussolini. La Polonia ne ha fatta l'esperienza a proprio vantaggio, visto che fu in gran parte per merito dell'intervento caloroso ed energico del capo del Governo italiano che la Conferenza degli Ambasciatori riconobbe il 15 marzo 1925 le frontiere orientali della Polonia".

I polacchi non sono dunque ingrati e non si scordano dei benefici ricevuti: è Questa una prima ragione di sperare nella possibilità di stabilire con essi rapporti fecondi. Esiste, tuttavia, il terreno per una politica comune? Casimiro Smogorzewski lo addita, per cominciare nella questione delle minoranze tedesche e nella questione dell'A n c h l u s s.

„La collaborazione italo-polacca, scrive (pag. 250 e seguenti) continua oggi sul terreno politico ed economico. Molteplici interessi sono comuni ai due popoli. La forma moderna dell'eterno pangermanismo è la politica della minoranze. Quando il presidente del Consiglio bavarese Hold prese „la difesa" dei tedeschi dell'Alto Adige (180.000 in tutto) contro le pretese vessazioni italiane, Mussolini pronunciò alla Camera, il 6 gennaio 1926, un discorso pieno di nerbo in cui dichiarò che l'Italia non permetterà a nessuno di immischiarsi nei suoi affari interi e non ammainerà ma il tricolore sul Brennero. Stresemann rispose al Reichstag 18 febraio. Il 10 febbraio Mussolini replicò al Senato, prendendo atto del fatto che la Germania intendeva assumere la tutela morale di tutti i tedeschi del mondo intiero", osservando che intanto „i Tedeschi non tollerano scuole di lingua polacca nei territori dove esistono minoranze polacche" e concludendo ancora una volta che l'Italia non permetterà mai a nessuno di occuparsi di Tedeschi dell'Alto Adige. Dal 1871 in poi il popolo germanico è stato abituato a giudicare ogni cosa sotto un aspetto unilaterale: il diritto della d e u t s c h e K u l t u r e dell'espansione coloniale illimitata. Ad onta della disfatta, esso è rimasto intossicato dello stesso morbo. I suoi dirigenti nulla hanno fatto per eliminare questo veleno dall'organismo nazionale Marx come Westarp celebrano la g r a n d e G e r m a n i a. E' dunque bene che essi ricevano lavate di capo del genere di quelle inflitte loro dall'on. Mussolini. Ma non rinuncieranno per questo..."

E qui lo scrittore accenna a una nota intervista accordata nel febbraio 1926 dal colonnello Hoerl, presidente dell'A n d r e a s H o f e r B u n d, a un giornale italiano per ribadire il diritto del Reich al possesso di tutte le terre tedesche „dalla Mosa a Memel e dall'Adige al Baltico"; e, illustrando sobriamente le affinità di interessi, create fral'Italia e la Polonia da questo programma del pangermanismo, continua:

„Un deputato fascista del Trentino, l'on. Carlo Barduzzi, fece, nel febbraio 1926, alla Camera italiana una esposizione luminosa del programma tedesco, concludendo col dire che „l'Italia non può nemmeno per un momento considerare l'eventualità di una alleanza con la Germania". Alla stessa epoca, il conte Aldovrandi fu nominato ambasciatore a Berlino. I giornali ufficiosi di Roma sottolinearono che quella nomina segnava „un nuovo orientamento della politica estera italiana verso il Reich in seguito all'offensiva tedesca nell'Alto Adige". Fino allora il ministero degli Esteri italiano aveva mandato di preferenza a Berlino diplomatici ammiratori dell' organizzazione, della cultura e dell'arte tedeschi, i quali diventavano spesso i complici dell'ambizione pangermanista. L'onorevole Mussolini ha cambiato tutto questo. L'Italia ha opposto il proprio veto all'A n s c h l u s s. La Polonia, in caso di bisogno, farebbe anch'essa del proprio meglio per impedirlo. Di qui un primo vincolo fra i due Paesi. Ma altri ve ne sono.

In virtù degli accordi di Locarno, l-talia e Polonia garantiscono alla Francia e al Belgio le loro attuali frontiere e la neutralizzazione del Reno. Italia e Polonia sono inoltre quei Paesi di grande potenza demografica, i cui interessi nelle questioni dell'emigrazione coincidono. Nell'Europa Centrale, finalmente, Italia e Polonia occupano posizioni geograficamente e politicamente simmetriche, essendo entrambe in buoni termini con la Piccola Intesa senza però farne parte. Tutto ciò prospetta allo scrittore la possibilità e l'utilità di una collaboratione fiduciosa e regolare fra i due Paesi. Ma qui gli sovviene della difficoltà di essere in pari tempo amico dell'Italia e della Francia: e la sua buona volontà si tempera di prudenti riserve.

„l'Italia rinnovata, scrive, cerca la propria via e rivendica altamente il suo posto al sole. La sua politica estera, ancorchè improntata a legittima fierezza e fede nel suo glorioso avvenire è prudente e riservata. In nessun caso la Polonia potrà esser divisa dall'Italia. Varsavia desidera sinceramente di rendere i rapporti italo-polacchi più intimi, di precisare i punti di solidarietà che uniscono le due nazioni sorelle. La cosa è nondimeno delicata e complicata. Se una amicizia nuova dovesse indebolirne una antica, la Polonia non potrebbe acconsentire. Essa non è sola in questa situazione. Nelle Capitali della Piccola Intesa lo stesso dilemma si pone con acuità anche maggiore. La stampa ufficiosa italiana insorge contro la c r i s t a l l i z z a z i o n e delle influenze acquisite che ostacolerebbero le aspirazioni dell'Italia all'espansione coloniale. Ma una rivalità franco-italiana nell'Europa Centrale è pericolosa per la pace. Essa non gioverebbe a nessuna delle due Potenze. Il t e r t i u m g a u d e n s sarebbe la Germania. E'chimerico credere che Roma potrebbe prendere in Europa una „iniziativa politica" contro Parigi. Il contrario è altrettanto illusorio. Francia e Italia hanno grandi interessi comuni. Esse hanno dato al „mondo" i due terzi del suo patrimonio intellettuale", come dice giustamente l'on. Balduzzi. Esse debbono prendere insieme la testa dell'Europa e assicurarle la vera, la benefica p a x r o m a n a.

Le riserve dello Smogorzewski non ci sorprendono. La preesistenza di una alleanza impone inevitabilmente una graduatoria delle amicizie. Ma nessun gesto politico o diplomatico italiano può aver mai giustificato nel Governo di Varsavia il sospetto che Roma voglia prendere nel cuore e negli interessi della Polonia il posto di Parigi. La politica italiana è in Europa politica di pace e di equilibrio e le buone disposizioni polacche di cui l'autore della P o l o g n e r e s t a u r é e si fa interprete non rischiano pertanto di urtare contro néssuna incompatibilità. Esse possono viceversa rivelarsi fattori utilissimi per tutti concorrendo a temperare le tendenze esclusivistiche per non dire egemonistiche manifestandosi altrove. Il fatto che uno scrittore polacco vissuto da molti anni a contatto delle sfere politiche francesi intenda e non taccia la necessità che l'influenza della Francia nell'Europa orientale trovi il suo giusto contrappeso in una equivalente influenza italiana è da salutare come un sintomo suggestivo dell'aumentato credito del nostro Paese nel mondo. Il giorno in cui le nuove permanenti ragioni di solidarietà, Europa cesseranno di essere fattori di discordia fra i due grandi Stati latini speculando sulla loro effettiva o supposta rivalità per tramutarsi in artefici del loro riavvicinamento e fornire loro nuove permanenti ragioni di solidarietà, potremo veramente dire che la loro creazione sarà stata un atto di grande saggezza politica e che la loro esistenza sarà definitivamente uscita dal provvisorio per entrare nel definitivo.

Concetto Pettinato.

Małgorzata Sarfatti. Dux. Z 33 ilustracjami. Warszawa, 1927. Nakładem Gebethnera i Wolffa, str. 340.

Głośna książka Małgorzaty Sarfatti, obrazująca życie oraz ideologję Benita Mussoliniego ukazała się w przekładzie polskim. Treść właściwa poprzedzona jest przedmową, w której zabiera głos Wódz faszyzmu italskiego, pisząc pracy pani Sarfatti, m. in. co następuje: „W książce tej jest całe moje życie. A przynajmniej ta część, z jaką można się zapoznać, gdyż każdy człowiek ma swe tajemnice i zaułki duchowe, pełne cienia, w które wniknąć niepodobna. Życie to jest przedstawione jako kolejne następstwo wypadków, jako rozwój idei". I zaznacza dalej, iż w gruncie rzeczy życie jego nie jest niczem wielkiem. „Niema w niem nic nadzwyczajnego, coby mogło

uderzyć wyobraźnię, niema w niem wojen zwycięskich, nadzwyczajnych wydarzeń lub tworzenia nowych systemów".

Tak pisze o sobie Benito Mussolini. Czyż słowa te mogą osłabić zainteresowanie czytelnika, czyż zdołają zniechęcić go do zapoznania się z treścią książki pani Sarfatti? Chyba tylko czytelnika, szukającego w niej jakichś sensacyjnych opowieści, pikanterji i posiadającego b. ciasny krąg zainteresowań. Nie działanie na wyobraźnię, nie podniecanie jej sensacją jest celem książki pani Sarfatti.

Autorka usiłuje w niej odtworzyć życie Mussoliniego w tym celu, by uwypuklić niepospolitość jego charakteru i znaczenie jego czynów dla przyszłości politycznej i gospodarczej Italji.

Zdaniem autorki wojna światowa nie była zdarzeniem ściśle wojskowem, lecz raczej wstrząśnieniem porządku społecznego niestałego i nieugruntowanego. Z jednej strony wyłoniły się tendencje społeczne, reprezentowane przez Lenina, jako rzecznika ideologji Wschodu, z drugiej — tendencje, tkwiące korzeniami w cywilizacji Zachodu i mające swego rzecznika w osobie Benita Mussoliniego, będącego „zmartwychwstaniem najczystszego typu italskiego, który powraca, wyłaniając się z poza wieków".

W curriculum vitae Mussoliniego, zobrazowanem przez p. Sarfatti, nie interesuje anegdotyczna strona wydarzeń, jakie miały miejsce w życiu Wodza faszyzmu, lecz ich podkład ideowy, moralny.

Postać Mussoliniego, jego charakter i okoliczności, w jakich on się rozwijał, odtworzone są w książce p. Sarfatti niezmiernie plastycznie i żywo.

Autorka stara się odtworzyć wszelkie zaobserwowane przez nią cechy charakteru Mussoliniego, niezbędne dla uświadomienia sobie całości postaci duchowej Wodza. Życie Mussoliniego skreślone jest od najwcześniejszej jego młodości do chwili objęcia władzy w Rzymie. Autorka zna je nietylko na podstawie dokumentów i ze słyszenia, lecz również z bezpośredniej obserwacji. Uwagi jej są niezmiernie ciekawe i świadczące o głębokim zrozumieniu psychologji Mussoliniego oraz jego ideologji.

Książka p. Sarfatti, jako jedna z nielicznych prac, umożliwiająca w sposób wszechstronny zrozumienie psychologji Mussoliniego, niewątpliwie znajdzie licznych u nas czytelników. Zasługuje ona na to, tem bardziej, że wydana jest estetycznie i przełożona polszczyzną najpoprawniejszą.

el.

Stefan Starzyński. Polish economic conditions in 1926. Warsaw 1927. Publ. by the Ministry of Finance.

E un pregevolissimo lavoro, edito dal Ministero delle Finanze, da esso si può trarre una idea completa e precisa della vita economica polacca nel 1926. L'autore descrive lo sviluppo economico della Polonia in questi ultimi anni, nei suoi aspetti tanto negativi, quanto positivi, e dimostra l'influenza considerevole esercitata in questo campo dagli avvenimenti politici del maggio 1926. Quantunque si siano potuti scorgere molti sintomi di miglioramento della situazione economica prima degli avvenimenti di maggio, (come p. es. bilancia commerciale), tuttavia l'andamento veramente favorevole data soltanto dal secondo semestre del 1926, i di cui indici sono fra altro pareggio del bilancio, la stabilizzazione della valuta e l'intensificazione della produzione industriale. La materia trattata dall' autore è ripartita nei seguenti capitoli: Bilancia e Finanze dello Stato, Situazione valutaria e Circolazione bancaria, Produzione agricola ed industriale, Problema dei prezzi e Bilancia del commercio estero, e infine Sviluppo delle comunicazioni.

L'opera è ricca di tabelle statistichee di diagrammi che ne facilitano lo studio e rendono molto chiaro ed evidente il contenuto. Esso costituisce un utilissimo manuele per tutti coloro che s'interessano alla vita economica della Polonia e che desiderano conoscere obbiettive informazioni e notizie.

„La Pologne économique", Edition du „Przemysł i Handel", Varsovie 1927, Elektoralna 2.

Un libro conciso e nello stesso tempo esatto e ricco di informazioni concrete. In 26 pagine si trovano raccolte notizie che riguardano le frontiere ed il territorio del Paese, la popolazione, i danni cagionati dalla guerra, l'attività ricostruttiva, l'agricoltura e gli allevamenti, le materie prime, i singoli rami dell'industria, l'emigrazione, il commercio estero, le comunicazioni, le finanze dello Stato ecc. Il libro e munito in elegante veste tipografica di una carta geografica della Polonia e di molte illustrazioni. Raccomandiamo all'attenzione delle sfere economiche italiane questa pubblicazione, quale pregevole fonte informativa.

Ignacy Weinfeld. Tablice Statystyczne Polski. Wydanie V, za lata 1925 i 1926. Opracowała Ludwika Oxińska-Szcześniakowa. Warszawa, 1927 r. Nakł. Księg. F. Hoesicka str. 103.

Tablice Statystyczne, wychodzące w druku po raz piąty, zawierają dane o stosunkach ludnościowych, kulturalnych, gospodarczych i społecznych Polski, przyczem uwzględnione są w szerokiej mierze dane porównawcze, dotyczące innych państw. W wydaniu obecnem wprowadzono cały szereg nowych tablic z zakresu statystyki narodowościowej, rolnictwa, przemysłu, komunikacji i t. p. Opracowane na podstawie najpoważniejszych źródeł statystycznych, niewątpliwie wydawnictwo to będzie cieszyło się zasłużonem powodzeniem, zarówno wśród sfer gospodarczych, jak i młodzieży studjującej.

Rosenkranz Achilles. Taryfa opłat stemplowych w układzie alfabetycznym. Warszawa, 1927. Nakł. Księg. F. Hoesicka, str. 214.

Juljan Suski. Organizacja Władz i Urzędów Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, 1927. Nakł. Księg. F. Hoesicka, str. VIII + 74.

Niezmiernie pożyteczna ta publikacja składa się: 1) z wykresu organizacji władz państwowych polskich; 2) z uwag do tego wykresu; 3) ze skorowidza ustaw i rozporządzeń, dotyczących organizacji władz i urzędów państwowych; 4) ze spisu alfabetycznego władz, urzędów i instytucyj państwowych, istniejących w Polsce.

Polonica w prasie włoskiej.

W Nr. 5 za maj „La Cultura Moderna" ukazała się praca p. Giuseppe Leti, znanego historyka p. t. „Italia e Italiani in Polonia". Autor obrazuje w niej rozwój stosunków politycznych i kulturalnych polsko-italskich, wykazując wpływ Italji na muzykę polską, sztukę, malarstwo i t. p. Autor, usiłując przedstawić całokształt stosunków polsko-italskich, pisze o życiu kolonji italskiej w Warszawie, o firmach italskich w Polsce, o możliwości rozwoju stosunków handlowych polsko-italskich. Praca ozdobiona wielu ilustracjami i napisana b. zajmująco.

W Nr. 4 za czerwiec miesięcznika „L'Economia Nazionale", ukazającym się w Rzymie pod red. posła do parlamentu, Ezio M. Grava, ukazał się obszerny artykuł, omawiający pracę d-ra A. Menotti Corvi p. t. „Tradizioni Storiche dei rapporti economici italo-polacchi i podnoszący wysokie jej zalety. O pracy tej ukazał się również cały szereg obszernych artukułów w dziennikach italskich.

W „Bollettino dell'Istituto Statistico-Economico", za m. marzec — kwiecień, (Nr. 3—4), ukazującym się w Tryjeście, znajdujemy obszerne streszczenie odczytu konsula Włodzimierza Kwiatkowskiego, wygłoszonego w dn. 4 kwietniu b. r. w Tryjeście. O odczycie tym pisaliśmy w numerze poprzednim.

W ostatnim numerze „L'Esportatore Italiano" za maj (Nr. 5), ukazującym się w Medjolanie pod redakcją posła Gigi Lanfranconi'ego, zamieszczono mnóstwo mniejszych i większych notatek o Polsce. M. in. znajdujemy w tym numerze dłuższą notatkę o polskim przemyśle węglowym w pierwszym kwartale r. b.

W „Bollettino di Informazioni Commerciali", (Nr. 18) organie Narodowego Instytutu Eksportowego w Rzymie, ukazał się artykuł o przemyśle sztucznego jedwabiu w Polsce.

„La Rassegna de'Est" w r. b. m. in. drukowała artykuły Nello Bertelli'ego o „Rezultatach wojny celnej polsko - niemieckiej" (styczeń), M. Cichockiego o „przemyśle naftowym we Wschodniej Małopolsce" i Sarmaticusa o „zagadnieniu elektryfikacji w Polsce" ,marzec — kwiecień).

ZAPOTRZEBOWANIA I OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA

W niniejszym numerze n. wydawnictwa rozpoczynamy publikowanie działu ofert i zapotrzebowań, przesyłanych nam zarówno przez firmy polskie, jak i italskie. Oferty te i zapotrzebowania są umieszczane bezpłatnie za pośrednictwem Izby Handlowej Polsko-Italskiej.

Zarówno firmy polskie, jak i italskie, pragnące otrzymać odnośny adres, zechcą zwrócić się do Izby Handlowej polsko-italskiej, w Warszawie, ul. Wierzbowa 11, podając numer kolejny, umieszczony przy danej wzmiance.

Za dostarczone adresy Redakcja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

1. FIRMA Z GENUI pragnie nawiązać stosunki z firmami, importującemi oliwę, ryż i inne artykuły spożywcze.

2. FIRMA Z PERUGJI pragnie powierzyć przedstawicielstwo poważnego towarzystwa farmaceutycznego.

3. FIRMA Z CARRARY pragnie nawiązać stosunki z firmą, importującą wyroby z marmuru i alabastru.

4. FIRMA Z MEDJOLANU pragnie nawiązać stosunki z firmami, importującemi rowery i części rowerowe.

5. FIRMA Z FLORENCJI pragnie nawiązać stosunki z firmami, importującemi wina.

DOMANDE E OFFERTE DI MERCI E RAPPRESENTANZE

Con questo numero „Polonia-Italia" inizia la rubrica delle domande e offerte di merci e rappresentanze, riguardanti tanto le ditte polacche quanto le ditte italiane. Le insersioni su questa rubrica vengono fatte gratuitamente per il tramite della Camera di Commercio polacco-italiana.

Le ditte polacche e italiane esportatrici e importatrici iuteressate a conoscere gli indirizzi delle ditte corrispondenti alle singole richieste dovranno rivolgersi alla Camera di Commercio polacco-italiana a Varsavia — via Wierzbowa 11 — citando il numero che contrassegna ciascuna domanda.

Per gli indirizzi forniti non viene assunta alcuna responsabilità o garanzia.

1a. DITTA DI PRZEMYŚL desidera entrare in relazioni con ditte esportatrici di articoli coloniali, alimentari e dolciari, grassi ecc.

2a. DITTA DI LODZ desidera cooscere ditte fabbricanti carta.

3a. DITTA DI LUBLINO desidera entrare in relazioni con ditte esportatrici di castagne.

4a. DITTA DI VARSAVIA desidera assumere la rappresentanza di ditte fabbricanti calze e maglierie.

5a. DITTA DI VARSAVIA desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di macchine per riproduzione e fabbrica di medaglie.

6a. DITTA DI VARSAVIA desidera entrare in relazioni con ditte esportatrici di canapa greggia e pettinata.

7a. DITTA DI VARSAVIA desidera entrare in relazioni con concerie produttrici di cuoi per tomai e per pelleteria.

DOKUMENTY IZBY

NOMINACJA DYREKTORA IZBY.

Z dniem 30 czerwca r. b. p. Józef Steinauer został zwolniony ze stanowiska Dyrektora Izby Handlowej Polsko-Włoskiej w Warszawie. Od dnia 1 lipca czynności Dyrektora Izby zostały powierzone p. dr. Leonowi Pączewskiemu.

GODZINY URZĘDOWANIA.

Biuro Izby czynne jest prócz niedziel i świąt od godz. 9 do 15. Interesanci załatwiani są między godz. 11 a 13.

ATTI GAMERALI

NOMINA DEL DIRETTORE.

Col 30 giugno a. c. il Sig. Giuseppe Steinauer è stato esonerato dalla carica di Direttore della Camera di Commercio Polacco-Italiana a Varsavia. Dal 1 luglio le funzioni di Direttore della Camera sono state affidate al Sig. Dott. Leone Pączewski.

ORARIO DEGLI UFFICI.

Gli Uffici della Camera di Commercio funzionano ogni giorno non festivo dalle 9 alle 15 e per il servizio del pubblico restano aperti soltanto dalle 11 alle 13.

Przedsiębiorstwo Italskie

wyrabiające ŻALUZJE OCHRONNE do opuszczania, cieszące się dużym zbytem oraz odznaczające się wysokiemi zaletami zarówno pod względem technicznym, jak i handlowym, byłoby skłonne udzielić na Polskę licencji na patent lub sprzedać takowy firmie lub utworzonemu specjalnie dla eksploatacji tego patentu przedsiębiorstwu. Gotowe jest ono zapoczątkować wyrąbianie wspomnianych żaluzyj na użytek firmy polskiej i dostarczyć odpowiednich maszyn, które umożliwią wytwarzanie ich w Polsce.

Reflektanci celem otrzymania bliższych informacyj zechcą zwrócić się do **Izby Handlowej Polsko-Italskiej w Warszawie, Wierzbowa 11, tel. 202-15**, lub bezpośrednio do firmy p. n. **Società „L'Invulnerabile", Bologna, Piazza Caprara, 4.**

BALTISCHE PRESSE

Migliore organo informativo per la Polonia, la Libera Città di Danzica e per l'Estero

Giornale quotidiano, in lingua tedesca, pubblicato a Danzica. Accluso „POLENS EXPORT — IMPORT" dedicato alla propaganda della produzione polacca all' Estero

NUMERI DI SAGGIO GRATUITAMENTE

Rappresentanti ed Agenti capaci ricercati

Amministrazione e Direzione:

Danzica, Pfefferstadt 1

MESSAGER POLONAIS

dà migliori informazioni

RICUARDO LA VITA ECONOMICA
POLITICA
E COLTURALE
DELLA POLONIA

Speciali suplementi economici ed illustrati

REDAZIONE: Varsavia, via Szpitalna 1

AMMINISTRAZIONE

via Warecka 7

Prezzo dell'abbonamento: 50 centesimi americani al mese.